

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1st. stop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 20. vrsti oglaš.
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rozen, ponedeljek in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cehovni
račun: Ljubljana Med. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Izgledi v leto 1928

Dr. Anton Korošec:

Leto za letom mineva, odkar je končala svetovna vojna, a želja po miru je med narodi stalna. Družvo narodov to željo uvaža, v kolikor mu je v njegovi sedanji organizaciji to mogoče. Vojno stanje med Poljsko in Litvo je končano, četudi je vilnsko vprašanje ostalo še nerešeno. Angleška diplomacija se trudi, da odstrani napetost med Francijo in Italijo. Za našo državo tudi v novem letu ostaneta še dve važni vprašanji na dnevnem redu: vpadi makedonskojužnih v naše južne kraje in da je Albanija postala vojna kolonija Italije. Splošno želja po miru in naša zavezništva nam vli-vajo up, da se bosta obe vprašanji rešili v miru in sporazumu.

Ideja razoroževanja ne napreduje, kakor bi bilo želeli. Konferenca v Zenevi je čula spreten agitacijski govor Litvinova in se odgodila. Esenca marca so sestane šele razoro-žitvena komisija, a kdaj zopet razorožitvena konferenca, to sam Bog ve. Ako ne uspe akcija za razoroževanje, se bo tudi Nemčija začela oboroževati, njej bosta sledili Madjarska in Bolgarska, a za Evropo in posebej za nas nastanejo nove težave.

V novem letu bodo državnozbornske volitve v Franciji, v Nemčiji, mogoče že tudi v Angliji. Prognosa je, da bodo prinesle povsod okrepitev levičarskih elementov. To bi pomenilo nov napredek za mirovno politiko v Evropi. Posebno zmaga levičarskih strank v Angliji bi prinesla nove smeri v odnošaje med Rusijo in Anglijo, a tudi, kar je za nas velike važnosti, v odnošaje med Italijo in Anglijo. Zmaga levičarjev v Franciji bi dala Briandovi

zunanji politiki napram Nemčiji prostejše roke, v smislu zblíževanja, a v notranjosti bi nastali ostri socialni in kulturni boji. V Nemčiji, kjer se bo vršil volivni boj za šolsko vprašanje, bi samo sunek na desno mogel spremeniti sedanjo zunanjo politiko, a na to ni misliti, kakor so pokazale pretekle volitve v posamezne nemške deželne zbornice.

V Evropi se sedaj jasno javljajo tri politične skupine: frankoslovanska (Francija, Belgija, Poljska, Češka, Jugoslavija, Romuni-ja), italijanska (Italija, Španija, Madjarska, Albanija), nemška (Nemčija in Avstrija). Italijanska skupina uživa naklonjenost Anglije, nemška skupina naklonjenost Rusije. Ker je nemška skupina razorožena, pomenita večjo nevarnost za mir frankoslovanska in italijan-ska skupina. V interesu evropskega miru bi bilo, da se vse tri skupine zlijejo v eno, re-cimo Panevropo.

V gospodarskem oziru postaja vedno oči-vidnejša odvisnost od Amerike, boljše od ameri-kanskega kapitala, ker se ta pojavlja tudi v Londonu. Odpor se je pokazal dosedaj samo v avtomobilni industriji. Vendar je zelo zado-voljiv pojav, da so se vse evropske valute stabilizirale. Tudi nevarnost deflacije je minila in se'j bo treba misliti na uzakonjenje stabili-zacije, kar se je v Italiji ravno kar zgodilo. Dobro je tudi, da je številno trgovinskih pogodb l. 1927. zopet narastlo.

Kapitalizem v Evropi se organizira, naj si bo evropskega ali izvenevropskega izvora. Koteli in trusti rastejo. Ako bi služili racionalizaciji produkcije in razdelitve, bi ne to-žili, ampak pojave so se tendence, da se pro-dukcijska zmajša in cene zvišajo. Tako je bilo z gumijem, bombažem, petrolejem in posebno bakrom. Bakrovo produkcijo vodi Amerika s posebnim trustom in modernim bakerskim za-vodom.

Poseben nepriatelj dozoreva evropskemu gospodarstvu v azijskem kapitalizmu. Javlja se na Kitajskem, Japonskem, Indiji in Egiptu. Njegove prednosti so bogastvo na surovinah in nizke mezdje. Z lahkoto si osvaja domača tr-žišča. Sedaj čuti azijski kapitalizem še naj-bolj samo Anglija. A socialna vprašanja po-stajajo vsled tega tudi v Avriji z vsakim dne-vom bolj aktualna in to za one, ki mislijo na ustvaritev novega socialnega reda na zemlji-ni brez važnosti.

V naši državi imamo trenutno tri težkoče, ki nas spremljajo v novo leto: pomanjkanje hrane radi pretekle slabe letine, iznanečje davčnih bremen in okrnjevanje univerz. Vsa tri vprašanja so kritičnega značaja. Naša skrb bo, da Slovenci ne bodo trpeli škode.

kriva razlika v položaju Slovencev tostran in onstran državnih mej. Mnogi od nas — in včasih tudi časopisje — se te važnosti pre-malo zaveda. Nikakor nečem reči, da smo do-segli vse, kar hočemo, ali močnost doseči to, kar hočemo, je veliko večja nego prej. S to možnostjo in sploh s položajem državnega naroda pa je zvezana tudi večja odgovornost vsakega njegovega člana ki se mora pokazati v duhovni disciplini, smotrenem delu, smislu za skupnost in samostojnosti, ki ni v skladu z brezobzirnim zadovoljevanjem privatnih in-teresov.

Priznati se mora, da se je pri nas marsi-kaj v tem smislu ugodno razvilo. Poglejmo n. pr. ljubljansko univerzo, ki je po svojem delovanju na najboljši poti do plodovitega razmaha in ki ne bi smela biti vedno motena v svojem tako lepo započetem delu za du-hovni dvig Slovencev, pa tudi Srbov in Hr-vatov.

Duhovni dvig vsakega naroda in tako tudi našega je mogoče le s poduhovljenjem t. j. z dviganjem duha nad materijo. Ali smo v tem oziru vsi storili zadosti? Mislim, da ne. Stara preizkušena resnica je, ki pa ni odveč, da jo vedno ponavljamo, da mora, kdor hoče koristiti skupnosti, začeti s fizičnim, mo-ralnim in intelektualnim izpopolnjevanjem samega sebe. Manj priznava, zato pa nič manj resnično je, da ni toliko kolektivna sebičnost (stanovska, plemenska, narodna, državna itd.) ovira za boljše skupno življenje, temveč čisto navadna osebna sebičnost (ki se včasih za pre-j navedeno kolektivno spretno skriva) in ki se kaže v nebrzdanim poželjenju po bo-gastvu, oblasti in vživanju.

Duhovni dvig vsakega posameznika v označenem pogledu je najboljša garancija za boljše bodočnost našega naroda in države.

Borba za izpopolnitev šolstva

Živahna seja finančnega odbora. — Poslanec Smodej žigosa nepo-šteno demagogijo SDS. — Uspeh posl. Smodeja in Pušenjaka za revne šole v Sloveniji. — Dr. Kramer kot zaščitnik »Kino Matica«.

r Belgrad, 31. dec. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je danes razpravljaj na svoji seji o dr-žavnem proračunu pod vidiki varčevanja. Sko-raj vsi člani finančnega odbora so poudarjali, da je proračun previsok in da ga je treba zni-žati, ako hočemo znižati tudi davke. Vrh tega izkazuje proračun tudi primanjkljaj, ki ga je treba kriti z zmanjšanjem posameznih postavk v proračunu. Nekateri poslanci gredo celo tako daleč, da bi hoteli cele ustanove držav-nega proračuna črtati. To utemeljujejo z dej-stvom, da je v nekaterih pokrajinah velik glad.

Naravno se je vsled tega prenesla glavna borba za posamezne oddelke in postavke v proračunu iz plenuma finančnega odbora na sejo vladne večine finančnega odbora, ki se vršijo vsak dan pred sejo plenuma. Tako je danes vladna večina razpravljala ves dan od 9 do 4 popoldne o proračunu prosvetnega mi-nistrstva. Debata je mestoma potekla zelo burno. Toda ne iz političnih, marveč iz raz-logov osebnih naziranj.

Popoldne se je ob 4 pričela seja finančnega odbora, ki je mestoma potekla zelo burno radi napadov posl. Demetroviča (SDS) na prosvetnega ministra, demokrate in radikale. Bosanski radikali in muslimani so ostro odgo-varjali govorniku in Pribečeviću radi očitkov, da se Bosna zapostavlja. Opozarjali so, da je Bosna zgubila 12.000.000 za šolske zgradbe, ker se bo ta vsota porabila za siromašne kraje v vsej državi, ne samo za Bosno in Hercego-vino. Vsako leto je bila namreč v proračunu večja ali manjša vsota, kot državna podpora za zidanje šol v siromašnih krajih, samo v le-tošnjem proračunu se je vsa ta vsota določila samo za južno Srbijo, Bosno in Hercegovino.

V vladni večini je prodrli predlog poslan-ec Smodeja in Pušenjaka, da se ne smejo drugi siromašni kraji izključiti od te podpore. Bosna in Hercegovina in južna Srbija bodo morale dobiti potrebne kredite iz poso-jila za šolske zgradbe.

Posl. Smodej je takoj reagiral na to bahanje samostojnih demokratov, ki predloge zastopnikov SLS v vladni večini, če se sprej-mejo, objavljajo v svojem časopisju kot uspehe SDS. Tako je tudi s tem predlogom o podpo-rah za nove šole, ki se je sprejel v vladni ve-

čini na njegov predlog. Ne domišljajte si, da je te vaš uspeh, je dejal poslanec, ne lišajte se s pavovim perjem.

Ob bučnem smehu vladne večine Deme-trovič ni reagiral.

Poslanec Demetrovič je kritiziral ne-katere postavke, v katerih so v proračunskem predlogu višje vsote za Slovenijo, kakor za Hrvatsko, n. pr. za šolske vrtove. Primerjal je pravno fakulteto v Zagrebu in v Ljubljani in se pritoževal, da je na ljubljanski pravni fakul-teti več profesorjev nego na zagrebski. Govo-ri: je proti čl. 42. finančnega zakona, ki govori o redukciji gimnazij.

Pavle Radič je v svojem govoru v glav-nem razlagal ideologijo seljaško-demokratske koalicije. Poskušal se je oprati očitkov, da je to nekakšna nova fronta, ki naj bi bila naper-jena proti Srbijancem in Belgradu. Izjavlja, da so to samo politične kombinacije.

Crnogorski zemljoradnik je govoril proti seljaško-demokratski koaliciji, češ da je do-volj teh front in da naj se končno vendarle zedinimo. Govoril je o težavah in nalfabe-tizmu v Crni gori in Hercegovini in zahteval znatne podpore za pobijanje analfabetizma v teh krajih.

Dr. Kramer je bil poslednji govornik in je govoril o posameznih postavkah prora-čuna. Glavni del svojega govora je porabil, da je govoril o finančnem zakonu, dasiravno še ni bil ta na dnevnem redu. Odločno se je za-vzemal za oprostitev taks od filmov, češ, da so filmi največje vzgojno sredstvo. Navedel je znan slučaj s »Kino Matica«, katerega je po-skušal naslikati kot neke vrste avstrijskanti-ščino, češ da je odredba o prepovedi filmskih predstav ob času, ko se vrši služba božja, izšla na temelju avstrijske uredbe.

Po njegovem govoru se je seja prekinila. Jutri se bo debata nadaljevala ob 10 dopoldne. Na popoldanski seji pa pride v razpravo proračun zunanega ministrstva. Ker pa je zu-nanji minister bolan, se ne ve, ali pride na dnevni red ta ali kak drug proračun.

Na koncu se je predsednik finančnega odbora dr. Subotič želel vsem članom srečno novo leto.

Nerazpoloženje v demokratski zajednici in med radičevci.

r Belgrad, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Vsa politična javnost se še vedno največ zani-ma za dogodke v demokratski zajednici. Soglasno je mnenje, da se muslimani odda-jujejo od demokratov, kar bi imelo večje po-sledice za nadaljnjo našo politično linijo. Mu-slimani sami dementirajo te vesti, češ da so to le govorice, da pa oni vztrajajo pri dose-danji politiki, to je v demokratski zajednici. Vendar pa se ti demantiji smatrajo kot de-mantiji povsem formalnega značaja.

Demokrati kažejo veliko nezadovoljstvo. Posebno naglašajo, da je stvar zelo neugodna radi tega, ker je prišlo na dan pred kongre-som demokratske stranke, kar bo gotovo od-ločilno vplivalo na razpravo delegatov v de-mokratski stranki.

Radikali so popolnoma rezervirani in se ne izjavljajo o tem najnovejšem musliman-skem preokretu. Mnogo se tudi govori o ne-zadovoljstvu večjega števila radičevcev z naj-novejšo Radičevo taktiko. Politiki zatrjujejo, da je več Radičevih poslancev nezadovoljnih z zvezo s Pribečevićem in da so ti poslali Ra-diču spomenico, v kateri protestirajo in Stje-pana Radiča opozarjajo na skrajno nezado-voljstvo in razpoloženje, ki se širi med Radičevimi volivci radi njegove najnovejše zveze s Pribečevićem.

r Sarajevo, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na poslednje dogodke v oblastni skupščini je sarajevska demokratska organi-zacija takoj sklicala sejo. Ta seja se je vršila snoči. Na seji je prišlo do ostre obsodbe po-sameznih muslimanskih poslancev v oblastni skupščini. Obenem se je izrekla zaupnica do-sedanjemu predsedniku Grdjiču. Grdjič je ob-enem dal obširno izjavo, v kateri ostro napada zakulisno igro muslimanov, posebno tistih iz okolice Behmena in Spaha. Iz te izjave se da sklepati, da je razcep med muslimani in demokrati izločen. Demokrati so mnenja, da bi radi muslimani sedeli na dveh stoli, da javno fingirajo zajednico, tajno pa pakirajo z

radikali. Kar se tiče Spahove izjave, češ da Grdjič ni natančno reproduciral njegovega privatnega razgovora z njim, izjavlja Grdjič da je reprodukcija, kakor jo je on podal, na-tančna in dosledna.

Imenovanja na ljubljanskem poštmem ravnateljstvu.

r Belgrad, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Za šefa splošnega oddelka ljubljanskega pošt-nega ravnateljstva je imenovan Bogdan Kur-gus, za računskega blagajniškega uradnika Pavle Glazar, za tajnika Karel Čef, za nadzornika dr. Mihael Sedlar.

Pogreb Bože Petroviča Njegoša.

r Cetinje, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Popoldne je bil slovesno pokopan Bože Pe-trovič-Njegoš. Pogrebu je prisostvoval kraljevi odposlanec divizijski poveljnik Trip-ković in zastopniki vojaških in civilnih oblasti.

Pred veselimi dogodkom v kraljevi rodbini.

r Belgrad, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Nocoj se je vrnil v Belgrad Nj. Vel. kralj Ta-koj po prihodu je sprejel v avdijenco mini-strskega predsednika Veljo Vukičevića. Prihod Nj. Vel. kralja je v zvezi tudi s tem, da se v prihodnjih dneh pričakuje v kraljev-ski rodbini vesel dogodek. Obenem bi tekoni nocojšnje noči imeli prispeti v Belgrad tudi romunska kraljica Marija in princeznja Ileana.

Mussolini za velepodletja!

v Pariz, 31. dec. (Tel. »Slov.«) V »Ave-nirju« poroča neki francoski industrijalec o razgovoru z Mussolinijem glede stabilizacije lire, o kateri je Mussolini izjavil, da je notranji trg očistila cele vrste po vojni nastalih manj-ših podjetij, ki niso imela eksistenčne pravice. Prihodnost pripada velikim industrijskim druž-bam, ki so edine sposobne znižati cene blaga in produkcijske stroške.

Dr. Leonid Pitamč:

Na Vaše zelo obsežno vprašanje o mojih pogledih na preteklost in perspektivah za bodočnost, ki se tičejo kulture, lepih umetno-sti in duhovnega dviga jugoslovanskih nara-dov dovoljujem si odgovoriti, da je po mojem mnenju ta perspektiva za bodočnost vsekakor veliko večja kakor je bila v preteklosti. Slo-venski narod n. pr. je bil v velikem svetu skoraj popolnoma neznan. Sedaj pa se je mo-ral zanj zbuditi mednarodni interes že zato, ker smo — kar kaže i ime naše države — integrirali njen del in zato državni narod. Veliko važnost tega dejstva nam jasno od-

Kongres sodnikov iz cele države

Dne 29. t. m. se je vršil zbor delegatov »Zveze sodniških združenj« vse krajevne. Sodnike iz Slovenije je zastopal kot delegat sodnik g. dr. Kravina. Predmet razprave je tvorila predvsem debata o sodniških plačah. Delegat iz Slovenije je ostro napadel g. ministra za pravosodje radi njegovih izjav, ki jih je podal na zborovanju srbskih sodnikov 15. dec. in s katerimi je skušal opravičiti stališče vlade napram zakonodajnemu odboru. Iznesel je predvsem, da so njegovi zadevni argumenti vseskozi nestvarni in naravnost smešni. Ugotovil je, da je trditve g. ministra, da do danes ni izšel v naših dnevnikih niti en članek, ki bi se zavzemal za interese sodnikov, povsem netočna, češ, da g. minister ali sploh ne čita naših časopisov ali trdi zavestno neresnico. Samo v Sloveniji je izšlo, predvsem tudi v »Slovencu« mnogo člankov v korist sodnikov in to v zadnjih par mesecih. Ugotovil je končno da se sploh zakon o sodnikih s strani pravosodnega ministra tretira povsem nestvarno. Predno je prišel načrt zakona o sodnikih pred zakonodajni odbor, ga je pravosodni minister predložil ministrskemu svetu in nato v predsankcijo Nj. Vel. kralju. Sedaj pa ga isti minister, ki je načrt odobril, predlaga, da se poglavje o plačah sodnikov eliminira iz zakona o sodnikih. Tako postopanje je komedija.

Delegat iz Slovenije je predlagal, da zbor sodnikov vztraja pri svojem stališču, izreče pravosodnemu ministru nezaupnico, zakonodajnemu odboru pa zahvalo in zaupanje.

Zivahna debata se je otvorila na skupščini delegatov o vprašanju depolitizacije sodnikov. Srbski in hrvatski zastopniki so proti, slovenski, bosanski in dalmatinski zastopniki pa za depolitizacijo sodnikov in sodišč.

Končno se je sklenila resolucija sledeče vsebine:

1. Da se materialni položaj sodnikov regulira z zakonom o sodnikih in to definitivno, tako kot so to predlagale sodniške organizacije in kot si je to stališče osvojil tudi zakonodajni odbor. Plače sodnikov se morajo primerno povišati, da bodo dosegale vsaj eksistenčni minimum, ker bi sicer tudi izenačenje zakonov ne doseglo zaželenih rezultatov, dokler sodniki niso materialno popolnoma ne-

odvisni. Sodniki niso proti depolitizaciji sodnikov in sodišč, smatrajo pa, da bi odvzem vseh političnih pravic morda ne bil v interesu naroda, na vsak način pa naj se zabrani sodnikom politično udejstvovanje v področju njihovega službenega okoliša.

Ta resolucija se je poslala ministru za pravosodje in predsedniku zakonodajnega odbora.

H koncu zborovanja se je raznesla vest, ki je zastopnike sodnikov zelo razburila. Zvečelo se je namreč, da pripravljajo minister za pravosodje nov predlog o ureditvi sodniških plač, opirajoč se na uradniški zakon.

Po tem načrtu pride predsednik kasacije v rang drž. podtajnika, podpredsednik v I-1. Sodniki kasacije v I-2, apelacijski sodniki po petih letih službe kot taki v I-3, predsednik okrožnih in predstojniki okrajnih sodišč so enaki z ostalimi podrejenimi sodniki. Sodniki napredujejo po dovršenem 7. letu sodniške službe v I-5; po desetih letih v I-4, po petnajstih do vpokojitve v I-3. Vse že pridobljene pravice se ne vpoštevajo.

Sodniške doklade so predvidene takole: Okrožni in okrajni sodniki: mesečno 800 Din, pridstojniki okrajnih sodišč 1000 Din; predsedniki okrožnih sodišč 1500 Din; sodniki apelacije 1200 Din; predsedniki apelacij in sodniki kasacije 2000 Din; predsednik kasacije 3000 Din; podpredsednik kasacije 2500 Din.

V ministru pravosodja se sedaj proučuje finančni efekt tega predloga. Delegati sodniških združenj smatrajo, da ta predlog ni sprejemljiv, ker bi bili mlajši sodniki posebnost, ki so izgubili več let v vojni, v neprimerno slabšem položaju, kot sodniki, ki so sedaj uvrščeni v I-5 in I-4. Sklenili so, da se obrnejo na člane zakonodajnega odbora s prošnjo, da zakonodajni odbor vztraja pri že zavzetem stališču, da se plače sodnikov uredi popolnoma neodvisno od uradniškega zakona, s katerim se delajo in se bodo delali še leta in leta eksperimenti.

Za slučaj pa, da bi vlada vztrajala pri najnovejšem načrtu, se predsednik zakonodajnega odbora Dukanac naprosi, da ta načrt v toliko spremeni, da doseže sodnik po preteku 7 let sodniške službe I-5.

Davidovičovo glasilo o SDS

»Odjek«, glasilo g. Ljube Davidoviča, piše: Ze davno smo podčrtavali misel, da naj se sedanja radikalno-demokratska koalicija, ki jo sedaj izpopolnjujejo Slovenci, mora razširiti tudi na Hrvate tako, da bi vstopila Radiceva grupa v vlado. Edina politična skupina, ki iz vsake kombinacije lahko izpade brez škode za državno korist, je brez dvoma tako zvana skupina samostojnih demokratov, ki je dejansko izgubila raison d'être svojega obstanka in vsak naslov za sodelovanje v državni upravi.

Lepe uspehe žanje dr. Kramerjevo molenovanje okoli g. Davidoviča.

Atentat

Kakor kaže, se bo ponavljala povest o perfidnosti SDSarskega političnega boja brez konca. Nov klasičen primer je »Jutro« napad na sedanjo vlado in ministra dr. Gosarja radi rudarskih Bratovskih skladnic.

Tu »Jutro« napada vlado in dr. Gosarja radi zadnjih ukrepov ministra za šume in rude — ki ni dr. Gosar. Stvarno pa je dejstvo, da je vir vse nesreče Bratovskih skladnic dr. Žerjavov pravilnik, ki na eni strani predvideva demagoško povišanje rent; za katere pa na drugi strani ne poskrbi potrebnega kritja. Izvedla se ni valorizacija. Bratovske skladnice so brez rezerv in brez kapitalnega kritja. Če bi se dajale rente po sedanjih prispevkih, bi se morale za dve tretjini znižati, saj je imel pokojninski sklad zadnje meseca do 180.000 Din primanjiljaja na mesec.

Na poziv ministra za šume in rude (ne dr. Gosarja) je sklenila Bratovska skladnica prispevke zvišati od 5 na 7%, dobo za doseg rente pa na 40 let.

Ugotavljamo, da je to sklep Bratovske skladnice same. Razumljivo, da je tak sklep razvelj dal duhove in dvignil razburjenje. Zato sta dr. Gosar in poslanec Kremenjak takoj nujno posredovala in zahtevala, da se poišče srednja pot, da rudarji ne utrpel prevelike škode. Včeraj smo že poročali o prvih tozadevnih uspehih.

Vir in prvi vzrok vsega zla pa je dr. Žerjavov pravilnik, to ponovno pribijemo. Če »Jutro« ne more in ne sme pisati resnice, naj vsaj molči in se ne smeši.

Da je opozicija odpravila dohodnino

To je laž, smo rekli. To laž je »Jutro« včeraj v uvodniku znova pogrelo. Resniji je, da so dohodnino zrušili zastopniki srbskih krajev, zlasti zastopniki težkega kapitala. Najmočnejši bojevnik proti dohodnini je bil poslanec in eden najbogatejših ljudi v državi Davidovičev demokrat Voja Veljkovič. To je resnica. Zasluga na odpravi dohodnine

gre torej radikalom in demokratom. Ta zasluga, za katero se puli »Jutro«, je pa po našem mnenju strašno slaba. Ravno to, da so se branili Srbi in kapitalisti, je za nas dokaz, da bi bil to davek, ki bi zadel tudi Srbe in zlasti kapitaliste. Kolikor bi ti plačali več, toliko bi revno ljudstvo manj. Bog ve, če se bo to načelo dalo uveljaviti tudi pri davkih, ki bodo prišli mesto dohodnine. »Uspeh« naj si »Jutro« vtakne za klobuk, še tepel ga bo ta uspeh.

Popravl

V včeršnjem članku »SDSarske fronte« nam je skrat napravil celo vrsto grobih napak, ki popolnoma pokvarijo smisel.

V četrtem odstavku se drugi stavek mora glasiti: Ta stavek je žaljivka za Srbijance in v kolikor hoče trditi, da je bila SDS na strani trepetih prežanov, poleg tega zgodovinska neresnica.

V drugi koloni je prvi stavek istotako okrnjen in se mora glasiti: Tudi to je končno razumljivo, da so njihove zahteve pretirane, za Hrvate in Slovence prebude, ker rečejo v meso.

Izpuščen je začetek naslednjega stavka: Toda tisti politiki in stranke v Hrvatski in Sloveniji, ki so opustili interese svojih narodov itd.

Uboge tašče.

— Kako ste bili zadovoljni s svojimi političnimi ob morju?

— Zelo sem zadovoljen. Moja tašča se je vrnila bolna na pljučih.

Loden za smučarje

priporoča trdka

A. & E. Škaberne. Ljubljana

Mestni trg 10

Strnitev prvih sedem razredov bolniškega zavarovanja

Minister za socialno politiko dr. A. Gosar je izdal naredbo, glasom katere se strne prvih sedem razredov bolniškega zavarovanja v enega samega na ta način, da znaša pri plači do 8 Din dnevno ob zavarovanju med 6 Din prispevek za bolniško zavarovanje 0.36 Din dnevno. Do te naredbe je prišlo iz nadvse važnih in stvarnih zavarovalno-tehničnih razlogov, poleg tega pa tudi iz upravnih Zavarovanci od 1.—7. meznega razreda so donasli na eni strani minimalne dohodke, na drugi strani pa so silno bremenjevali pango bolniškega zavarovanja, ker se zdravniška oskrba nudi zavarovancem brez ozira na to, v katerem neugodnem razredu je kdo zavarovan. Okrožni uradi bodo imeli sedaj opravka mesto z 18 samo z 12 meznimi razredi, kar bo brez dvoma zmanjševalo upravni aparat in upravne stroške. Za obrtnega vajenca se je do sedaj n. pr. plačevalo povprečno 3 Din na mesec. Plačilni nalog, položnica, pisemski ovitek, zavarovanje in pisanje naslova — vse to je OUZD stalo gotovo več kot 3 Din. Kje pa so dajatve? Čisto fotovo je, da je dr. Gosar s svojo naredbo mnogo pomagal delavskemu zavarovanju.

Popoldansko glasilo SDS »Slovenski narod« se seveda ob naredbo dr. Gosarja obregne, češ, da je izzvala v obrtniških krogih ostro in deloma upravičeno kritiko. Povsne se celo do trditve, da naredba tudi ni posrežena s socialnega stališča, ker da so — baš dajatve čisto povod, da obrtniki nočejo sprejemati vajencev.

MUSSOLINI-BRIAND SE SESTANETA?

v Rim, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Po pariških informacijah lista »Lavoro d'Italia« o sestanku Mussolinija z Briandom se bo ba je vršil sestanek med obema po želji Brianda še pred prihodnjim zasedanjem Sveta Društva narodov. Briandu je veliko na tem, da Mussolinija prej vidi in z njim razčisti vprašanja, ki jih je rešiti med Italijo in Francijo. Na ta način se bosta sestala med 18. in 22. januarjem. V tukajšnjih uradnih krogih se govori, da o tem ne vedo ničesar.

Z AMERIKO VEČNO PRIJATELJSTVO.

v Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Matin«, se bodo pogajanja radi pakta o nenapadanju z Ameriko pospešila, da bodo glavne točke pakta že gotovo do srede januarja, ko bo imel Poincaré svoj veliki politični govor, in da se bo pogodba že mogla podpisati začetkom februarja. — Državni sekretar Kellogg je imel daljši razgovor s francoskim poslanikom o francosko-ameriških pogajanjih za pakt. Amerika kaže stremljenje, da bi bila pogodba taka, da bi se mogla uporabiti tudi za druge narode. Na zunaj naj bi imela obliko razsodiščne pogodbe. Francija želi, da se izrek o nezakonitosti vojne sprejme v pogodbo kot poseben paragraf, dočim hoče Amerika, da pride to samo v uvod kot cilj, po katerem je stremeti.

A na dolgoro Amerika ne pozabi.

v Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Državni tajnik Kellogg je izjavil, da Zedinjene države ne mislijo na to, da bi likvidirale ali zmanjšale vojne dolgove.

Volitve v Franciji že v aprilu.

v Pariz, 31. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »L'Ouvre«, je predsednik poslanske zbornice Bouisson napovedal, da se bo splošna razprava o politiki Poincaréja začela 20. januarja. Pomladansko zasedanje se bo najbrže končalo 14. marca, tako da se bodo volitve mogle vršiti že meseca aprila.

Skupno sodelovanje tudi v novem letu.

v Praga, 31. dec. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister dr. Beneš je dal praškemu dopisniku »New York Times« izjavo o razvoju Českoslovaške v preteklem letu. Izjavil je: Politična in gospodarska bilanca se more smatrati kot zadovoljiva. V notranji politiki je najprej omejit sodelovanje s Slovaško ljudsko stranko in z Nemci. Na konsolidacijo notranje situacije temelji tudi zdrava gospodarska politika države, katere proračun izkazuje celo prebitke. Kar se tiče zunanje politike, je bilo delovanje Českoslovaške usmerjeno na ojačenje kooperacije z državami Male antante in na skupno delovanje z ostalimi državami centralne Evrope. Razvoj takega skupnega delovanja je glavni program za novo leto.

K temu poslednjemu sledeče:

1. Rad bi poznal slovenskega obrtnika pri polni zavesti in pameti, ki bi ne bil sprejel vajenca zato, ker je moral plačati zanj mesečno 3.12 Din kot prispevek za bolniško zavarovanje, fant pa je imel zato brezplačno lečenje za slučaj obolenja?

2. V najvažnejših strokah (ključavničarji, livarji, strugarji, kleparji, mizarji, stolariji, elektromonterji, mehaniki vseh vrst, šoferji, peki itd.) pa vlada v Sloveniji silna nadprodukcija pomočnikov, tako da imamo za naše razmere mnogo previsoko tako zvano »rezervno armado« kvalificiranih moči. In v kljub temu se vajenci v teh strokah neprestano sprejemajo na novo in brezposelniki naravnost umetno fabricirajo. Vajniško vprašanje čaka rešitve, — vprašanje nezaposlenih pomočnikov je grozeče. Treba bi bilo v nekaterih strokah sploh preprečiti sprejemanje novih vajencev, odnosno omejiti sprejem na neko smoteno število.

Če bi torej Gosarjeva naredba po »Narodovem« (kar pa seveda ne bo) »ninenju« zares omejila število vajencev, bi bil ta učinek socialno naravnost briljanten in pozdrav vreden. Govoričenje o ogorčenosti obrtniških krogov je smešno, saj je dr. Gosar izdal uredbo na predlog organov delavskega zavarovanja in so tam tudi delodajalci obrtniki glasovali zanj.

KONZUL IN ŽENA NAJ SE POBOTATA.

v Budimpešta, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Pred bolgarskim poslaništvom še vedno straziijo defektivni noč in dan, da bi prestregli otroka konzula, če bi stopila iz poslopja poslanstva. Neki budimpeštanski večerni list javlja, da je bolgarsko poslanstvo po intervenciji madjarskih oblasti izjavilo, da olrokoma ne bo dalo več azilne pravice in ju izročilo, če se konzul in njegova soproga ne pobotata v najkrajšem času.

SMODNIŠNICA ŠLA V ZRAK.

v Bruselj, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) v Lanackenu je danes popoldne eksplodirala tamonja smodišnica. Dosedaj so rešili 5 težko ranjenih delavcev. Tudi ravnatelj tovarne je težko ranjen. Eksplozija se je čula 30 do 40 km naokrog in je porušila vso tovarno. Tovarna je bila zgrajena šele pred kratkim ter je takrat prebivalstvo odločno protestiralo proti zgraditvi.

D'ANNUNZIJEV BOJKOT!

v Rim, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) v Cremoni je v svoji božični pridigi pozval verne katoličane, naj ne obiščejo slavnostnega cikla D'Annunzijeveh prizoritev. Rekel je: »Hočem videti, na koliko zvestih katoliških vojakov lahko računam.«

ZRAKOPILOV PONESREČIL — 5 MRTVIH.

v Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Davise je na letališču v Marseille pripetila letalska nesreča. Pod vodstvom pilota Enderlina se je dvignilo v zrak letalo z dvema motorjema najnovejše konstrukcije. Komaj se je letalo nekoliko dvignilo, se je najbrže radi napake v konstrukciji zlomilo krilo in letalo je padlo na zemljo. Mrtva sta dva pilota, dva mehanika in radio-telegrafist.

Taborišče ciganov zmrznilo.

v Košice, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) V gozdu pri Bijelicah so našli zmrznjeno v snegu celo taborišče ciganov. Zmrznilo je 40 ljudi. Nadalnjih 30 ciganov pa so prepeljali v bolnico, ker so težko poškodovani radi zmrzlin.

Nezanesljivi tipografi.

v Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Pariška policija je prejela dva tipografa iz tiskarne generalnega štaba, ker sta baje prodala tajne vojaške dokumente nekemu Raugairesu, ki je bil pred nekaterimi tedni aretiran radi špijonaže.

Vojaški upor na Korziki zadušen.

v Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Vojaški upor v neki vojašnici na Korziki, o katerem smo poročali, je bil danes brez večjega boja udušen, ker uporni vojaki niso imeli hrane. Njihove voditelje so spravili v strog zapor.

Šahovski kongres.

v London, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Na šahovskem kongresu v Hastingsu je Tartakower zmagal Sergeanta, partija Mihell-Jales pa je ostala remis.

50 oseb utonilo.

v Tokio, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) V korejski morskii ožini je silen vihar, ki je potopil mnogo ladij. Dosedaj se poroča, da je utonilo nad 50 oseb.

Mesto se udalo radi lakote.

v London, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Čangleolinove čete so po 60 dnevnem obleganju zavzele mesto Ču-Cen južno Pekinga. Mesto se je moralo udati radi lakote.

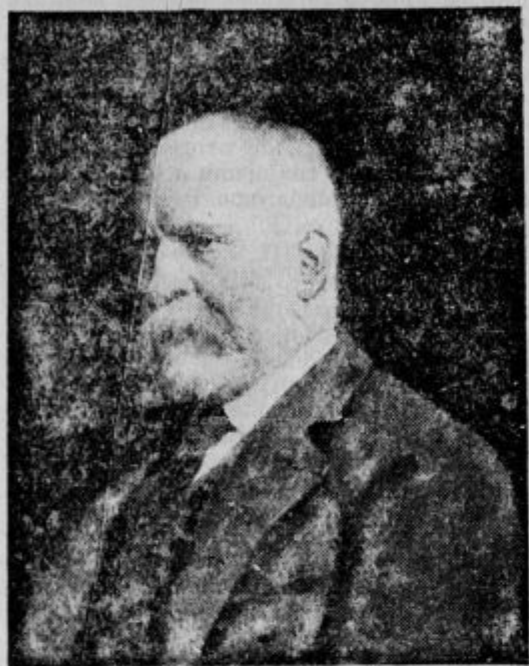
Jugoslavija v svetu

Miss Annie Christlitz:

Spomini Valentina Chirola

London, v decembru.

(Lord Chirol je pred odhodom v južno Afriko dal naši londonski dopisnici svojo sliko za »Slovenca« ter izrazil veliko zadovoljstvo, da bo prva slovanska ocena njegovega dela izšla v Ljubljani, v glavnem organu Slovenske ljudske stranke. On, pr.)

Sir Valentin Chirol, eden izmed prvih angleških strokovnjakov v mednarodni politiki, je izdal te dni svoje spomine pod naslovom »Fifty Years in a Changing World« (Petdeset let v svetu, ki se spreminja). Chirol opisuje v tem svojem delu dogodke, pri katerih je sam sodeloval ali jih vsaj opazoval. — Njegovo lahko pero in eleganca stila nudijo izredno lepoto in literarno vrednost, da se delo tudi z veseljem bere, ne samo v političnih in zgodovinskih krogih, ampak i splošno. Mogoče je zameriti lordu preveliko skromnost z ozirom na svoje osebne zasluge v angleški politiki na Vzhodu in v Evropi. Chirol je služil v diplomatski stroki in imel izredno važno vlogo kot urednik »Times«, na katerih zunanjo politiko je vplival tudi potem ko je redakcijo zapustil. Njegova družina je francoskega izvora. Chirol je potomec tistih številnih Hugonotov, ki so bili pregnani iz Francije v XV. stoletju, ker niso hoteli spreminiti svoje protestantske vere. Iz njegove družine je izšlo mnogo pasttorjev; to je bil tudi njegov oče. Ob priliki nekega bivanja v Rimu je postala družina katoliška in je bil tudi Valentin vzgojen v katoliški veri. Valentin Chirol je vsestransko izobražen mož. Znana je zlasti njegova verziranost v jezikih. Francijo je smatral za svojo drugo domovino in je mnogo pripomogel do zblizanja Francije in Anglije.

Tekom svoje kariere si je nabral bogatih izkušenj v Egiptu, Siriji, Turčiji, Bolgariji, Nemčiji, Kitaju, na Japonskem in v Indiji. Za Indijo velja kot prva avtoriteta in je napisal o njej več del. Za nas je posebno važna njegova misija na Balkanu l. 1915. Ob tej priliki je obiskal Srbijo, Bolgarijo, Romunijo in Grčijo, da pridobi te države za antanto, Srbijo pa pregovori, da popusti na ljubo Bolgariji. V Nišu, kjer je bila tedaj časovna srbska prestolnica, je naletel na veliko nezaupanje napram Bolgarom in vsled tega tudi na trdovratnost do popuščanja napram Bolgarom, katere koncesije so ravno smatrali zavezniki za bistvene, če naj se zagotovi vsaj nevtralnost Bolgarije. Londonski pakt iz l. 1915 je po-

vzročil pri Srbih več skrbí kakor pomirjenja, ker je italijanska vlada zahtevala tajnost. — Radi tega so Srbi upravičeno sklepali, da gre do gotove točke tega dogovora proti interesom južnih Slovanov. Razgovor g. Chirola z »Velikim starcem« Pašičem in njegovimi tovariši v Nišu mu ni dal mnogo nad in tudi kasneje v Sofiji ni našel ničesar, kar bi ga pomirilo. Tam mu je bilo jasno, da je kralj Ferdinand zvezan z Nemčijo in da je večina njegovih ministrov germanofilov. G. Radoslavov je prepričeval g. Chirola, da smatra kot bolgarski rodoljub nevtralnost države za najboljstnejšo. Toda v njegovem oholem tonu, pravi Chirol, ni bilo ničesar nevtralnega, ko ga je vprašal, če je v vojni situaciji na vzhodu ali na zapadu kaj takega, kar bi privabilo Bolgare na stran zaveznikov. Tako v Grčiji kot Bolgariji narod ni bil nerazpoložen napram antanti. Nekaj liberalnejših politikov je zagotavljalo Chirolu, da zavezniki morejo računati z bolgarskim sodelovanjem tudi proti Ferdinandu, ako prisilijo Srbijo, da takoj popusti bolgarskim zahtevam po reviziji bucareškega mira in odstopitvi macedonskega teritorija južno od Vardarja. Chirola je prepričeval tudi dr. Vladov, član opozicijske agrarne stranke, da bo Bolgarska pristopila k zaveznikom proti Turčiji, ako se ji obljubi Make-donija.

Toda med tem časom je bila nemška propaganda v Sofiji zelo aktivna, dočim zavezniki niso delali složno.

Iz Bolgarske se je Chirol vrnil v Srbijo. Šele v Kragujevcu se je prepričal, kako slab kontakt je med zavezniško diplomacijo in zavezniškimi vojaškimi oblastmi. V tem času je srbska vojska počivala po silnih naporih uspešnega odbijanja močnega napada avstrijske vojske. Zavezniški diplomaciji pa je bila zagonetna ta srbska vojna neaktivnost, ker diplomaciji ni bilo znano poročilo lorda Kitchenerja srbskemu vrhovnemu poveljstvu, da se mora vojska držati v rezervi, dokler ne pride do momenta odločnega sodelovanja v velikem strateškem načrtu za pohod na Carigrad. Najprej je bilo treba seveda zavzeti Galipoli. Kitchenerjev preveč optimistični načrt je bil (pravi Chirol) skupni zavezniški napad z romunsko in grško vojsko v hrbet avstrijski vojski.

Sprejet v avdienco pri mlademu regentu Aleksandru je Chirol razložil Nj. Kr. Vis. vse težkosti zavezniškega položaja in oklevanje britanske vlade, da zahteva nove žrtve od srbskega naroda, katerega sijajni uspehi na bojnem polju so izpizirali občudovanje in hvaležnost zavezniških sil. Toda vojna je zahtevala velike žrtve od vseh, ne izvemši niti Srbije, in ona bi bila dostojno nagrajena, ker bi zavezniška zmaga privedla do uresničenja njenih nacionalnih teženj, in to v večjem obsegu, kakor oni kočček macedonskega ozemlja, s katerega odstopitvijo bi se v tem času mogla odkupiti nevtralnost, če ne sodelovanje Bolgarske.

Regent je, v skrbah radi tajnih klavzul londonskega pakta z Italijo, razjasnil teže situacije. Smatral je, da je pretežko zahtevati od lastnega naroda, vsega pod orožjem, žrtve narodne pridobitve, ki je bila osvojena šele pred dvema leti. Kako bi mogel zahtevati odstopitev te, s krvjo odkupljene zemlje izdajniškemu neprijatelju? Regent je nadalje poudaril nemožnost, da se Bolgarom odstopi vardarska dolina, preko katere je bila za Srbijo edina pot na Egejsko morje.

Regent ga je tedaj napotil do polkovnika Pavloviča v glavnem generalštabu. Polkovnik je bil kot star vojak neomajen. Dokazoval je strateški značaj macedonskega vprašanja in končno odgovoril, da je to vojaško vprašanje, ki se mora rešiti samo vojaškim potom.

Ko se je vrnil v Sofijo, je Chirol telegrafiral svoji vladi, da se more napraviti nov poizkus pri regentu in srbskem generalštabu samo še, če se odpošlje vojaška oseba z vi-

sokim činom in izkustvom. Chirol je istočasno prosil britanskega ambasadora v Petrogradu, da vpliva na ruskega carja, ki je imel izključno pravico zahtevati tako žrtev od srbskega naroda.

Toda car tega ni storil!

Z vsakim dnem je postala situacija opasnejša. Ko se je Chirol vrnil v London, je odšel k lordu Kitchenerju, katerega je našel v nenavadno optimističnem razpoloženju. Bil je čas, ko se je tudi Kitchener bal, da bodo Bolgari napadli Srbijo; toda sedaj je bil uverjen, da se Ferdinand ne bo ganil, dokler mu ne bo osigurana nemško-avstrijska pomoč. Medtem je po Kitchenerjevem mnenju Nemčija imela polne roke dela na vzhodu z invazijo Poljske, dočim se Avstrije vsaj za sedaj, po njenih dveh težkih izkušnjah v Srbiji, ni bilo bati. Zima je prihajala ter je slutil, da se bo nekaj dogodilo na Balkanu, prej ko nastopi pomlad.

Petnajst dni po tem optimističnem proročanju, pravi Chirol, je Bolgarska javno mobilizirala, a mesec dni pozneje je Mackensen poveljeval skupnim nemško-avstrijsko-bolgarskim vojskam, ki so Srbijo izbrisale iz evropske mape za več kakor dve leti. »Ali,« nadaljuje Chirol, »duh srbskega naroda je ostal. Kasneje sem videl na Krfu neštivilne grobove srbskih vojakov, ki so umrli od ran in bolezni, ko jih je francoska mornarica rešila z albanske obali. Toda na koncu vojne je zopet vzrasla nova srbska vojska, da igra vitočno vlogo v zavezniškem nastopanju v Solunu l. 1918., da vrže Bolgarsko na kolena in da pripravi Ferdinanda, da sramotno pobegne v Nemčijo.«

Dr. Lojze Čampa:

Zunanja sodba je merodaina

»Die zukünftige Grossmacht Europas« tako sem slišal tu pa tam, ko smo med nemškimi politiki navezali pogovor o naši državi. V začetku mi ni šlo v glavo 13 milijonov ljudi, obkroženih preje od nasprotnikov kot prijateljev, po večini še na razvojni stopnji kulture in civilizacije, naj se spusti v trop z Italijo, Francijo, Nemčijo ali pa vsaj Poljsko. Pa nam je politični profesor razgrnil geografsko in gospodarsko karto, nametal številke, raztrgal nedrjara naše zemlje in vsako dejstvo kvitiral z značilnim: »Poglejte, kaj zopet to pomeni. Kaj ni povsem naravno, da se Italija zaganja v to nevarno konkurenco, da pa tudi Nemčija, ki v povojni dobi meče vse karte na gospodarstvo, bdi s pazljivim očesom nad tem trgovcem?« — In vse drugače kot drugod je ta politika spremljala italijansko ofenzivo proti nam. »Prihajamo po vojni dolgi!« To krilatice je vrgel Mussolini v svet, češ: Italija je za svoj Kobarid in pesnika D'Annunzia premalo dobila; londonski dogovor se ni izpolnil. Evropa je torej dolžna pomagati Italiji. — Vpijte v puščavo! Narekovano od strahu, kaj bo s »škornjem« preko Adrije tedaj, ko se SHS dovolj obljudi, ko se udeležuje na tem ozemlju vsled naravnih predpogojev mala Amerika...

Doma me čaka povabilo. Na lipski cesti v dvorani bivše gosposke zbornice predava Hermann Wendel o novem Balkanu o novi Evropi. Socijalistični akademiki napolnijo dvorano. V našem poslanstvu izvem, da govornice o atentatu na Wendla niso brez podlage, češ: nemški nacionalisti mu zamerijo, ker ima našo državo le prerad in prepogosto o njej piše, Wendel kljub temu zapoje ponovno visoko pesem naši domovini. Sarkastično, da človek življa! Kako si privoščiti Madjarsko! »Madjarske volitve? Ja to je prav za prav pojem, v

katerem beseda »madjarski« avtomatično uniči pojem volitev.« Nasprotno Jugoslavija! »Mladi kot iz pragozda so planili jugoslovanski narodi v zgodovino. Brez težke dedščine okorelega plemstva, ki ga v Nemčiji še v letih socialistične republike zaman izganjajo. Neizprosni, z veliko idejo demokratične svobode v srcu!« Slika se vrsti za sliko. Predavanje je bilo nemški inteligenci opomin, da je konec interesne politike na Balkanu, da naj računa z nami; kajti preko notranjih bojov smo vendar že sami v sebi veliki!

Spoznavanje še vendar ni zadostno in dobre volje je le premalo. Predvsem kar se tiče nemških narodnih manjšin. Mnogi nas le pavšalno obsojajo. Profesor ima javno predavanje in naslika, kako so se nemške gimnazije v Sloveniji slovanizirale. Toda zakaj ne omenjate dunajske politike o »mostu od Gradca do Trsta«, zakaj ne pojasnite, da slovenski narod ni imel niti ene svoje gimnazije ali realke, razen privatne gimnazije v St. Vidu, zakaj ne operirate s številkami nemškega šolstva v Jugoslaviji in slovenskega na Koroškem? — Po debati me iznenadi doma pisno časopisnega oddelka zunanega ministrstva:

»Žal, da nimam več prilike z Vami se osebno razgovoriti. Rad bi načel temo, katero ste obravnavali v »Slovenca« od 26. t. m. pod naslovom »Nemčija in narodne manjšine«. Predočitev stvari ni pravilna. Z narodnimi manjšinami se ravna v Nemčiji tako dobro, kot to odgovarja upravičenim željam. Pri pre-soji tega problema pa se ne sme pozabiti, da so narodne manjšine v Nemčiji izredno majhne, da pridejo napram državnemu narodu komaj v poštev. Poleg tega stoji v Nemčiji nasproti kulturi in državnemu jeziku, ki ima nanje večjo privlačno silo kot je to v drugih državah. Vsled tega ima zunanji človek lahko vtis, ki glede položaja manjšin nikakor ni upravičen... Hočem le poudariti, da ne utegne ne baš prijazna tendenca članka doprinesti do atmosfere prijateljskega zblizanja obeh držav, za kar se končno široki krogi pri nas in pri vas zavzemajo.«

Torej tako: Nemška kultura in jezik ima privlačno silo na druge narodnosti. Druge narodnosti pa obratno ne. Ali z drugimi besedami: Poljak ne sme gospodariti nad Nemcem in lastni državi, Nemec pa nad Poljakom lahko. Čeh ne nad sodržavljanom iz Sudetov, obratno pa. Jugoslovanci ne nad izredno majhno manjšino, obratno pa...

Sicer bo razvoj časa sam prinesel končno obliko manjšinskega položaja, a našim Nemcem le svetujemo, da resnici na ljubo poročajo v pravi luči in naj se primerjajo s koroškimi Slovenci in lužickimi Srbi. Poleg tega pa naj povedo, kako stoji gospodarsko...

Zivojin Balugdžić, svetovalec pokojnega kralja Petra in sedanega kralja Aleksandra se je vrnil iz Rima nazaj v Berlin. V diplomatskih krogih prijazen odmev, sprejem oficijelen. Glasilo državnega kanclerja Marksa »Germania« napiše: »Takega sprejema kot jugoslovanski poslanik Balugdžić je bil redko deležen kak diplomat v Berlinu.«

Res, vsi niso dobri. Kakšen vidi vso diplomatsko sposobnost v tem, da si štirikrat na dan izmenja obleko. A mnogo dobrih le imamo in imena kot Balugdžić, Popović, Račić in Nešić pomenijo v diplomatskem svetu mnogo.

Kako je Balugdžić ugnal nemške novinarje! Povabil jih je k sebi. Dopolnil vse pri-toržbe in poslušal, poslušal... »Pri vas je nered, Balkan, nekultura; ni prometa, ni prave sigurnosti; ste narodni sovinitvi...« Končna replika Balugdžića je bilo vse pravilno priznanje nemškemu narodu, a tudi ugotovitev: »Pri nas je padel kot politična žrtev le Drasković, pri vas pa Erzberger, Rathenau in

Koza gospoda Seguína

A. Daudet.

A. M. Petru Gringoire, liriku v Parizu.

Ti boš vedno enak, moj ubogi Gringoire! Kaj! Ponujajo ti mesto reporterja v uglednem pariškem žurnalu in ti ga kar odkloniš! Toda pogled se, nesrečni dečko! — pogled ta preluknjani jopič, te oguljene hlače, ta mršavi obraz, ki vpije od glada. Pogled vendar, kam te je privedla strast lepih rim! Glej, kaj te je stalo deset let zveste službe med paži gospoda Apolona. Ali te ni že končno sram?

Postani vendar reporter, ti siromak! — postani kronist. Zaslužil boš lepe zlatnike, imel boš obed pri Brebantu, in mogel se boš pokazati ob dnevnih premijere z novim persom na svoji čepici...

Ne? Ti nočeš?... Ti hočeš ostati prost po svojem običaju do konca... Dobro, poslušaj nekoliko zgodbo o kozi g. Seguína:

G. Seguin ni imel nikoli sreče s svojimi kozami.

Vse jih je zgubil na isti način: lepega jutra so odtrgale svoj motvoz, odšle v gorovje in tam gori jih je požrl volk. Ne ljubkovanje njihovega gospodarja, ne strah pred volkom, nič jih ni zadržalo. To so bile tako rekoč neodvisne koze, hoteč za vsako ceno prosti zrak in svobodo.

* Pierre Gringoire je bil francoski pesnik, ki pa ni živel istočasno kot Daudet, ampak od leta 1475 do 1517.

* Brebant je bil znamenit restavrant za časa Napoleona III.

Dobri g. Seguin, ki se ni nič razumel na značaj svojih živali, je bil pobit. Rekel je:

— Končano je; koze se pri meni dolgočasijo. Nobene ne bom obdržal.

Toda ni izgubil poguma, in ko je izgubil šest koz na isti način, je kupil sedmo. Toda tokrat je skrbel, da je dobil čisto mlado, da bi se bolje privadila biti doma.

Oh! Gringoire, kako ljubka je bila mala koza g. Seguína! Kako je bila ljubka s svojimi prijaznimi očmi, s svojo podčastniško bradico, s svojimi črnimi in svetlimi parkelji, s svojimi progastimi rožički in s svojo dolgo belo dlako, ki ji je tvorila površnik! Bila je skoro tako dražestna, kakor kozica Esmeralda, — saj se spominjaš, Gringoire? — in zraven ubogljiva, laskava, dala se je molziti, ne da bi se ganila, ne da bi stopila v golido. Dražestna mala koza...

G. Seguin se je motil, njegova koza se je obdano z živo mejo. Tja je dal svojo novo gojenko. Privezal jo je na kol na najlepšem delu travnika, skrbeč, da je imela velik motvoz in od časa do časa je prišel gledat, če ji dobro gre. Koza je bila zelo srečna in mulila je travo tako pristrčno, da je bil g. Seguin očaran.

— Končno, je mislil ubogi mož, vendar ena, ki se ne bo dolgočasila pri meni.

G. Seguin se je motil, njegova koza se je dolgočasila.

Nekega dne si je govorila, gledaje gorovje:

* Ciganka Esmeralda je oseba iz V. Hugojevega romana »Notre dame de Paris«, in jo vedno spremlja mlada koza. V Hugojevem romanu reši pesnika Gringoirea iz rok pariških rokovalčev.

— Kako mora biti tam gori dobro! Kaka naslada skakati v travi, brez tega preklicanega motvoza, ki ti dere vrat... To je za osla ali za vola, da se pase v ograji... Kozam pa je treba prostora.

Od tega trenutka se ji je zdela trava v ograji pusta. Prijel jo je dolgčas. Hujšala je, mleko se je sušilo. Bilo je sočutno gledati, kako vleče ves dan za svoj motvoz, z glavo obrnjena v gorovje, z odprtimi nosnicami, žalostno vpijoča Me!...

G. Seguin je pač opazil, da je njegovi kozi nekaj, toda on ni vedel, kaj bi to bilo... Neko jutro, ko jo je nehal molziti, se je koza obrnila in mu je rekla v svojem narečju:

— Poslušajte g. Seguin, jaz se pri vas dolgočasim, pustite me, da grem v goro.

— Ah, moj Bog. Ona tudi! zavpije g. Seguin presenečen, in od udarca mu pade golida na tla. Potem se vsede v travo zraven svoje koze:

— Kako belka, ti me hočeš zapustiti? In belka mu je odgovorila:

— Da, g. Seguin!

— Ali ti primanjkuje tukaj trave?

— O, ne, g. Seguin.

— Morebiti si prekratko privezana; hočeš, da podaljšam vrv?

— Tega ni treba, g. Seguin.

— Torej, kaj ti je treba, kaj hočeš?

— Hočem iti v gorovje, g. Seguin.

— Toda nesrečnica, ti ne veš, da je v gori volk. Kaj boš storila, kadar pride?

— Sunila ga bom z rogom, g. Seguin.

— Volk se bo smejal tvojim rogovom.

— Požrl mi je koze, ki so bile drugače rogate kot ti... Ti dobro veš, uboga stara rjavka, ki je bila zadnje leto tukaj? Ošabna

koza, močna in huda kot kozel. Borila se je z volkom vso noč... potem, zjutraj jo je volk požrl.

— Ubožica! Uboga rjavka!... To je vseeno, gospod Seguin, pustite me, da grem v goro.

— Dobri Bog!... pravi g. Seguin; toda, kaj jim je vendar mojim kozam? Se ena, ki mi jo bo volk požrl... Dobro, ne... rešil te bom proti volji, ti nagajivka! — in da ne raztrgaš vrvice, te bom zaklenil v hlev, in tam boš vedno ostala!

Nato je g. Seguin odvedel kozo v hlev, ves temen, katerega vrata je zaklenil z dvojnim obratom. Po nesrečnem slučaju je bil pozabil okno, in komaj je obrnil hrbet, je že mala skočila skozi...

Ti se smeješ, Gringoire? pri Bogu! — verjamem; ti si na strani koze, ti, proti temu dobremu g. Seguinu... Bomo videli, če se boš na koncu smejal.

Ko je bila koza prišla v gorovje, je bilo očaranje splošno. Nikoli še niso stare jelke videle kaj tako ljubkega. Sprejeli so jo kot malo kraljico. Kostanji so se znižali do zemlje, da jo božajo s konci svojih vej. Zlate košeničice so se odpirale ob njenem prehodu in so dišale kolikor so mogle. Vsa gora ji je pripravila svečan sprejem.

Ti misliš, Gringoire, kako je bila naša koza srečna! Motvoza ni več, kola ni več... ničesar ni, kar jo je ovrvalo skakati in se pasti po volji... Tam je bila trava! Čez robove, moj dragi!... In takšna trava!okusna, tenka, nazobčana, narejena iz tisoč rastlin. To je bilo pač nekaj drugega kakor trava v ograji... In evetlice... Plave zvončnice, purpurni naprst-

nešteto drugih v političnem preganjanju; je moral na Angleško kot brezdomovinec sicer najmiroljubnejši član parlamenta Edvard Berner...

In tako smo si mnogokrat postavili vprašanje naše diplomatske službe. Vlogi Slovenca Ivana Hribarja in dr. Vošnjaka v Pragi sta znani. Vloga Hribarja dr. Smolake v konfliktu z Vatikanom tudi; morda je bilo mnogo osebnih intrig proti njemu, ko je bil v Berlinu, in bilo je vsekako nelagodno, a dejstvo je le, da so berlinski listi pisali, ko je dr. Smolaka sedel že šesti mesec na našem poslaništvu, da je poslaniško mesto v Berlinu, odkar je bil prestavljen Balugdič v Rim, ostalo nezasedeno... Nato je odšel dr. Smolaka v Madrid...

Res je, da je treba pri diplomaciji gotove tradicije; odtod verziranost vatičanske, angleške in francoske diplomacije. Res je tudi, da je narodom za to treba dati priliko, da se vzgoji in izobrazi. Brez debate pa mora obveljati zapoved, da kot povsod tako tudi v zunanji reprezentaciji mora biti imenovan le strokovnjak, odkoderkoli in sin kateregakoli naroda, ki bo neprestano, ko se naša država uveljavlja v svetu, nosil v svoji notranjosti vest, ponos in odgovornost za celokupnost!

V Berlinu in Kölnu sem imel priliko razgovarjati se s kolegi zunanje-političnimi uradniki, stalnimi obiskovalci Zeneve. Ob nekem obisku v uradništvu mi gospod Zunanje-politični potegne iz arhiva seznam hrvatskih psov, s katerimi je gospod Stipica Radić obkladal razne jugoslovanske ministre. Poprašal me je, če je nemška prestava pravilna ali vsaj adekvatna. »Pa zakaj ste prinesli te besede v hrvatskem originalu?« »Ker smo hoteli privoščiti našim bralcem nekaj zabave.«

Drugi iz Kölna mi je opisal vtise iz Zeneve, ko je bil Radić tam. Ninčič predsednik zasedanja, Radić sedi v kotu. »Pa zakaj daje te poudarek Radić v kotu?« »Ker je Ninčič predsedoval, je moral Radić igrati neko opozicijo. Radića si drugače sploh nismo mogli predstavljati in naša zveza novinarjev je imela z njim v Zenevi nemajhen halo.«

V Pragi — v uradništvu Kramarčevih »Narodnih listov«, Radić govori o zvezi z Rusijo, o kopanju v Donavi, o zvezi z Italijo, žitu, ki se bo od vseh strani vsipalo k nam. Redakter pripomni k temu ekspezeju: »Tudi spricho te nove ženjalnosti g. Radija si češka javnost že osvojene sodbe o Radiću ne bo spreminjala...«

Tiste dni sva se sešla v uradništvu prške »Narodne Politike« z bivšim češkoslovanskim rimskim poslanikom dr. Borskim. Pripovedoval mi je o svojem potovanju l. 1909. v Rusijo. Med potjo že se mu predstavila Radić in njegova Mařenka. Radić ima pred kadeti predavanje. Evropo pretresa bosanska kriza, a Radić — ne v Berlinu ali na Dunaju, ampak pred ruskimi kadeti zagovarja tezo: Avstrija se mora ohraniti, Srbija pa Avstriji pridružiti! — Povprašam S. Borskija, če naj navedem njegovo ime. Odgovori mi: Brez nadaljnega!

Sicer je notranje-politična avijatika Stipice Radića zadeva Hrvatov in njegove stranke ter v najnovejšem času SDS. Na splošno za zunanji svet pa se mora Radić kot šef najmočnejše hrvatske stranke zavedati, da škoduje ugledu države kot celote! In to nobenemu Jugoslovancu ne more biti vseeno!

V začetku je bilo človeku malo čudno, ko se je v tujini ponavljala stara formula: »Slovenci in njihov dr. Korošec vstopijo, oziroma ne vstopijo v vladu.« Saj se doma, v dolednem poniževanju tega, kar nasproti stranki ne ugaja, človek, ki zbira delo slovenske ljudske stranke le iz zapiskov, pisanih virov, komaj orijentira, kaj je prav za prav na veličini te stranke za naš narod. Drugi svet vidi celoto, ne gleda na prepričanje za vsaki vodnjak, zato cenil bolj objektivno.

Herman Wendel je v knjigah in predavanjih med jugoslovanskimi političnimi strankami videl v SLS stranko, katero radi dela stavi za vzor. Kerk mu je tako rekoč prevolil za ta narod in Korošec Evropejec velikega stila. Komaj je bila v javnosti iznešena vest, da potuje dr. Korošec v Berlin k kanclerju

ki z dolgimi čašami, ves gozd divjih rož, prekipeljavah od opojnih sokov.

Bela koza, napol nasičena, se je valjala po travi z nogami navzgor in se podila vzdolž po pobočju. Potem se je nenkrat vzravnila s skokom na svojih tačkah. Hop! Tam je opravek, glavo naprej, preko grmičja in bodičja zdaj na vrh gore, zdaj na dno globeli, navzgor, navzdol, povsod... Moglo se je reči, da je bilo deset koza g. Seguinu v gorovju.

Ona ni imela strahu, belka.

Preskočila je z enim skokom velike hudo-urnike, ki so jo obrizgali ob prehodu z mokrim prahom in peno. Potem je hitela vsa obrizgana stegniti se na kako položno skalo m se je sušila na solnce... Enkrat, ko se je bližala robu neke planote, s cvetom bobovca v zobeh, je opazila nizko, čisto nizko v ravnini, hišo g. Seguinu z ograjo zadaj. To ji je povzročilo smeha do solz.

— Kako je to majhno! je rekla; kako sem mogla zdržati tam doli!

Ubožica! Ko je videla, da sedi tako visoko, je mislila, da je najmanj tako velika kakor svet...

Splošno je bil to dober dan za kozo g. Seguinu. Proti sredi dneva, ko je tekala od desne na levo, je zašla v čredo gamzov, ki so se pripravljali, da bodo odjedali grmičje z lepimi zobmi. Naša mala vlačugica v beli obleki je delala senzacijo. Dali so ji najboljše mesto pri grmičju in vsi gospodje so bili zelo vpljudni. Naenkrat se je veter ohladil. Gora je postala vijoličasta; bil je večer...

— Žel je dejala mala koza, in obstala je zelo začudena.

V nižini so bila polja potopljena v meglo. Ograja g. Seguinu je zginita v megli, in od

Marksu, so izšle interpretacije najtehtnejše vsebine.

V Pragi in Češkoslovanski je sloves še silnejši. Med onimi, ki so 1918 prisegli na slovensko svobodo v praškem »obecnem domu«, je bil Korošec. Iz razgovora z zunanjim ministrom dr. Benešem bi se dalo navesti mnogo, kako priznan politik ceni slovenski narod in njegovega voditelja.

V Bratislavi smo imeli v ministrstvu za Slovaško popoldanske sestanke. Agrarna poslanca Horaček in dr. Halla, ki sta skupaj s češkoslovanskimi parlamentarci obiskala Jugoslavijo, sta principijelno napadala klerikalizem, a dr. Korošca in SLS označila kot moderno stranko, ki je mora biti država samo vesela. Žal, da veže človeka diskretnost, da ne sme iznesti pikrih opazk gospodov na račun tistih »pripraviteljev« ljubljanskega sprejema, ki so hoteli dr. Korošca izločiti od sprejema češkoslovanskih tovarišev...

Na Visokih Tatrah mi je bolgarski politik dr. Danev označil Koroščevo zamisel kot ideal. A daleč notri v Podkarpatski Rusiji, v Užhorodu kot Jasini sem bil oblegan od vprašanj, kako je z dr. Korošcem, dr. Jegličem, kako se razvija SLS; kako z njo v zvezi prospeva ožja in širša domovina.

SLS in njen načelnik sta dala državi kar največ. Mala domača kritika tega ne izbršje. Zunanje-politično je dr. Korošec v tujini ravno nasprotje Radića. A razven Korošca in SLS o kaki drugi stranki in Sloveniji ni niti odmeva. Tudi to je dejstvo. —

Ali nismo v tem letu praznovali novo rojstvo naše države?

Dr. A. B. Jeglič, škof:

Za novo leto

Čitateljem »Slovence« in drugim naj podam nekoliko misli o katoliški Cerkvi sploh in o njenem življenju pri nas.

1.

Koliko naporov in borb je na zemlji v prizadevanju za vsakdanji kruh po kmetih in tovarnah; koliko umskega in težkega ročnega dela na napredek v tehniki pri napravi udobnih stanovanj in vedno boljših promenihih sredstev po kopnem, po morju in po zraku; koliko znanstvenega dela za napredovanje v raznih strokah znanosti in umetnosti!

Toda najbolj živahno gibanje in najbolj ljuto borbo opažamo v prevažnih vprašanjih o večnosti in o življenju — pogledu na večnost. Vsestranskemu, nekako strastnemu pretresavanju v tem oziru se nič ne čudimo, ker ravno ta vprašanja in odgovor nanje posega najbolj globoko v naša srca in vpliva najbolj odlično v vse naše mišljenje in življenje. Kdor

hišice se je videla le streha in nekoliko dima. Zastila se je zvončke črede, ki so jo peljali domov in postalo ji je žalostno v duši... Jastreb, ki se je vračal, jo je mimogrede oplazil s svojimi peroti. Zdrnila se je... nato se je začelo tuljenje v gori:

— Hou! hou!

Zmislila se je na volka; ves dan razposajenka na to ni mislila... V tistem trenutku je trobenta zadonela precej daleč v dolini. Bil je dobri g. Seguin.

— Hou! hou! — se je glasil volk.

— Vrni se, vrni se... je vpila trobenta. Belka se je hotela vrniti; pa, ko se je spomnila kola, motvoza in plotu ograje, je mislila, da se zdaj ne more več privaditi na to življenje, in da je boljše, če ostane.

Trobenta ni več donela...

Koza je zastila za seboj sramenje. Obrnila se je in videla v temi dvoje kratkih ušes čisto ravnih, z očmi, ki so lesketale... Bil je volk.

Velikanski, nepremakljiv, sedeč na zadku, je gledal malo belo kozo in jo je užival že vnaprej. Ker je dobro vedel, da jo bo pojedel, se mu ni mudilo, samo kadar se je obrnila, se je začel zlobno smejati:

— Ha! ha! mala koza g. Seguinu! in stegnil je svoj dolgi, rdeči jezik čez mokri slinasti ustnici.

Belka je čutila, da je izgubljena... Za trenutek se je spomnila zgodbe stare rjavke, ki se je borila vso noč in jo je zjutraj volk požrl, in rekla si je, da je morda boljše, če se da takoj požreti; nato se je premislila in postavila se je v bran s sklonjeno glavo in z rogom naprej, kot hrabra koza g. Seguinu, kar je res bila... Ne da bi imela upanje prema-

Brez dvoma! Italijanska ofenziva je bila vsaj tako slaba znanilka kot madjarska carinska vojna proti prejšnji Srbiji. To pot je šlo brez prelivanja krvi in častno! Italija je s svojim ščuvanjem opozorila vso Evropo na nas in postali smo kot 1914 predmet splošno evropskega študija. Posebni odposlanci listov v Albanijo in v Makedonijo so v javnosti razkrinkali italijanske nakane. Tudi vojaški strokovnjaki bivšega pruskega generalnega štaba so nas ocenili kot miroljubno, a v slučaju potrebe junaško ljudstvo. »Ena najboljših irmad na svetu, ker gre za duh« so pisali.

Trpljenje naših Primorcev je znano povsod. Brez dvoma zasluža njih samih, njihovih voditeljev. Ko je n. pr. izšla serija člankov o tej Golgati, je kritika izrekla: Obsodba, kot je bila nikdar pozabljiva obsodba Bjernsterna nad madjarskim režimom!

A tudi v splošnem napreduku smo želi priznanje. Nekoč mi je izročil nemški poslanec centruma dr. Kaas študijo o dosedanjem delu. »Saj greste hitreje naprej kot mi po francoski vojni!«

Če v kakem listu, je bila gotovo v tem naša bilanca aktivna; tako v splošni zunanji, kot trgovinski gospodarski politiki. Nedvomno ima na tem mnogo zaslug dr. Marinkovič, o katerem je šla, takoj ko je nastopil, nekako spontano-soglasna kritika: Najboljša diplomatska glava v Jugoslaviji! Po pravici.

Dal Bog, da bi v vsem našem javnem življenju dobili odločilne vloge povsod odgovornosti polni, vestni in strokovno izobraženi možje!

ni lahko mišljen, ne more biti v tem oziru malomaren.

Nekako izredno žalostno je za človeški rod to, da v teh za vse življenje odločilnih vprašanjih nimamo enotnega odgovora, marveč je odgovorov nebroj kakor nam jih podajajo razne vere in razni modroslovci vseh časov. Še bolj žalostno je dejstvo, da v teh prevažnih zadevah človeški rod propada. — S početa je veroval v enega samega, osebnega Boga, Stvarnika nebes in zemlje in v nesmrtnost človeške duše. Polagoma so narodi propadali, da so začeli verovati v več bogov, in si napravljati malike. Tudi modroslovci so polagoma začeli tajiti osebnega Boga in izmišljavati prerazlične sisteme o začetku in razvoju sveta. Zadnje čase se je siloma začelo širiti najgrše brezboštvo.

Tekom zgodovine so nastopali razni bolj ali manj močni ustanoviteli novih ver. Visoko nad vsemi se dviga Jezus Kristus, sam Sin božji, ki ni ustanovil nove vere, ampak je le ono početno vero v enega Boga in nesmrtnost duše in tej primerne nauke za življenje dalje razvijal, jih vsem narodom predložil in jih potrdil s svojim nadčloveškim, da, božanskim ugledom. In v tem je naša rešitev.

V svoji božji modrosti Gospod Jezus ni svojega odrešilnega duba izročil omejenim posameznim ljudem vedoč, da bi ga prav kmalu pokvarili, njegove nauke po svoje razlagali, ter zabredli v usodepolne zmote. Ampak ustanovil je živo učenstvo, ki naj vsem narodom do konca sveta nezmožno označa Njegove nauke in nepokvarjeno nadaljuje Njegovo delo. Zato mu je obljubil in dal svojo božjo pomoč. Na čelu tega živega učenstva stoji apostol Peter in njega naslednik ter dedič vse oblasti rimski papež, z njim so v zvezi ostali apostoli, katerim sledi zbor škofov vesoljnega sveta. Po tej naredbi in uredbi je zagotovljeno božje delo odrešenja, omogočeno njegovo razširjevanje med vse narode in zagotovljen obstanek do konca sveta.

II.

O sveta katoliška Cerkve! Kako umetna, vzvišena in neporušljiva je njena stavba. Močno stoji sredi divjih valov raznih zmot, kakor jih je zamislila človeška ošabnost in človeško strastno, spačeno srce. Ljubezen do Je-

gati volka — koze volka ne zmagajo — ampak samo, da bi videla, če bi mogla tudi tako dolgo vzdržati kakor rjavka...

Potem se je hudobec približal in mali rogovi so začeli krožiti...

O, hrabra kozica, kako se je pogumno borila. Več ko desetkrat, jaz ne lažem, Gringoire, je poskušala volka poriniti nazaj; da pride do sape. Med temi odmori ene minute je sladkosnednica v naglici utrgala še nekoliko svoje ljube trave; potem se je zopet obrnila na boj s polnimi ustni...

To je trajalo vso noč. Od časa do časa je koza g. Seguinu zagledala zvezde, kako plešejo na jasnem nebu in rekla si je:

— O, da bi le vzdržala do jutranjega svita!

Ena za drugo so zvezde ugašale. Belka je podvojila udarce z rogovi, volk udarce z zobmi... Motna svetloba se je prikazala na obzorju... Petje hripavega petelina je vstajalo z neke pristave.

Končno! je dejala uboga žival, ki je pričakovala jutra, da umre; in stegnila se je po tleh v svojem lepem belem kožu, vsa oškropljena s krvjo... Tedaj se je volk vrgel na malo kozo in jo požrl.

Z Bogom, Gringoire! Zgodba, ki si jo slisal, ni povest moje iznajdbe. Če kdaj prideš v Provenco, ti bodo naši gospodarji pogosto pripovedovali o kozi g. Seguinu, ki se je borila vso noč z volkom, ki jo je zjutraj vendarle požrl.

Poslušaj me dobro, Gringoire: »In nato jo je zjutraj volk požrl.«

Prestavil dr. J. Š.

zusa, do Njegove Cerkve premaguje vse težave, prenaša vsa preganjanja, preliva v potokih srčno kri vernikov.

To svojo Cerkev je tekom burne zgodovine Gospod Jezus vedno poveljeval in jo še povečuje. Res večkrat se je dogodilo, da so jo človeške strasti in njilovi izrodki oskrtnjevali, jo sovražne sile naskakovale in rušile; toda kar nenadoma se je zopet dvignila, premagala strasti in človeški rod vnovič prerodila.

Poglejmo, kako se Jezusova Cerkve danes povečuje in pokazuje v svoji božji lepoti. Kako močno so zadnji papeži, kako spretno jo upravljajo. Imenujem papeže Pija IX., Leona XIII., Pija X., Benedikta XV., Pija XI., ki jih radi njihovega delovanja občuduje vesoljni svet. Opozorim na škofo vseh delov sveta, ki združeni s papežem in med seboj z močno roko nadaljujejo delo Gospodovo, pa njihovo spretnost, učenost, modrost, neustrašenost povsod strme priznavajo. Ali naj opišem učenjake v Cerkvi in njihova mnogostevilna znanstvena in ascetična dela, ki se kosajo z najbolj znanstvenimi deli svetovnih učenjakov? Pa tudi krščansko življenje z vsestranskimi organizacijami napreduje pod vodstvom duhovnikov, zedinjenih s škofi in z nesebičnim delom znanstveno izobraženih, globoko vernih lajkov.

III.

Katoliška Cerkve je v naši državi priznana. Iz tega priznanja sledi, da mora država upoštevati ves njen ustroj in vse njene pravice, kakor je določil njen božji ustanovitelj. O tem nekoliko pojasnil, da se bo položaj Cerkve bolje razumel.

Ker je papež vrhovni glavar Cerkve, mu mora biti svobodno in nemoteno občevanje s škofi in verniki. Tudi škofom se občevanje s papežem ne sme omejevati. Edino papež ima pravico imenovati škofo, jim odrejevati delokrog in jim podeljevati škofije. Škofje imajo dolžnost in pravico vzgojevati in nameščevati duhovnike. Šole morajo biti krščanske, po vseh se mora učiti veronauk kot najbolj važen predmet, ki ga razlagajo duhovniki, poslani od škofa. Cerkve mora imeti pravico, da ustanavlja svoje šole osnovne, srednje in visoke. V šolah se ne sme noben predmet tako učiti, da bi trditve nasprotovale verskim resnicam. Cerkve ima pravico ustanavljati in razširjati razne redove za šole, za bolnike, za siromake in druge namene. Ker verniki plačujejo davke in duhovniki opravljajo posle, ki so tudi za državo prevažni, je država dolžna skrbeti za njihovo vzdrževanje.

Ker je Cerkve pri nas priznana, se morajo priznati tudi njen ustroj in vse omenjene od Boga dane pravice. Naša ustava v tem pogledu ni popolnoma v redu. Krivična je trditve, da je ves šolski pouk državen, da se more omejevati svobodno oznanjevanje božje besede, da se more omejevati naseljevanje redovnikov, omejevati osnovanje njihovih šol. Tudi pri imenovanju škofov želi ustava odločilen vpliv. Sploh je v ustavi mnogo nesigurnega, dvomljivega, pa se bodo mogle vse te zadeve s konkordatom pravilno urediti. Upajmo, da se konkordat prav kmalu sklene.

IV.

Moramo pa vendar priznati, da se katoliška Cerkve v našem kraljestvu precej svobodno giblje in razvija. Poglejmo le par desetletij nazaj in primerjajmo takratno stanje z današnjim.

Napredno katoliško gibanje je zavladalo v vseh slojih našega ljudstva. Dokaz so nam razna društva z njihovimi centralami v Ljubljani. Poglejmo nekatere!

Imamo zvezo katoliškega slovenskega dijaštva, Krekovo mladino, Jugoslovansko strokovno zvezo, imamo Prosvetno zvezo, ki obsega nebroj prosvetnih društev po vsej Sloveniji, imamo orlovsko zvezo, h kateri spadajo

se spopolnjuje naše trojno misijonsko silestvo

Katoliški misijoni

Mesečnik. Poroča o širjenju katoliške cerkve v poganskih delih sveta. Zanimiva so zlasti pisma slovenskih misijonarjev in misijonark s Kitajske, iz Indije in Afrike. Naročnina za eno leto 12 Din.

Misijonski koledar

Letnik 1928 je že deveti in opisuje v prvi vrsti bajno Indijo: deželo, ljudi, življenje in misijonsko delo. Vsebuje poleg tega še celo vrsto drugih zanimivih spisov. Mnogo slik. 16 strani slik v bakrotisku. V cellem 128 strani. Cena 8 Din.

Misijonska knjižnica

Dosedaj so izšli sledeči zvezki: 1. Prvi slovenski misijonarski letak 1924 (10 dinarjev). 2. H. Fischer, Jezusova opoka (25 Din). 3. A. Kordin, Misijonska prireditve (20 Din). 4. Misijonska okrožnica Pija XI. (pošlo). 5. Sage-homme-Sparhakel, Misijonar, roman s slikami (15 Din).

Vse se naroča na naslov:

Katoliški misijoni

Ljubljana, Tabor 12.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Jal

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilo in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

RAZUMNA MICA

množestvena društva po vsej deželi, društvo mladeničev, fantov in deklet v dosegu telesne čistosti, pa tudi prave srčne in umske kulture; imamo kulturni svet za katoliško akcijo po vsej Sloveniji; imamo Krščansko žensko zvezo, ki zadnje dve leti uspešno deluje za vse slovensko žensstvo; imamo Slomškovo zvezo učiteljstva, ki je za krščansko vzgojo mladine prepornobna. Pri vsakoletnih občnih zborih, na katerih nam podajajo pregled dela v minulnem letu, občudujemo njihovo kulturno delo za povzdigo, za pravo izobrazbo ljudstva.

Zraven še pridejo čisto verske organizacije. Omenim tretji red sv. Frančiška, Marijine kongregacije za mladeniče, za dekleta in žene, apostolstvo mož, ki se zadnje čase hitro razširja po vseh naših župnijah.

Ali naj omenim še naš katoliški tisk! Imamo izvršten političen dnevnik z mnogo tisoč naročniki; imamo političen tednik in bolj verski mesečnik, ki imata vsak nad 30.000 naročnikov; imamo stanovske liste za šolsko mladino, za orlovski naraščaj, za dekleta, za pobijanje alkoholizma, za srednješolce in akademike, za delavce, za glasbo; imamo znanstvene katoliške revije. In Mohorjeva družba z Mladikov!

Vse to delo pa namerava poglobiti notranje čednostno življenje, poglobiti versko prepričanje in ogreti srca zoper strasti in podlosti. Da bi pa to notranje duhovno življenje še bolj napredovalo, da bi sveta božja ljubezen prešinjala srca posameznikov, družin in društev, imamo češčenje prečiste Device Marije, češčenje presvetega Srca Jezusovega, imamo misijone, ki pretresajo srca in probujajo iz spanja in strasteh.

Kako diven razvoj v življenju katoliške Cerkve v zadnjih dvajsetih, tridesetih letih! Ne, katoliška Cerkev ni mrliva, ona živi, ona se med Slovenci bujno razvija. Kraljestvo Jezusovo je premočeno!

V.

Zraven katoliške Cerkve je v naši državi precej drugovercev. Imamo tudi nekristjane.

Mohamedanci so močno razširjeni po Bosni in Hercegovini. Po veri so Mohamedove vere, toda po narodnosti so Slovani, po krvi so naši bralje. Njihovi pradedje so pred več sto leti od krščanstva odpadli. Kar je Mohamedancev zunaj naše države po Afriki in Aziji, ti krščanstva ne le sovražijo, ampak naravnost zaničujejo. Pa kaj morejo za to, ker so tako vzgojeni! Naši sodržavljanji niso taki. Ko sem bil 16 let v Bosni, smo se lepo pazili in prijateljsko obiskovali. Mi jih spoštujemo in celo službeno za nje molimo.

Tudi Judov je precej v naši državi. Mi vemo, da se je krščanstvo rodilo iz judovstva. Jezus Kristus, Marija, apostoli so njihovega rodu. Njihovi voditelji in po njih zapeljano ljudstvo so obljubljenega Odrašenika zavrgli, pa so zato izgubili svoje kralje, svoje duhovnike, svoj Jeruzalem in svojo domovino. Namesto njih so pogani, naši pradedje, pristopili v kraljestvo Jezusovo. Toda imamo gotovo preokovanje, da bo ob koncu sveta judovsko ljudstvo spoznalo svojo zmotu, spoznalo svojega Odrašenika in se k njemu obrnilo. Mi sedaj za nje molimo. Leta 1925. so nam sv. oče v molitvi k presv. Sreč Jezusovemu, kjer priporočamo temu presv. Sreč ves svet, za Jude tale zdihljivi zapovedali: »Ozri se slednjit z očmi usmiljenja na sinove onega rodu, ki je bil tako dolgo izvoljen narod in kri, ki je bila na nje klicana, naj sedaj tudi na nje pride kot vir rešenja in življenja.« Krasne besede krščanske ljubezni! Ali bomo uslišani? Ko se to zgodi, bo blizu konec sveta. Kako pomembna je ta molitev tudi v tem oziru!

V naši državi so prav številni naši ločeni bratje, naši pravoslavni. Po krvi in veri so nam najbližji. Zato smo tudi škofoje koj po zedinjenju zbrani v Zagrebu pravoslavne škofoje srčno pozdravili. Tudi sedaj občujemo v Belgradu prijateljsko z njimi. Nedavno smo Slovenci prav prijazno sprejeli njihovega patriarha Dimitrija. Boga prosimo za milost, da se nam povrne prvotno edinstvo, ki se je šele l. 1054. popolnoma razdrl. Pravoslavni so vsi Srbi. Njihove ločitve od Apostolskega prvoceđa ne moremo potrditi, pač pa vse kot brate

spoštujemo in vemo, da jim Bog teh zmot ne šleje v greh. Zakaj ne? Zato, ker so tako vzgojeni in prepričani, da imajo resnico. Tako držimo ne samo o ljudstvu, ampak tudi o njihovih duhovnikih in škofih. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda se prizadeva, da bi se med seboj bolje spoznali, v ljubezni med seboj postopali, odvrkli razne predsodke in tako, ako Bog da, prišli nazaj k prvotnemu edinstvu.

VI.

Kaj pa nam bo prinesla prihodnost? Po svetu napreduje organiziran boj zoper Gospoda Jezusa, zoper krščanstvo, da, zadnje čase celo zoper vsako vero. Po Evropi in po Ameriki je že na milijone odpadnikov od vsake vere.

Kako širijo svojo brezbožnost? Prizadevajo se, da bi verno ljudstvo moralno pokvarili, vedoč da pokvarjeno ljudstvo je na poti proč od Boga. Zraven vero, posebno krščansko zaničujejo, zasramujejo, vedoč, da se zasramovanja mnogi boje in radi tega v veri hitro omahujejo. Da bi to dosegli, širijo umazane knjige, nesramne predstave, posebno po kinu, nage slike, nespodobno žensko obleko,

skupno kopanje obeh spolov, nesramne plesse. In vse to priporočajo, hvalijo v svojih časopisih.

In žal, tudi kristjani, tudi katoličani, celo dobri drve za njimi. Protiverske in nemoralne liste bero, v grde kinopredstave dero, nespodobno se oblačijo — moj Bog, kaka krilca imajo deklice — skupaj se kopljejo, nesramnih rlesov se udeležujejo.

Da bi svoj namen še bolj korenito dosegli, razdirajo zakonsko zvezo in hočejo vreči iz šole duhovnika in veronauk in določiti knjige, v katerih se sramoti krščanska vera in morala.

Dragi moji Slovenci! Pomislite, ali ste tudi vi zapeljani in že hodite po teh potih proč od Boga v pogansko nesramnost? Kakor čitam in slišim, so mnogi Slovenci, posebno po mestih, že ujeti v zlobno nastavljen zanjke. Zraven pa toliko pijanstva in poboja in surovosti!

Oh, nazaj, nazaj k svojemu Bogu! Zarotim Vas, člani Marijinih družb, plemeniti Orli, moške v Apostolstvu mož, vsa prosvetna društva in vse naše izobražence! Rešite slovenski rod, oklenite se edinega Učitelja in Odrašenika! Nad nami naj vlada Jezus Kralj!

Red. univ. prof. ing. D. VI. Frost, predstojnik inštituta za geodezijo in rud. merjenja:

Geodetski študij na tehnični fakulteti v Ljubljani

Ker bo z zloglasnim členom 44. predloga o finančnem za' onu prizadet tudi geodetski študij na tukajšnji univerzi, čutimo potrebo, da informiramo javnost o važnosti obstoja tega oddelka na tehniški fakulteti v Ljubljani.

Geodetski oddelak, nazvan tudi tečaj, je bil ustanovljen leta 1919 kot 7. oddelak tehniške fakultete po vzorcu dvoletnih geodetskih kurzov na tehniških visokih šolah bivše Avstrije in se je v tej obliki obdržal z malenkostnimi izpremembami tudi na tukajšnji tehniški fakulteti do danes. Ta geodetski tečaj tvori na tehniški fakulteti ono znanstveno institucijo, na kateri naj se izobražujejo akademsko kvalificirani geometri. To nalogo je vršil do sedaj tukajšnji geodetski tečaj brez dvomno v polni meri, kajti iz njega je izšla cela vrsta geometrov (preko 50), ki se udeležujejo v praksi zemljemerstva v raznih državnih službah in v raznih privatnih podjetjih in to ne samo v ozkih mejah Slovenije, temveč širom cele naše države. Služatelji geodetskega tečaja se niso rekrutirali samo iz Slovencev temveč tudi iz Srbov in Hrvatov, kar je brezdvomno dokaz, da naš geodetski tečaj ni bil znan po svojem obstoju samo v Sloveniji, temveč tudi v drugih pokrajinah naše države. Kajti to je bila in je še danes v naši državi edina tozadevna akademska institucija, na kateri traja celo leto študij samo dve leti z enim državnim izpitom. Baš ta primere kratkodobni, a zato tudi naporni študij geodezije, kakor tudi velika potreba po kvalificiranih geodetih sta brez sumnje povod, da je obisk tega tečaja bil dosedaj tako množičen, da si absolutentom v državni službi absolutno ne odpira z ozirom na njihov gnotni položaj le nekoliko zadovoljiva eksistencija. Kajti geometri-absolventi geodetskega tečaja so na žalost v državni službi razvrščeni istotako v drugo kategorijo, kakor absolventi srednjih šol ali geometrijskih odsekov na tehniških srednjih šolah, dasi so morali geometri za svoj študij žrtvovati dve leti več nego slednji in dasi je njihova strokovna izobrazba mnogo širša, nego izobrazba absolventov geometrskega odseka. V tem pogledu bi naša državna uprava morala brezdvomno revidirati svoje dosedanje stališče napram geometrom-absolventom geodetskih tečajev. Privatna podjetja in privatna praksa so v tem oziru mnogo širokogrudnejša in cenita samo delo geometra, ne pa dobo njegovega šolanja. Neobhodna posledica tega je, da se pretežna večina absolventov tukajšnjega geodetskega oddelka mnogo raje obrača v privatne službe

in privatna podjetja, nego bi se posvečala državni službi.

Sledeča razpredelnica statistike novo vpisanih in vseh vpisanih slušateljev v zimskem semestru študijskega leta 1927/28 dokazuje nazorno o množičnem obisku geodetskega oddelka.

Oddelak:	Doba študija	% na novo vpisanih slušatelji.	% vseh vpisanih slušatelji.	Odpadli % na 1 letnik
gradbeni	4 leta	17.5%	17.2%	4.3%
arhitekt.	4 "	6.1%	4.9%	1.2%
elektrot.	4 "	16.7%	24.1%	6.0%
strojni	2 leti	12.3%	4.9%	2.5%
rudarski	4 leta	17.6%	20.5%	5.1%
kemični	4 "	11.4%	14.7%	3.4%
geodetski	2 leti	18.4%	13.7%	6.8%

Ta razpredelnica jasno dokazuje, da je geodetski oddelak važen faktor v organizaciji naše tehniške fakultete in da moramo z ozirom na to zastaviti vse svoje sile, da ostane ljubljanska tehniška fakulteta v svojem obsegu neokrnjena.

Z ozirom na napredujočo znanost geodezije in njenih sorodnih strok smo prišli do spoznanja, da za vsestransko naobraženega geometra ne zadošča več zastareli sistem dvoletnega študija, temveč, da je v interesu napredka, da se geodetski oddelak čimpreje raz-

širi vsaj na tri leta z dvema državnima izpitoma. Na tej širši bazi najmanj 3 letnega študija, je organiziran geodetski študij skoro v vseh naših sosednih državah in se namerava sličen triletni geodetski-inženerski oddelak ustanoviti tudi na tehniški fakulteti v Belgradu. In na mesto, da bi se tudi tukajšnji geodetski oddelak v smislu naših predlogov razširil, mu preti nasprotno nevarnost, da bo s tehniško fakulteto vred ukinjen! Ker bo v smislu projekta novega rudarskega zakona za izvrševanje rudar.-geodet. merjenj upravičen edinole akademsko kvalificiran jamomelec, je že iz tega razloga potrebno razširjenje geodetskega oddelka na 3 leta, da bi se nudila slušateljem tega oddelka možnost izobrazbe ne samo v geodetskih marveč tudi v rudarskih merjenjih.

Najvažnejši organizatorični del geodetskega oddelka je inštitut za geodezijo in rudarska merjenja. Namen tega inštituta je znanstveno praktična izobrazba slušateljev geodetskega oddelka, kakor tudi slušateljev gradbenega in rudarskega ter v manjšem obsegu tudi arhitektnega in elektrotehničnega oddelka. V to svrhu ima inštitut praktične vaje in ekskurzije, ki nudijo slušateljem omejenih oddelkov tudi praktično izobrazbo in poglobitev teoretičnih nauk. Zato je geodetski inštitut opremljen za prvo silo z najpotrebnejšimi instrumenti in z najpotrebnejšim merskim orodjem.

Pričetek delovanja geodetskega inštituta se krije s pričetkom začasnih visokošolskih tečajev, odnosno z ustanovitvijo tehnične fakultete v Ljubljani. Prvi inventar se je pridobil po zaslugi bivše gospodarske komisije za demobilizacijo iz demobilizacijskega materiala. K temu skromnemu začetku so polagoma prirastli drugi instrumenti, nabavljeni iz državnih dotacij, ki so v začetku reprezentirale še primeroma zadostno vsoto. Šeasoma so dotacije hrale in gospodarile so proračunske dvanajstine, radi česar na nabavo večjih instrumentov ni bilo misliti in smo se morali zadovoljiti z nakupom že rabljenih in zastarelih instrumentov s ciljem, da je boljše nuditi slušateljem večjo zbirko starejših instrumentov kakor pa majhno zbirko novih. To je kratka zgodovina postanka in obstoja geodetskega inštituta, za katerega usvaritev in vzdrževanje je pa bilo treba mnoge napore in truda; da ta trud in napor nista bila brez uspehov, zato nam jamči poset slušateljev iz vseh delov naše kraljevine. Za bližnjo bodočnost ima geodetski inštitut za svojo izpolniteljeve še obširne načrte, ki bi bili v prid ne samo slušateljem, temveč tudi ugledu naše tehniške fakultete.

Geodetski inštitut gleda z mirno vestjo na preteklost in dosedanje uspehe, a še tembolj v bodočnost, ki je na življenje in smrt vezana z obstojem ljubljanske tehniške fakultete.

Najprimernejše in najlepše novoletno darilo je srečka drž. razredne loterije

Premijno Din 500.000—

je zadela pri zadnjem zrebanju srečka, kupljena pri **Zadružni gospodarski banki d. d.,**

ki jih ima v Ljubljani in pri podružnicah Bled, Kranj, Kočevje, Celje in Maribor še na razpolago.

Cene srečk: Cela 100 Din, polovica 50 Din in četrtinka 25 Din.

Zrebanje je 11. januarja 1928.

Vsaka srečka zadene.

Dnevne novice

Blagoslovljena 1928.
Uredništvo in upravištvo.

KOLENDAR.

Nedelja, 1. januarja. Novo leto, Obrezovanje Gospodovo, Fulgencij, Solnce vziđe ob 7.48 zj. in zaide ob 4.20 pop. Dan je dolg 8 ur in 32 min. Od 22. decembra je zrastle za 5 min. Do konca meseca zraste za 58 minut. — Leto 1928. je prestopno leto s 366 dnevi, med njimi 52 nedelj in 8 zapovedanih praznikov med tednom. V letošnjem letu mrkne solnce trikrat, luna dvakrat. — Ponedeljek, 2. januarja. Ime Jezus, Makarij, Martinij, Izidor.

ZGODOVINSKI DNEVI.

1. januarja: 1893. se je otvorila ljubljanska mestna elektrarna. — 925. je bil kronan na Duvanjskem polju v Bosni hrvatski kralj Tomislav. — 1480. je divjala v slovenskih deželah kuga. — 1461. je bila ustanovljena ljubljanska škofija. — 1807. so bili najdeni v knjižnici v Monakovem frizijski spomeniki. — 1503., 1513., 1514. in 1516. so izbruhili kmetijski pusti v slovenskih deželah. — 1514. je pogorel Celovec. — 1526. je bila bitka pri Mohaču. — 1593. so bili Turki pri Sisku premagani. — 1888. je pričel izhajati dr. Anton Mahnič svoj list »Rimski katolik«. — 1866. se je odprl vhod v Postojnsko jamo. — 379. je umrl cerkveni učenjak Bazilij Veliki. — 1484. je bil rojen reformator Urik Zwingli. — 1823. je bil rojen madjarski pesnik A. Petöfi. — 1900. je v Nemčiji stopil v veljavo novi državljanski zakonik. — 1588. je bil prinešen komprij iz Amerike v Evropo. — 1767. se je ustanovila Kranjska kmetijska družba. — 1365. Novo mesto, 1382. Kamnik in 1471. Kočevje povzdignjeni v mesta. — 1870. je pričel Stritar izhajati »Zvon«. — 1828. je bil rojen slovenski slovničar Anton Janežič. — 1524., 1606., 1679. in 1784. je požar vpepelil Beljak. — 1883. je pričel v Celovcu izhajati »Mir«. — 1804. je bil publiciran Napoleonov Code civil. — 1876. se je ustanovila v Rusiji ljudska stranka na socialistični podlagi. — 1147. je zgradil Ivan Dolgorukij Moskov. — 1571. je pogorela Moskva do tal. — 1869. sta pričela izhajati šaljiva lista »Brencelje v Ljubljani in »Juri s pušo v Trstu. — 1870. je pričel izhajati Razlagov »Pravnik« v Ljubljani. — 1881. je pričel izhajati »Ljubljanski Zvon«. — 1888. je pričel izhajati »Dom in Svet«. — 1891. so pričeli izhajati v Minnesoti »Amerikanskega Slovenca«. — 1895. je pričel izhajati v Ljubljani »Angelček« kot priloga mladinskemu listu »Vrtec«. — 1865. je pričel izhajati v Celovcu »Slovenec«. Izhajal je do l. 1867. — 1873. se je preustroji »Slovenski Narod« v dnevnik. — 1895. se je preustrojila tržaška »Edinost« v dnevnik. »Glasnik« za krščansko delavstvo prične izhajati trikrat na mesec. — 1862. je umrl škof Anton Martin Slomšek v Mariboru. — 1852. se je ustanovila Družba sv. Mohorja v Celovcu. — 1136. je bil ustanovljen zatiški samostan. — 1693. je bila ustanovljena v Ljubljani »Academia operosorum«. — 1768. je bil uveden novi kazenski zakon »Constitutio criminalis Theresiana«. — 1898. je v Avstriji stopil v veljavo novi civilnopravni red. — 1902. je bil Slovanski časnikarski kongres v Ljubljani. — 1907. sta bila odprta licej in državna obrtna šola v Ljubljani. — 1900. je pričela poslovati v Ljubljani rešilna postaja. — 1887. je pričel v Ljubljani izhajati »Kmetovalec«. — 1883. se je uvedla na ljubljanskem magistratu slovenščina kot izključni uradni jezik. — 1881. se je ustanovila v Srbiji pod vplivom Svetozarja Markovića radikalna stranka. — 2. januarja: 1905. so Japonci zavzeli Port Arthur. — 1915. je umrl kompozit K. Goldmark.

★ **Naročniki nedeljske izdaje** dobe danes v listu polčnico za obnovev naročnine. Kdor ima že plačano celotno ali delno naročnino za l. 1928., naj položnico shrani za poznejše plačilo.

★ **Ponovno prosimo one**, ki so prejeli kalendar naše Kmetijske zveze v razprodajo, da ga hitro razpečajo in plačajo. Kdor ne more razpečati, naj preostale izvide brž vrne, da nam ne napravljajo škode. — Tajništvo J. K. Z.

★ **Šmarje - Rogatec - Kozje.** Po božičnih praznikih 27., 28. in 29. decembra so se vršili v Rogatec, Šmarju in Kozjem okrajni zbori delegatov SLS, na katerih je poročal narodni poslanec g. Vrečko ter oblastni poslanci gg. dr. Ogriček, Turk in Kranjc. Vsi okrajni zbori so bili zelo lepo obiskani. Na vseh so delegati odobrvali delovanje naših narodnih poslancev v Belgradu ter živahno delovanje oblastne samouprave. — V petek 30. decembra se je vršil v Prevaljah okrajni zbor delegatov SLS. Poročala sta narodni poslanec g. Bedjanit in oblastni poslanec g. Ovčar. Zadnji ob enem kot odposlanec tajništva SLS v Mariboru. Kljub jako neugodnemu vremenu se je zbralo prav lepo število delegatov, ki so odobrili delo naših narodnih in oblastnih poslancev.

★ **Čuvajmo starine!** Bodimo oprezni pred sleparji! Spomeniški konservator za Mariborsko in Ljubljansko oblast je prišel na sled obsežno zasnovani sleparski akciji, katere cilj je izvajati na podlagi ponarejenih priporočil škofijskih ordinarij in drugih oblastev po deželi, posebno po podružnicah različne stare predmete pod prevezo, da se zbirajo za revne katoliške cerkve v Bosni. Sleparji kategorično izjavljajo, da delajo po nalogu cerkvenih oblasti in se jim je, kolikor se more, sklepati po dosedanjih poročilih, posrečilo naravnost izropati celo veliko faro v Ljubljanski oblasti. Za odnešene predmete so plačevali tudi malenkostne zneske, da so lahko verne cerkvenike in ključarje lažje pregovorili k izročitvi. Zbirali so stare kipe, stare plašče, blazine za kufje in podobno. Poročila o takih poskusih prihajajo iz najrazličnejših krajev Slovenije; zakulisni voditelj te izkoriščevalske akcije je dobri informiran o tem, kje se kaj nahaja in izbira samo res vredne stvari. Spomeniški konservator opozarja tem potom cerkvene uprave, ključarje in cerkvenike po deželi, naj bodo previdni in naj ničesa ne izročajo neznanim ljudem, razen v navzočnosti domačih župnikov. Opozarja dalje na to, da so vse samovoljne prodaje cerkvenih predmetov brez izrecnega dovoljenja škofijskega ordinariata neveljavne in kaznive. Dovoljenje se daje samo z vednostjo župnih uradov in je vsako dovoljenje za prevzem kakega cerkvenega predmeta, o katerem bi ne bilo prej obveščeno predstojništvo cerkve, smatrati za neveljavno. Vsakega, ki bi po drugi poti skušal si kaj prisvojiti, je smatrati za sleparja in je umestno, da se nanj opozori orožniško postajo.

ZOBOZDRAVNIK M. U. DR. JOSIP TAVČAR

ordinira

8—2 in 4—6. Ob sobotah in dnevih pred prazniki 8—2

CANKARJEVO NABREŽJE III
Nekdanja ordinacija dr. Bretla

★ **Dalmacija odrezana od ostale države.** Zadnja dva dni je divjal v zapadni Hrvatski, v Liki in v Gorskem kotaru silen vihar. Sneženi zameti resno ogrožajo na posameznih mestih železniške proge. Veliko število delavcev se trudi, da bi se očistila proga in da bi se omogočil vsaj najnujnejši promet. Kakor vedno, je tudi sedaj najbolj prizadeta liška proga in se je ves promet moral ustaviti med postajama Gračac—Pašene že v noči na petek. Na 40 km dolgi progi so tračnice popolnoma zasute s snegom, tako da je tudi prehod s snežnimi plugi nemogoč. Ker vihar še vedno divja in ker neprestano sneži, je ves trud za očiščenje proge zaman. Od petka zvečer vozijo vlaki iz Zagreba le do Gračaca, na dalmatinski strani pa le od Splita do Knina. Tudi splitski brzovlak ni prišel v petek zvečer v Zagreb. Zr. nji vlak je prišel v Zagreb osebni iz Splita. Ki je odšel iz Splita v četrtrek popoldne in prispel v Zagreb v petek zjutraj. Iz krajev, ki so od snega ogroženi, so telegrafirali prometni sekciji v Zagrebu, da postajajo vihar in snežni zameti čim dalje hujši in da ni zaenkrat ujanja, da bi se očistila proga pri Gračacu. Vihar je ponekod tako silen, da je podrli obrambne nasine in izrval drevesa iz zemlje. Snega je ponekod 2.5 do 3 m. Prebivalci v vaseh so dobesedno pokopani pod snegom. Dohler bo tako vreme, je vsaka železniška zveza in promet z Dalmacijo nemogoča.

★ **Naraščanje Save.** Sava je pričela na Hrvatskem zelo naglo naraščati in je dosegla v Slavoniji pri Sremski Mitrovici že 5.50 m nad normalo. Promet z vozovi med Sremsko Mitrovico in Bosutom je popolnoma nemogoč, ker je voda na mnogih krajih podrli nasipe. Nad Sremsko Mitrovico je voda stopila že iz struge. Voda odnaša polno lesnih odpadkov, desk in tramov. Škoda po poplavi je ogromna.

Novo otvorenjani česalni salon za dame
se za obilen obisk priporoča
IV. DORČEC, Dalmatinova 13

★ **Sarajevska policija izgubila tožbo** proti časnikarju. Po daljši razpravi, ki je trajala dobra dva tedna, je sarajevsko okrožno sodišče oprostilo krivde glavnega urednika sarajevskega »Jugoslovenskega lista« Ivana Pe-

serla. Policija je ob priliki neke racije v času mohamedanskega posta — ramazana — aretirala 13 nedolžnih muslimank, ki jih je imela 48 ur zaprte v ječi, ne da bi jih zaslišala. »Jugoslovenski List« je ožigosal tako postopanje policije proti nedolžnim ženskam in dekletom. Na tožbo policije je Peserle nastopil dokaz resnice. Zaslišane so bile mnoge priče, med njimi tudi vsi policijski uradniki in sam policijski ravnatelj ter se je trditelj »Jugoslovenskega lista« izkazala za resnično.

★ **Bolgarski komitaš aretiran v Subotici.** Obmejne čete so imele pred dnevi v Subotici izredno dober lov. Sredi Subotice je bil namreč aretiran bolgarski komitaš, ki ga je poslal makedonski revolucionarni komite v Jugoslavijo, da izvrši atentat v Belgradu. Mož je »J« aretiran v trenutku, ko je belgrajski vlak odhajal iz subotičkega kolodvora. Komisar železniške policije v Subotici je opazil, ko so vstopali potniki v belgrajski vlak, sumljivega neznanca, ki je hotel na vlak. Stopil je k njemu in zahteval legitimacijo. Neznavec je ves presenečen segel v blažni žep. V bojazni, da ga ne bi neznavec ustrelil z revolverjem, je agent skočil z lesene stopnice pri vagonu, nato pa s pomočjo orožnika neznanca prijel. Aretiranca so odvedli na policijo, kjer so kmalu ugotovili, da je to bolgarski komitaš. Pri telesni preiskavi so našli pri njem revolver tipa »Parabellum«. Po daljšem zaslišanju, tekem katerega je ostro in živo protestiral ter energično nalaščal svojo nedolžnost, je neznavec nazadnje le priznal, da je organiziran član makedonske revolucionarne organizacije. Bil je takoj ukinjen in prepeljan v Belgrad, kjer so uvedli proti njemu nadaljnjo preiskavo. Kakor poročajo, je aretirani komitaš pri svojem zaslišanju priznal, da je imel namen izvršiti atentat na predsednika javne varnostne straže Ziko Lazića ali pa na višjega poveljnika jugoslovenskega orožništva generala Tomića. Njegov potni list je bil v popolnem redu. Delje je izpovedal, da je prišel v družbi z nekim svojim somišljenikom iz Madjarske v Jugoslavijo. Njegov tovariš ima tudi namen, da izpolni v Jugoslaviji »zapupno« naloge, vendar pa sta se ločila že takoj pri prehodu preko meje. Jugoslovske oblasti iščejo sedaj drugega atentatorja, o katerem ni do sedaj nikake sledi.

★ **Dve nesreči v Konjicah.** Horvat Alojzij, zidar pri g. Kiffmanu, stavbenik v Konjicah, je padel tako nesrečno z odra, da si je zlomil ključnico in eno rebro. — Pišotnik Anton, iz Konjiške, star 22 let, je pri podiranju dreves dobil veliko rano na glavi. Drevo je namreč predčasno padlo nanj. Oba ponesrečenca se nahajata v konjiški bolnici.

★ **Nepreviden voznik.** J. J. iz Vrhovelj pri Brdu je vozil v sredo s konjem iz Doba proti domu. Na cesti je hotel prehiteti koleselj Peregrina Capudra iz Lukovice in po nerodnosti zavozil vanj tako, da se je koleselj stri in prevrnil. V koleselju se je vozilo več ljudi, med njimi tudi Valentin Drčar, ki je pri padcu dobil težke, ostali pa lahke telesne poškodbe. Neposredno za J. je vozil potniški avto Adamič in Šušteršič, katerega je šofer komaj z vso silo ustavil tik za strtim koleseljem.

★ **Premotna goljufica.** M. S. iz Krašnje je izvabila od raznih strank večje vsote denarja s prevezo, da jim po ugodni ceni preskrbi kolesa, stroje in drugo blago iz inozemstva, ter nato izginila iz okolice. Pustila je tudi svojega moža, s katerim se je pred kratkim poročila. S. se izdaja tudi pod svojim dekliranim imenom G. in je enake goljufije vršila tudi po Ljubljani in okolici.

Veliki inventurni predaja
po čudovito znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini **R. Sternecki, Celje.**

★ **Nepreviden tat.** Na sveti večer so odnesli talovi iz prodajalne Jožeta Svetka v Sostrem denarja okrog 3000 Din. Bilo jih je več. Eden je izgubil bankovce pred hišo, katere je nekdo našel. Predrzen uzmovič jih je šel iskati v župnišče, češ, da jih je izgubil. To ga je izdalo, da je prišel pod ključ. Našli so pri njem le še malenkosten znesek denarja, drugo je šlo že po grlu. — Ostalih lopovov še niso dobili, ne sledu na so jim.

★ **Gospodinjstvo k I Jar** Jugoslovske Matice za leto 1928 je po svojem obsegu zelo bogat raznih navodil in nasvetov za domače gospodinjstvo. Cena 20 Din. za člane Jugoslovske Matice 16 Din. Na prodaj je pri vseh podružnicah Jugoslovske Matice v Sloveniji, po vseh knjigarnah in pri Jugoslovske Matice v Ljubljani, Selenburgova ulica 7, II. nadst.

★ **Obraz si je namazal z jodom.** Zadnje dni so opazili ljudje na sušastih in reških ulicah, da hodi profesor risanja z Reke Lamonice nenavadno čudno oblečen okoli in da ima obraz vse namazan z jodom. Vsakemu svojemu znanecu je pripovedoval o nekakih svojih sovražnikih, ki ga preganjajo. Nanj je postala pozorna tudi policija. Pozvan je bil na reško kvesturo, kjer so ugotovili, da se je mlademu profesorju omračil um. Odvedli so ga v bolnišnico.

★ **Gostilničarji, pozor!** Če hočete točiti dobro vino, obrnite se na Osrednjo štajersko vinarsko zadrugo v Mariboru, Meljska cesta 10, ki ima v zalogi veliko množino starega in novega vina svojih članov vinogradnikov iz

Cene našim časopisom

Naročnina našim časopisom ostane za leto 1928 še enkrat nespremenjena.

»SLOVENE« dnevna izdaja:

za vse kraje v Jugoslaviji:

za en mesec Din 20.—;

za četrtletje Din 60.—;

za pol leta Din 120.—.

Za inozemstvo:

a) Anglija s kolonijami, Italija, Nizozemska, Svica in Amerika za en mesec Din 35.—;
b) ostalo inozemstvo Din 80 Din.

Nedeljska izdaja:

za Jugoslavijo celoletno Din 80.—;

za inozemstvo celoletno Din 100.—.

»DOMOLJUB«:

za Jugoslavijo celoletno Din 38.—;

za inozemstvo celoletno Din 60.—.

»BOGOLJUB«:

za Jugoslavijo celoletno Din 20.—;

za inozemstvo celoletno Din 24.—.

Kdor plača manjši znesek, se vzame isti za račun oziroma vpiše za krajšo dobo.

Slovenskih gor, Ljutomerskega okoliša in Haloz. Prepričajte se osebno v njeni zadrugi kleti.

★ **Stediti na kurjavi** je posebno važno v današnjih težkih časih. Mesto enkrat na mesec, perite dvakrat na teden, v času ko kuhate kosilo. Ni več pranja od jutra do večera, ako perete v raztopini »Radiona«. Milijoni gospodinj je našlo v »Radionu« svojega dobitnika.

★ **Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu** povečanju zaščitne zleze, tvorbi golše je izborno pomožno sredstvo odvajanje na črevo, kar se doseže z vporabo naravne »Franz-Josef«-gretnice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef«-vodo zgnila zaprtja, ki se pokaežjo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij. trgovinah.

★ **Čajanka!** Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vaniljen sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

★ **Obleke čemično čist, barva in pilstra tovarna** Jos Reich. Ljubljana.

★ **Apetit-testenine in dvojno sladno kavo** zahtevajte v vsaki trgovini.

Godbeno društvo „Vrhnika“

želi vsem svojim znancem,
dobrotnikom in prijateljem

srečno in veselo novo leto.

V nadi da svoje blago naklonjenost ohranite še v bo oče.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imajo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški. — Jutri imata nočno službo Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

© **Novoletno voščilo duhovščine** prevz. škofu. 31. decembra sprejme ljubljanski knezoškof vsako leto svojo duhovščino, zastopano po ljubljanskem kleru, v avdienco. Pri včerajšnji poklonitvi je generalni vikar in stolni prošt And. K. a. l. a. n. v nagovoru izražal veselje, da je Prevzvišeni z nezlomljivimi močmi vršil tudi v preteklem letu svoje visoko zvanje v skladu in po intencijah vrhovnega poveljarja svete Cerkve. Sveti oče Pij XI. je vpeljal praznik Kristus Kralja. Kristus naj vlada zasebnikom, družbam, narodom, državam; to je vsebina tega praznika, cilj stremjenja sv. Cerkve, to geslo se udeležuje tudi po misijonski misli, ki jo sedanjí »misijonski« papež neguje in karmoč pospešuje. Z njim pa sodeluje episkopat in še posebej ljubljanski vladika, ki je lahko ponosen, da njegova škofija v tem oziru v Jugoslaviji prvači. Ob skrbi za vnanje misijonstvo pa ne smemo pozabiti domačega misijona. Odgoja doraščajoče mladine, fantov, apostolstvo mož. razvoj Marijnih družb: vse to je stalna skrb ljubljanskega nadpastirja. Hvalimo Boga, ki mu daje dovolj sile in vztrajnosti, da se je moglo tudi v preteklem letu toliko dobrega doseči. Za bodoče leto, ki bo trideseto plodovitega škofovanja, pa želi g. prošt imenom duhovščine

Gostilna Fajmošter, Sv. Petra nasip

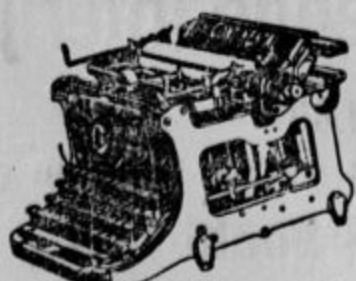
priporoča za praznike

nova in stara vina

Portugalka nova Din 16—
Otele za slabokrvne 11—
Štjere 12—
Bizelee 14—
Rizling 16—
Burgundec 20—

Poznavalec ve, zakaj daje pisalnemu stroju

CONTINENTAL

prednost. Je to vendarle edini stroj, ki trajno zadostuje vsem zahtevam.

Samoprodaja:

IVAN LEGAT, MARIBOR

specijalist za pisarniške stroje

Vetrinjska ulica št. 30, telefon int. 434

in vernikov še prav posebnega božjega blagoslova. — V zahvali omenja vladika dr. Jeglič, da je svetemu očetu Piju XI. v posebno veselje, ker so se vršili številni evharistični kongresi po svetu, ker se uspešno izvaja načrt za katoliško akcijo in ker povsod napreduje misijonsko umevanje in misijonska verna. Trud svetega očeta nam bodi za zgled. S priznanjem poudarja dalje vladika, da ga veseli, ker napreduje zanimanje za mesečne konference sodalitete, kjer se čujejo temeljite razprave, tehtne po vsebini, koristne in praktične pa za napredek krščanskega življenja in živahnega dušnopastirskega delovanja med ljudstvom. Organizacija mladine, gibanje med mladci se usovršuje. Kar je dobrega, naj se ohrani; kar je nedostatnega, se bo popravilo. Končno omenja vladika svoj škofovski 30letni jubilej, ki ga hoče tiho praznovati. Prosi pa za memento, da bi mogel svoje škofovske dolžnosti izvrševati na korist cele škofije.

○ **Odpuščanje tobakovih delavk v Ljubljani.** Včeraj je bilo odpuščenih 20 tobakovih delavk v Ljubljani. Ker so prizadele sredi zime brez sredstev na česti in nekatere celo matere z otroci, je Jugoslovanska strok. zveza včeraj brzojavno intervenirala pri Upravi monopolov in posl. Smodeju, da se odpušči takoj preklicajo.

○ **Smrtna kosa.** Preminula je v soboto popoldne ob pol 1 po dolgi in mučni bolezni ga. Marija Gnezdica, soproga uradnika drž. železnice, Krakovska ulica 17. Bila je blagega srca. Imela je vedno v svojem srcu načelo: »Kar desnica da, naj ne ve levica!« Z njeno smrtjo so izgubili ubogi veliko podpornico. Kdor je potikal na njena vrata, ni odšel brez daru. Pa tudi med svojimi znanci je bila zelo spoštovana. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 4 popoldne.

○ **Srečno in veselo leto** želita vsem prijateljem in znancem Fran in Mira Kalšek, San Martini 666, Buenos Aires, Argentina.

○ **Razburjenje med mestnimi uradniki.** Izredno pozornost, med mestnimi uradniki pa tudi znatno razburjenje, je povzročila včeraj dopoldne vest, ki se je razširila po mestu, namreč da bodo mestne blagajne izplačale mestnim nastavljenim plačo šele 2. januarja in ne 31. decembra. Kakor znano, prejema mestni uradniki plačo vsakega prvega v mesecu. Razburjenje se je šele pogojevalo, ko so bile plače izplačane že včeraj opoldne. Pridržani so bili le malenkostni odbitki, namenjeni za fond stanovanjskega obligacijskega posojila. Vendar pa namerava mestno uradništvo energično nastopiti tudi proti tem odbitkom. Kakor čujemo, se vrši jutri, to je v ponedeljek, sestanek prizadetega uradništva, na katerem bodo sklepali o nadaljnjih korakih.

○ **Izredni občni zbor Zveze magistratnih organizacij** se vrši dne 2. januarja 1928 ob 6. uri zvečer v veliki dvorani mestnega magistrata. Udeležba dolžnost.

○ **Umrli so v Ljubljani** v času od 18. do 31. dec. 1927: Josip Bravničar, pol. detektiv, 40 let, Kolodvorska ul. 26; Zlatka Lelar, hči pošt. uradnika, 7 let, Knaifjeva ul. 16; Franc Pogačnik, delavec, 22 let, Rožna ulica 39; Josip Zupančič, krojač, 59 let, Poljanska cesta 60; Marija Kolesa, tobačna delavka v p., 64 let, Kladezna ulica 20; Eliza Schlehan, zasebnica, 71 let, Stari trg 21; Rozalija Bešter, zasebnica, 37 let, Negova ulica 12; Neža Nagode, služkinja, 67 let, Vidovdanska c. 9; Karl Blatnik, sin čevljarja, 1 dan, Hrenova ulica 20; Franja Sinkovec, žena postreščka, 47 let, Grudnovno nabrežje 23; Ivan Koriper, zasebnik, 72 let, Aljaževa 30; Franciška Se-

ver, zasebnica, 68 let, Mala čolnarska ul. 1. V istem času so umrli v bolnici: Karolina Škufca, vpok. tob. delavka, 64 let, Trnovski pristan 10; Ivan Mazi, delavec, 49 let, Cesta v Mestni log 15; Ivan Burjak, mesar, 28 let, Golnik; Ladislav Perdan, šolski učenc, 8 let, Solska ulica, baraka; Franc Bergant, delavec, 26 let, nestalno bivališče; Marija Škerjanc, žena žel. kurjača, 59 let, Kamniška ul. 4; Fr. Cvirn, pek. pom., 63 let, Rožna ul. 39; Polona Robida, žena cerkovnika, 50 let, Skaruučna; Peter Heberle, delavec, Jesenice 54; Marija Zevnik, delavka, 53 let, Vižmarje 63; Franja Križman, pos. žena, 38 let, Stražišče 53; Viljemina Pečar, hči detektiva, 1 mesec, Zelena jama; Antonija Gračnar, žena mizarja, 31 let, Moste 38; Zenka Leder, žena žel. uradnika, 26 let, Masarykova cesta 19; Martin Globočnik, sodni poduradnik v p., 58 let, Novo mesto 243; Marija Fefer, hči delavca, 19 let, Glince IX-126; Josip Sterle, čevljarski pom., 18 let, Hradeckega 32; Viktor Ambrožič, delavec, 19 let, Krnica; Benčič Ana, hiralnica, 76 let, Vrhovo 8; Kristina Virk, zasebnica, 76 let, Krško.

○ **V zadnjem času je izšlo mnogo** prav lepih slovenskih knjig. Ljudska knjižnica Prosvetne zveze si je nabavila vse te knjige in to v več izvodih in jih izposoja proti običajni odškodnini. Knjižnica posluje vsak delavnik dopoldne 9—12, popoldne 2—7, Miklošičeva cesta 5.

○ **V zadevi odprave davčnih listkov na nočni obisk gostilen in kavaren,** kakor tudi na vse igre se je dosegel sporazum z vladnim komisarjem g. Mencingerjem in zastopniki gostilničarske zadrage, da se z dnem 1. januarja 1928 lističi, kakor tudi vsaka nadležna kontrola ukine. Za vboodoče bo občina preskrbela drugi vir za nadomestilo te davščine. — Zadruga.

○ **Zahvala.** Vsem cenjenim dobrotnikom, ki so kaj prispevali za božičnico revežev frančiškanske Vincencijeve in Elizabetne konference, iskreni: Bog povrni; ter veselo in iskreno novo leto.

○ **Aretirani pomagač laži-zdravnika Ropotarja.** Včeraj dopoldne so policijski agentje aretirali nekega Franca Kanužarja, ki je bil soudeležen pri goljufijah laži-zdravnika »dr. Indifinitisa«, pravilno Gustava Ropotarja. Kanužar se je izdajal, oziroma ga je izdajal Ropotar sam za svojega strežaja, včasih pa tudi za svojega asistenta. Oba, Ropotar in Kanužar, sta živela precej veselo, oba sta bila

sv. **FRANCIŠEK**
Monumentalni film o življenju in delu največjega svetnika.

Pride v kino „Dvor“

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 1. januarja ob 15. uri oop.: **ŠNEGULČICA.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob 20. uri zvečer: **BOLJŠI GOSPOD.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Obakrat izven. Ponedeljek, 2. januarja: **SODNIK ZALAMEJSKI.** Red B.

Torek, 3. januarja: Zaprto.

Sreda, 4. januarja: **DIVJA RAČKA.** Premijera. Premijerni abonma.

Četrtek, 5. januarja ob 15. uri: **DVA BREGOVA.** Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: **ŠNEGULČICA.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob 20. uri zvečer: **UKROČENA TRMOGLAVKA.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Sobota, 7. januarja: **MNOGO HRUPA ZA NIČ.** C.

Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: **PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 9. januarja: **DIVJA RAČKA.** Red A.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 1. januarja ob 15. uri pop.: **ZALJUBLJEN V TRI ORANJE.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob pol 20. uri zvečer: **POLJSKA KRI.** Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 2. januarja: Zaprto.

Torek, 3. januarja: **TRUBADUR.** Red C. Gostuje ga. Wilian Kunc.

Sreda, 4. januarja: **ČAROBNA PISCAL.** Red D.

Četrtek, 5. januarja: **PLES V MASKAH.** Izven. Gostuje ga. Zdenka Zikova.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: **BAJADERA,** opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Sobota, 7. januarja: **HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE.** Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah.

Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: **ČAROBNA PISCAL.** Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ob pol 20. uri: **ORLOV,** opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Ponedeljek, 9. januarja: Zaprto.

Stiri ljudske predstave v ljubljanskem gledališču. Danes v nedeljo na novega leta dan so v ljubljanskem gledališču štiri predstave, ki se vse vzporedno pri znižanih cenah brez oblastnega davka. Nedeljski repertoar je sledeč: Drama vzporedno popoldne ob 15. uri mladinsko igro »Šnegulčica in škrtalec«, zvečer ob 20 pa komedijo »Boljši gospod«. V operi se poje ob 15. uri Prokofjeva opera »Zaljubljen v tri oranže«, ob pol 20. uri pa opereta »Poljska kri«. Opero »Zaljubljen v tri oranže« dirigira kapelnik g. Neffat, »Poljsko kri« pa ravna telig g. Mirko Polič. Zasedba vseh del je običajna.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 1. januarja ob 15. uri: **ŠNEGULČICA.** — Znižane cene. — Ob 20. uri: **TAKRAT V STARIH CASIH.** Kuponi.

Ponedeljek, 2. januarja: Zaprto.

Torek, 3. januarja ob 20. uri: **EVA.** Ab. D. Kup.

Sreda, 4. januarja ob 20. uri: **ZIVELI TATOVI.** C. Premijera.

Četrtek, 5. januarja ob 20. uri: **MADAME BUTTERFLY.** Ab. A. Kuponi.

Mariborski ljudski oder

Na praznik sv. Treh kraljev vprižori Ljudski oder v dvorani Zadržno-gospodarske banke ob pol petih popoldne igro: Funtek, »Tekma«.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Slovensko Zdravniško društvo, Dr. Zivko Lapajne predava dne 4. januarja 1928 ob 6 zvečer v predavalnici Zenske bolnice. Tema: »Opazovanja pri zdravljenju tuberkuloze v planinskem klimatu Rakitne.« — Odbor.

»Zveza državnih namestencev za Slovenijo.« Redni občni zbor bo v nedeljo, dne 8. januarja 1928 ob 9 dopoldne v »beli dvorani« hotela »Union«. Poleg oficijelnih delegatov se občnega zbora lahko udeleži vsak organiziran drž. namestencev.

Maribor.

Božičnica. Danes ob pol petih priredi katoliška mladina v društveni dvorani, Cvetlična ulica

elegantno oblečena ter posečala gostilne in varala ljudi. Največ sleparij je Ropotar izvršil seveda na lastno pest. Ropotar je pustil v mnogih gostilnah tudi znatno neplačano ceho, v višini nadnad 2500 Din. Policijski nadzornik g. Ljubič preiskuje vso zadevo in ima mnogo posla z zasliševanjem raznih oškodovanih prič, večinoma natakarič in drugih navivnih ljudi, ki so šli Ropotarju na lim.

Hinko Zirkelbach

Z današnjim dnem je stopil v pokoj dolgoletni meter »Slovenca« g. Henrik Zirkelbach. Bil je rojen 1. 1869. v Ljubljani. Tiskarski umetnosti se je posvetil 1. decembra 1883, ko je vstopil za učenca, je torej celih 44 let služil v tej stroki, v kateri se je po pridnosti, vztrajnosti in ljubezni do stvari povzpelo do faktorja. Ko je bil 1. 1888. izučen, je bil pomočnik do leta 1905, ko je postal faktor. Z izjemo treh mesecev je ves čas služil v Katoliški, oziroma Jugoslovanski tiskarni. Kot faktor je bil do nedavna meter »Slovenca«, kateremu je veljala vsa njegova skrb. G. Zirkelbach pa je znan tudi kot prvovrsten čebelarški strokovnjak, ki se je na tem polju udeleževal tudi kot dolgoleten član Čebelarkega društva za Slovenijo ter njegov blagajnik, kakor tudi kot pisec mnogih člankov o čebelarstvu. G. Zirkelbacha, dolgoletnega sodelavca tolikih »Slovenčevih« urednikov, spremljajo po trudopolnem delu naše želje, da bi v svojem prijaznem domu v Trnovem dolgo užival svoj zaslužen mir v domačem krogu pa sredi ljubljenskih čebelic! Prirčno slovo mu pa kličejo tudi vsi tovariši pri tiskarski umetnosti, ki jim je bil vedno najboljši drug!

Misijski večer

na praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja 1928 v veliki dvorani hotela Union ob 8. uri zvečer, brez vstopnine.

Spored:

1. Pozdravni nagovor.
2. Petje. Poje kvartet »Ljubljane« (novo misijonsko kompozicijo dr. A. Dolinarja).
3. Kitajska nekaj in sedaj: skioptične slike. Predava dr. Janez Oblak.
4. »Ave Marija«. Poje gospa Fani Čadež.
5. Misijonstvo na Kitajskem: skioptične slike. Predava prof. A. Anžič.

Med prireditvijo obiskujejo goste kitajski otroci.

Družba za širjenje vere. Unio eleri pro missionibus.

28 božičnico z raznovrstnim sporedom. Po petju, govoru, deklamacijami in licitaciji božičnega drevesa bo tudi igra »Na Betlehemskih poljanah«. Med odmori igra godba na lok.

Ostali kraji.

Krekova mladina Vič priredi na praznik Svetih Treh kraljev v društvenem domu na Glinah predstavo »Skopuh«. Komedija v 5 dejanjih. Predprodaja vstopnic v petek po deveti sv. maši v domu.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, dne 5. januarja, v uršulinski cerkvi. Ob 5 »jutraj bo prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. K udeležbi vabimo vse čestilce sv. Rešnjega Telesa.

Redni mesečni shod Križanske Moške Marijine družbe je preložen na praznik sv. Treh kraljev. Danes zvečer torej shoda ne bo.

Poizvedovanja

Našla se je broška. Dobi se: Bleiweisova cesta 5, prtiličje.

SREČNO NOVO LETO

želi svojim naročnikom in se priporoča

gradbeno podjetje in tehnična pisarna

MIROSLAV ZUPAN
mestni stavbenik

Ljubljana

Gospodarska c. 10 - Vošnjakova 6

Slovenska straža

priredi danes ob 5. uri popoldne v hotelu Union

veliko božičnico

Ljubljancani! Pokažite razumevanje za našo sveto narodno stvar! Gre za sto tisoč naših zaslužjenih otrok! Udeležite se v polnem številu naše prireditve. Ne odklonite daru Slovenski Straži.

FRANC ŠIMENC

LJUBLJANA
KOLODVORSKA 8

Higijenična pralnica
svetlolikalnica

Kemično
čiščenje oblek

Društvo Zoo v Ljubljani

Prijatelji naše domače favne so ustanovili v Ljubljani društvo, ki ima namen urediti in vzdrževati živalski vrt. Društvu so nadelili ime »Zoo«, kakor navadno na kratko pravimo zoološkim vrtom.

Pravila društva je potrdil veliki župan ljubljanske oblasti z odlokom z dne 29. okt. 1927, U. br. 12.966. Ustanovni občni zbor z dne 6. dec. 1927 je pravila sprejel in določil članarino na 12 Din letno, plačljivo tudi mesečno po 1 Din, da more pristopiti k društvu vsakdo, ki ima smisel za društveno idejo.

Zoološki vrti so dandanes kulturna potreba in znak kulture. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da pristopi društvu kot član.

Društveni odbor bo naprosil po vseh večjih krajih, kjer ve za kakega ljubitelja prirode in našega zanimivega živalstva, dotične gospode, da kot društveni poverjeniki nabirajo člane in se sicer zavzamejo za društvo. Odbor prosi vsakogar, ki bi hotel na ta način pomagati društvu do skorajšnjega uresničenja njegovega smotra, naj se blagovoli javiti tajniku za poverjenika v svojem kraju.

Predno se bo mogel otvoriti zoološki vrt s potrebnimi paviljoni in zagradami, bo društvo od časa do časa razstavljalo nabrane živali. Na jesenskem velesjemu ljubljanskem 1928 bo taka razstava v večjem obsegu. Odbor vlijudno prosi vse one, ki imajo akvarije, terarije ali sicer žive živali, da blagovolijo naznaniti tajniku, kaj imajo in pa če bi hoteli obenem z društvenim materijalom razstavljati.

Odbor društva daje vsakomur, ki se za stvar zanima, rade volje ustno ali pismeno pojasnila. (Predsednik dr. Alfred Šerko, univ. profesor v Ljubljani, vseučilišče; blagajnik vet. Hugon Turk, Ljubljana, Aleksandrova c. 10.)

Ustanovitev zoološkega vrta v Ljubljani je zbudila povsod veliko zanimanje. Dokaz temu, da se je javilo že preko 200 članov in da so mnogi prijatelji društvu naklonili izdatna predplačila. Tovarnar Fran Medič je plačal 2000 Din dr. Jos. C. Oblak, odvetnik, 1000 Din; po 100 Din so plačali: Ciril Dolenc, bančni ravnatelj, Janez Jeras, trgovec, Ivan Krivic, trgovec, Gabrijel Richard, franc. konzul, Ivan Korenčan, trgovec, Viktor Rohman, trgovec, Anton Agnola, trgovec in dr. Alojz Seliskar, univ. docent. Mnogo članov je plačalo namesto same članarine (12 Din) zneske po 50, 30 ali 20 Din.

Odbor društva »Zoo« v Ljubljani.

Maribor

□ **Slovesna otvoritev in blagoslovitev porodnišnice.** Popravila in nove nabave na bivšem sanatoriju v Petrovem selu so napredovale toliko, da se bo vršila 4. januarja 1928. kolavdacija izvršenih del in 5. januarja bo otvoritev in blagoslovitev težko pričakovane porodnišnice. Zavod bo blagoslovil prevz. škof dr. A. Karlin.

□ **Zveza med demokrati in socialisti** je gotova stvar, saj »Jutro« včeraj jasno pove, da hočejo demokrati voliti socialističnega župana. Dolgo so prikrivali svojo zvezo, trdili so, da smo mi lagali, ko smo poročali o orjunaško-socialistični zvezi. Zdaj pa je jasno, da se nalogali svoje volivce, tako socialisti kot demokrati. Zato je to »Jutro« poročilo napravilo med Mariborčani, ki so pristaži socialistične in demokratske stranke, precejšnje razburjenje. Delavci posebno so ogorčeni, ker vidijo, kako jih je Eržen vpregel v orjunaški voz, ki ga naj rešijo končne polomije. Mariborski delavci morajo danes služiti najhujši buržuaziji in kapitalizmu za to, da po njihovi zaslugi vlada nad njimi. Da je tudi komunist v tej družbi, je še posebno značilno. Dovolj je, da na vse to konstatiramo, da se gospodje, ki kujejo te načrte, zelo zelo motijo, če mislijo, da jim bo SLS kot večinska stranka dajala potuho za njihovo razdiralno delo.

□ **Srečno in veselo novo leto** želi vsem članicam, članom ter njih darovalcem in prijateljem društva — Odbor krščanske ženske zveze v Mariboru.

□ **Izpremema v uredništvu »Slovenca«** v Mariboru. Iz uredništva je izstopil z današnjim dnem g. Franc Hrastelj.

□ **Splašeni konj in težka nesreča.** V soboto krog devete ure predpoldne se je peljal preko glavnega mosta v Maribor posestniški sin Pugi in njegova žena Marija s težko kmečke kobilu na težjih saneh. Kobila se je splašala na Glavnem trgu mestnega avtomobila, ki je pripeljal za njo, in zbežala proti trotoarju. Pugi je kobilu držal trdno, a pri sunku ob trotoar je padel s sani in se tako pobil, da je zgubil za nekaj časa zavest, ter spustil vajeti. Kobila je galopirala z na smrt preplašeno ženo po Glavnem trgu, ki je bil na soboto pred Novim letom poln ljudi. Množice so se izogibale v vsej naglici preplašene živali, pa ta je še treščila s sani ob sani g. Reibenschuh iz Pobrežja in jih razbila. Nato je šlo po Koroški cesti in tukaj je podrla kobila 74 letno Marijo Petek iz Nove vasi pri Mariboru. Zena je prišla pod kobilu ter sani. Pri padcu si je prebila lobanjo in močno pretresla živce. Rešilni oddelek jo je odpeljal v bolnico, kjer bo težko prebolela vse notranje poškodbe. Podivjano kobilu so ustavili šele na Vodnikovem trgu.

□ **Radi suma udeležbe pri vltomu v bolniško blagajno aretiran.** Mariborska policija je aretirala v petek znanega vltomilca J. M., ki je izgnan iz Maribora. J. M. se je klatil po Mariboru 2 dni pred vltomom v bolniško blagajno in ga je izsledila policija skritega v stanovanju. O rezultatu preiskave proti omenjenemu bomo šv poročali.

□ **Prvi mrlič v Novem letu.** Danes, na Novega leta popoldne, bo pokopana 76 letna Pavla Obradovič, vdova po sodnem kancelistu.

□ **Razburjenje v noči.** V petek krog polnoči so padli na dvorišču hiše šte. 14 na Aleksandrovi cesti trije ostri streli. Pasanti tudi v noči obljude ulice so leteli proti omenjeni hiši v veri, da gre za napad ali samomor. V resnici pa se je zatekel na dvorišče stekline osumljeni pes, last izdelovalca vozov Perglerja in tega so stražarji ustrelili. Toliko v pojasnilo, ker so govorili v soboto veliko po Mariboru o samomoru na Aleksandrovi cesti.

□ **Dve nesreči.** V petek popoldne so spravljali premož za Veliko kavarano v klet. Spravljali premož so po neprevidnosti ubili izlozbeno okno na trgovini veletrgovca Martina Gajšek. Ko je bilo ubito okno, so pozabili zapreti odprtino, skozi katero so metali premož v klet. Po trotoarju krog Velike kavarne je prišla 59 letna Prežar Antonija z Ruške ceste. Padla je v luknjo tako nesrečno, da se je močno poškodovala in jo je moral prepeljati rešilni oddelek v bolnico.

□ **Poskušen samomor.** V soboto ob 11 predpoldne je skočila v Dravo v Melju Ivana Mastnak, žena skladiščnika v slabomnosti. Še živo so potegnili iz Drave in jo je prepeljal rešilni oddelek v bolnico.

□ **O božičnici Podpornega društva za revne učence,** ki se je vršila za osnovne šole skupno, za tri meščanske in zavetišče posebej, se je revnim otrokom razdelilo: 330 gotovih oblek, in sicer 153 deških in 177 dekliških, 293 parov čevljev, in sicer 126 deških, 167 dekliških; 217 komadov perila, 89 za dečke, 128 deklicam. Nadalje 73 kom. volnenih pletenin in 680 zavrtkov peciva. Bogato obdaritev so omogočili velikodušni dobrotniki, ki se jim še tem potom izreka najiskrenejša zahvala. Poklonili so: A. Skušec, 13 deških oblek, trdka Durjava je izdelala 52 kom. perila, blago trdke: Majer, Segula, Verhunc, Pecivo: Scherbaum, Witzlaczil, Čebokl, Robaus, Mistej, Schöber, Delavska pekarna, Kossler, Illich, Duhek. V denarju so prispevali dobrotniki: Vzemnost 200, po 100 Din pa dr. Ravnik, Pivovarna Union, Nar. banka, Tscheligi, Lud. Franz in Sinovi, K. Pirmer, Derwuschek, J. Plemelj, dr. Orosel, dr. Blanke, F. F. Po 50 Din: dr. Rosina, M. Lochert, dr. Marin, A. Halbaerth, I. Spašič, Podliessnigg, po 10 Din: Ploj, Soss, po 30 Din: dr. Černič, dr. Kartin, dr. Ipavice, 25 Din dr. Jančič. Gojenke drž. žen. učiteljica so izdelale pod vodstvom g. Ašičeve 48 oblek in 35 kom. perila. Vesna — obrtna šola 15 oblek, gospe in gđe. 73 dekl. oblek. Ker še niso vsi stroški pokriti, potrkamo na vsa srca mladolinjbov, naj nam pomagajo z darovi v denarju in za vse, ki smo jih morali odkloniti, hvaležno sprejemo blago, da jih naknadno oblečemo in obujemo. Ev. darove sprejema ravnateljstvo dekl. mešč. šole, Cankarjeva ulica. — Odbor.

Celje

□ **Vsem krajevnim organizacijam SLS v celjsko-vranskem okraju!** Vsem odborom in vrlemu članstvu srečno in blagoslovljeno novo leto! Prošlo leto je bilo leto boja in uspehov, novo leto naj bo leto mirne in intenzivne notranje konsolidacije. Pozdravljeni! — Tajništvo SLS v Celju.

□ **Ambulatorij tovarne A. Westen v Gaberju pri Celju.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je v prostorih tovarne A. Westen v Gaberju pri Celju ustanovil poseben ambulatorij, namenjen predvsem za zavarovane člane — uslužbence tovarne A. Westen. V tem ambulatoriju prične ordinirati z današnjim dnevom uradov zdravnik g. dr. Premschak Franjo. Ordinacije se bodo vršile vsak delavnik od 9. do 11. ure dopoldne. — V splošnem ambulatoriju ekspoziture OUZD v Celju v Vodnikovih ulici št. 1 pa bosta ordinirala uradova zdravnik od 1. januarja 1928 dalje za člane-uslužbence in njih svojece ostale.

„Družinska pratika“

Ker je popolnoma pošel prvi natis »Družinske pratike« za leto 1928. in še vedno dohajajo naročila od strani trgovcev širom Slovenije, je založništvo poskrbelo za ponatis in je v poljubni množini **že zopet na razpolago**

lih delodajalcev v Celju in okolici Celja vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

□ **Savinjska podružnica SPD v Celju** nana, da je na livadah in pod Celjsko kočo vsled novozapadlega pršiča izborna smuka. Za Novo leto je Celjska koča kot tudi sicer vedno z vsemi potrebščinami izvrstno oskrbovana. Smučarji bodo Novo leto brez dvoma pozdravili v beli naravi. Idealna smuka je na Mozirski planini. Mozirska koča nudi smučarjem dobro in udobno tudi večdnevno prebivališče. Ključje Mozirske koče dobite v Mozirju. Pravljica je pokrajina od Ljubnega, Luč, Solčave do Logarske doline. Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini je s priprtimi jedili in izvrstno pijačo dobro preskrbljeno in vse leto odprto. Prostorji se lahko dobro in toplo kurijo. Saninec od Ljubnega ozir. Luč dalje je izboren.

□ **Nočno lekarniško službo** vrši do vključno petka, 6. januarja lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

Srečno in veselo novo leto

želi cenj. odjemalcem

F. in I. Gorčar, Ljubljana

Dopisi

Vodovod na Viču.

Občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da začne graditi vodovod spomladi 1928 ter je v tiral v ta namen znesek pol milijona dinarjev. Proti vodovodu pa je bila na občinski odbor odposlana pritožba, katera je nad vse smešna. Da se pa prebivalci Viča, Gline in Rožne doline ne bodo po nepotrebnem razburjali, odgovarjamo na kratko: 1. **Potreba:** Izjava okrajnega fizika, ki smatra vodovod za nujno potreben, ter visok odstotek slučajev trebušnega tifusa. 2. **Amortizacija:** 20 let z dokladno na alkoholne pijače (vino 0.17 Din ali 17 par). 3. **Plebisit:** 20% proti. 4. **Doklade** so v občini razen na alkohol zelo nizke (100%). Vič tudi ni zakotna vas, temveč predmestje Ljubljane. 5. **Stanovanjska zaščita:** Neokusna demagogija, s katero je g. J. in S. pridobil par podpisov. 6. **Kanalizacija** se bo vključila protestom g. J. izvršila. 7. **Voda mestnega vodovoda:** Lepo presimo občinski odbor, da ne pokaže pritožbe nekaterih duševno revnih Vičanov Ljubljancem, ker v tem slučaju magistrat lahko svojo obudo zapre. Ubogi Ljubljanci, kaj vse z ljubljansko vodo popijete! Toda šalo proč. Voda mestnega vodovoda je ena najboljših v Evropi ter nikakor ni najdražja v vsej Evropi, kot si to domišljuje 83 podpisnikov na protestni vlogi (Vič ima 6000 prebivalcev). 8. **Formalno** pa je tudi protest nepravilen, ker se nahajajo na protestni vlogi podpisi občanov, katerih v občini Vič ni, drugi pa ker se niso proti rednemu občinskemu proračunu pritožili, čeprav je za vodovod postavljena visoka vsota. Demagoško pa je od občinskega odbornika, ki je pri občinski seji za vodovod glasoval, da potem leta okrog ljudi ter pobira podpise proti vodovodu. Pa še naprednjak p. vrhu. Poudarjamo zadnjikrat, da je vodovod na Viču življenska potreba 5927 prebivalcev, ter si bomo to demagogijo od napredne strani za vedno zapomnili. — K. K.

Tržič

Občinski proračun za leto 1928. Skupnih izdatkov kaže proračun 757.402 Din. Kritje: rednih dohodkov 155.132.50 Din, prostovoljni prispevek predlinice in tkalnice Glanzmann et Gassner 825.000 Din 200% naklada na vino 85.000 Din, naklada na žganje in likerje 35.000 Din, naklada na meso 25.000 Din, 250% doklada na državne davke, izvezniš hino najmanj 114.800 Din, preostanek iz leta 1927. 5000 Din. — Proračunska debata je bila še dokaj mirna in dostojna, le pri par točkah je prišlo v vrstah demokratsko-socialistične koalicije do razburjenja. — Klub SLS je predvsem nastopil proti županovi plači v letnem znesku 15.000 Din in proti prevelikemu potninarju v znesku 10.000 Din. Do sedaj so vsi tržički župani upravljali svoje posle brezplačno, sedanjí župan pa bo dobival po zaslugi socialistov in demokratov letno 15.000 Din, poleg tega ima brezplačno še občinski lov, ki je tudi vreden lepe tisočake in še potninar. Vsekakor je 10.000 Din na leto preveč dijet za občinsko upravo, če pomislimo, da za izredna pota prispevajo radi tudi naši industrijci. Mi bi o zadevi ne pisali, ko bi nas ne bil zopet oblažal dični »Jutrove« dopisnik in temu naj se g. župan Lončar zahvali za ta dopis. Svoj čas je župan Lončar poslal račun našim industrijcem za eno samo pot v Belgrad v znesku 25.000 Din. beri: pet in dvajset tisoč dinarjev! Sicer mu industrijci niso hoteli dati vse zahtevane vsote, ampak so naklonili 15.000 Din za občinske reveže in brezposelne, županu pa 10.000 Din, kar je pa tudi jako lepa vsota za navadno zemljano. — Mestna občina je vstavila v proračun tudi 100.000 Din za ureditev zdravstvenega doma in ureditev bolnice. »Jutrove« dopisnik tu po stari navadi zopet zavija. Za ta znesek so glasovali vsi klubi. Predlagal pa je pri tej priliki g. župnik Škerbec, da naj stopi mestna občina v stik z Vincencijevo konferenco in naj skup-

no z njo uredi vprašanje zavoda za dojenčke in bolnišnice. Sama občina tega ne bo zmogla, ker bi tak zdravstveni dom — mala bolnišnica — in ambulatorij toliko stal občino, da bi potrošili vse občinske dohodke. Poleg tega je pri takih zavodih, če jih vodijo občine ali državne oblasti, ves aparat predrag in bi ga občina ne zmogla. Le v skupnem delu s privatno dobroteljsko bi se dalo res kaj dobrega ustvariti. Predlog v tem smislu ni bil odklonjen, kakor poroča »Jutro«, pač pa je bilo sklenjeno, da o tem razmišlja za to že izvoljeni odbor. Iz vsega tona v »Jutru« pa vidimo, da je tudi tu nekaterim le za politiko, ne pa za to, da bi se res nekaj dobrega naredilo. Prepričani smo, da so bili i demokratski i socialistični g. odborniki v večini prepričani, da je g. župnik popolnoma pravilno poudarjal potrebo skupnega dela. — Zanimiv je bil tudi predlog kluba SLS, da občina odstopi »Stavbeni zadrugi« stavbeni prostor »na Fabrikici«, kjer zadruga namerava zidati delavske hiše. Predlog je bil sprejet; prostor se odstopi pod istimi pogoji kakor »pri peščenku«. V »Jutru« je moral dični dopisnik oblažiti tudi ta predlog našega kluba. Iz vsega tona vidimo, da mu je delo SLS za zidavo novih delavskih hiš zelo neprijetno. Namesto da bi to delo pozdravljal, ga pa smešil!

Trbovlje

□ **Prevzem trgovine.** Počkovo trgovino je prevzel g. Tone Dominik in jo opremil z vsem potrebnim in svežim blagom. Ker je g. Dominik naš domačin, ga toplo priporočamo.

□ **Pritožba delavcev iz dnevnega kopa »Nežec«.** Etaže so od 40—80 m visoke, v vmožju etaž je ogenj, ki že gori desetletja v premogovnih slojih ter je kopanje na etažah, kakor tudi nakladanje premoga in materiala nevarno. Streljati se ne da. Vozički se ne morejo dovoljno, droblinik je večkrat potrt, promet stoji, domov se pa ne sme iti, ker potem ni šlita. Deževne ure so se pod rudniškim obratom dodelile, sedaj pod Dukličem ne. Ena električna svetiljka je potrebna od Pasetija do horizonta »Nežec«.

Nov slučaj krvavenja in stigem

Zdaj ima tudi Berlin svojo senzacijo. Na odru v »Wintergartnu« nastopa rudar Paul Diebel iz šlezjskega revirja Waldenburg. Mož je mlad, vesel in simpatičen. Bil je v vojski ter potem v ruskem ujetništvu, kjer je odkril na sebi čudovite lastnosti. On je namreč v stanu s pomočjo napete koncentracije volje poljubno ustaviti delovanje katerega-koli čuta, povzročiti krvavenje iz katerega-koli dela telesa in se pustiti prebosti, ne da bi čutil bolečino ali preli eno samo kapljo krvi.

Diebel se je predstavil zdravnikom in zastopnikom tiska. Na odru dne 29. t. m. je nastopil gol samo v kratkih žametastih hlačah. Najprej je pokazal eksperiment krvavega solzenja. Po 15 minutah sta se očesni odprtini pobarvali krvavoredeče in kmalu nato je padla prva krvava kaplja iz oči na prsi. Potem je po še krajšem naporu pustil na prsih pojaviti se krvavo podtečeno rano ali znamenje (stigma) v obliki križa. Potem so mu zabili v roko, ki jo je položil na mizo, dolg žebelj, ko so ga potegnili vun, se ni poznalo nič. Po nekaj minutah transa (neke vrste sna) se mu je tudi vdrla kri iz noge.

Kaj je na stvari, more seveda dognati samo dolgotrajno zdravniško opazovanje in kontrola. Ako bi se obistinila pristnost teh pojavov, bi se pokazala bistvena istovetnost ali vsaj velika podobnost s slučajem Tereze Neumann v Konnersreuthu glede krvavenja, ostale bi pa velike razlike, n. pr. 1. da Tereza krvavi in je dobila prav izrecne in

Proti rudečim rokam

pomaga NIVEA-CREMA. Namažite si kožo po umivanju temeljito s to cremo, posebno predno ležete k počitku. Ako hočete doseči bele, negovane roke, ni nič boljšega kot

Nivea-crema

□ **Avto-družba** v Trbovljah preneha z novim letom z osebnim prometom od kolodvora do Trbovelj. Hoče se reorganizirati ter pričeži z vožnjo oseb na kakem drugem kraju Slovenije. Vsekakor je obžalovati, da se to solidno podjetje, kojega glavni družbenik in ustanovitelj in organizator avto-prometa je g. Miloš Rozin, od nas preseli. Zopet en dokument naše gospodarske krize.

Naznanila

□ **Božičnica** bo v Rokodelskem domu na praznik sv. Treh kraljev 6. januarja in v nedeljo 8. januarja, obakar ob 5 popoldne. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov bo uprizorilo novo božično igro »Mesijac«. V igri nastopi nad 20 oseb.

□ **Rokodelski dom.** Pevski zbor v Rokodelskem domu ima pevsko vajo danes ob 11, tamburaški zbor ima svojo vajo v četrtek ob 8 zvečer.

□ **Mladinski dom Kodeljevo.** V nedeljo, dne 1. januarja 1928 se ponovi komedija »Deber frak«. Začetek točn ob 8 zvečer. Predprodaja vstopnic v Mladinskem domu.

neizginjajoče stigme po ekstazi, v kateri vidí Kristusovo trpljenje, to pa vedno gotovi dan in 2. da od svetega večera 1922 ničesar ne použije ne trdega ne tekočega razen sv. hostije. Tudi v tem je razlika, da je Tereza bolj bolelne narave, vsaj od 1918, ko je dobila strašen nervni šok ali podobno, nato pa več otrpnjenj itd. Poudariti je tudi, da jo je komisija 15 dni noč in dan neprestano opazovala, pa na domu.

Kakor znano, se Cerkev o tem slučaju ni nič izrekla in se bržčas tudi ne bo. Cerkev je v tem oziru skrajno previdna. Tako n. pr. je Sveti oficij glede očividnih stigem O. Pija, kapucina v Pietreleini, že trikrat izrekel, da »njihov nadnaravni značaj ni v ničemer dokazan«. Magdalena od Križa, frančiškanka iz Cordove, ki je živela v prvi polovici 16. stoletja, je s podobnimi pojavi celih 38 let svet varala. Pri Terezi je varanje seveda absolutno izključeno, vsaj kar se tiče zamaknjenja, krvavenja in stigem, glede nadnaravnega značaja teh stigem in ostalega pa moramo biti skrajno previdni in ne smemo izključiti naravne razlage, dokler nasprotno ni popolnoma in brezdvomno dokazano. Sicer bi pa bilo vseeno dobro, če bi starši Tereze Neumann dovolili, da se iz očetovega doma prevede v kliniko na stalno opazovanje in kontrolo. Krvavenja in stigme so pri tem slučaju veliko manj izrednega značaja nego to, da Tereza že peto leto ne jemlje ničesar k sebi, ne da bi znatno trpela njena telesna teža, ki se ob ekstazah za gotov odstotek spreminja.

Oblegano poslaništvo

Bivši bolgarski generalni konzul na Dunaju Bivčev, se je bil oženil z adoptirano hčerjo ogrskega grofa Zichyja, Frančiško Schad, od katere ima 2 otroke, fanta in punčko. Zakonca sta se ločila in dunajsko sodišče je oba otroke priznalo očetu. Nato je mati otroka skrivaj odpeljala v Budimpešto.

V Budimpešti se je Frančiška Schad obrnila na tamošnje sirotinsko sodišče, ki je pa otroka prisodilo njej. Nato je oče odpotoval

v Budimpešto in otroka materi skrivaj odnesel.

Zdaj se je doznalo, da se oče z otroci vred nahaja v palači bolgarskega poslaništva, in sicer z vednostjo poslanika samega. Ogrska policija v poslaništvo ne sme, zato pa oblega vse vhode, oziroma izhode in patrolira po bližnjih ulicah. Mati je seveda istotako ves čas na nogah. Telegrafirali so tudi kralju in ministrskemu predsedniku v Sofijo, pa niso dobili nobenega odgovora.

70.000.000 davka na leto

Včeraj smo objavili sliko indijskega maharadža, ki plačuje Angliji največ davka. Ta maharadža »vlada« nad provincijo Burdvan. Nedavno je pripotoval v London, kamor se je podal baš zato, da uredi neke davčne zadeve. Iz njegove davčne knjižice se razvidi, da plačuje angleškemu finančnemu ministru raznih vrst davkov na leto 300.000 funtov ali 70.000.000 dinarjev! (približno kolikor znaša proračun ljubljanske oblasti). Kakšni so ti davki, ni znano, najbrž pa bo tu všteta kontribucija, ki jo maharadža plačujejo za to, da smejo igrati »vladarje«.

»Pneumokol« dr. Friedricha

se jemlje s popolnim uspehom pri bronhitisu, prehladu, mučnem kašlju in dušljivem kašlju, hripi in njenih nevarnih posledicah, posebno pri tuberkuloznih procesih; je prijetnega okusa, dviga tek, okrepljuje in daje telesu izgubljeno moč. »Pneumokol« priporočajo svetovne kapacitete in se dobiva v vseh lekarnah steklenica po Din 37.50, ali ga naročite naravnost iz Laboratorija »Pneumokol« dr. Friedrich, Brčko. — Po pošti najmanj 3 steklenice franko Din 112.50 po povzetju. 8717

Otrok si je hotel sam končati življenje

Včeraj smo poročali, da so na Dunaju zaprli židino Ester Kašovi, ker da je polila svojega 10 letnega nezakonskega sina Pavla s solno kislino.

Zdaj se je izkazalo, da je mati nedolžna, pač pa se je Pavel sam polil s kislino, ki jo je vzel s seboj, ko sta z materjo šla iz hotela, kjer sta imela sestanek, na cesto.

Kaj je otroka gnalo v obup? Otrok je pač dolgo trpel radi dejstva, da ga mati noče, oziroma ne more vzeti k sebi, da mora biti pri tujih ljudeh, oziroma se potikati po zavetiščih. Ko je izvedel, da se hoče mati omožiti z možem, ki nikoli ne bi smel izvedeti, da je on na svetu, je popolnoma obupal.

SREČNO NOVO LETO 1928

ŽELI

SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM

UDANI

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

France Stelč:

Ljubljanske muzejske razmere in akcija za Narodno galerijo

Med mnogimi perečimi vprašanji ljubljanske in sploh slovenske kulturne reprezentance je na enem prvih mest nedvomno

muzejsko vprašanje

Ljubljana, ki je mesto z okroglo 60.000 prebivalci, ki ima popolno univerzo in je razen tega kulturno središče maloštevilne sicer a duševno razborete in ambiciozne narodne skupine Slovencev, je veliko premalo preskrbljena z neobhodnim inventarjem, s katerim bi se dokumentirala zgodovina in kultura ozemlja in naroda, kateremu tvori središče. Z javnimi spomeniki dosedaj ni imela sreče. Spomenikom kulture naše zemlje in ljudstva pa je bil postavljen dom o času, ko so Slovani samo deloma sodelovali o programu, po katerem naj se ta dom, Rudolfinu, muzej ne slovenske, ampak kranjske zemlje, napolni. V avstrijskem sistemu, ki mu je bila edina kronovina, je to tudi bilo v redu, ni pa mogla in tudi danes še ne more ta ustanova zadostno dokazati, da je muzej slovenske zemlje in slovenskega naroda. Da to postane, je po ustanovitvi države SHS njegova naravna naloga in si je na papirju tudi res osvojil to pravico in stališče. Ena, navidez navadnost obupno nepremostljiva zapreka pa se stavi tej nalogi neprestano na pot: Sedanje muzejsko poslopje je že zdavnaj veliko premajhno in za naloge, ki se stavijo slovenskemu in modernemu muzeju sploh, po večini neprimerno. V tej hiši in v dosedanjem okviru naš muzej ne more postati to, kar bi biti moral. Nekdaj enostavno nalogo bi bilo treba iz modernih pedagoških in znanstvenih ozirov razdeliti na več akcij, zasledovati vsako samostojno in jo reševati njenim posebnim nalogam primerno. Odkar imamo univerzo, je to vprašanje tako aktualno in pereče, da se bodo vsled nujne potrebe posamezne znanstvene stroke izven muzeja začele pomagati vsaka po svoje, kakor bodo mogle, če bodo enkrat definitivno uvidele, da činitelj, od katerih je odvisen prospek muzejskih zbirk, imajo uvidevnosti, da bi v svojem področju in v najbolj poklicnem okviru omogočili doseg stavljenega cilja.

Rekel sem, da je muzejsko poslopje premajhno in za velik del naše muzejske naloge neprimerno. V poslopiju, ki je bilo postavljeno v takratnem reprezentativnem okusu pred skoro pol stoletjem, da da streho pokrajinskemu muzeju Kranjske z ravnateljstvom, želanim arhivom in strokovno knjižnico, se danes nahaja mesto ene cela serija strokovnih pisarn in delavnic, a je vse tako prenapolnjeno, da tudi od pisarn in delavnic skoro nobena ne zadostuje modernim znanstvenim delavnim potrebam in je proti vsem pričepom svoje stroke arhivar več let posloval v arhivu samem. Že za razvoj moderno smotno urejene uprave torej sedanje stanje ne zadostuje, še manj za zbirke, ki se v glavnem predstavljajo v predvojni, deloma že zdavnaj zastarele obliki. Vsi prostori so tako natrpani, da ni misliti na kako temeljito preustroitev, ker ni niti primernih stranskih prostorov, kjer bi se mogli iz zbirke izločiti predmeti brez škode in toliko pregledno shraniti, da bi bili v slučaju potrebe lahko dostopni. V okviru, kakor ga ima muzej sedaj, je vse nekako tako uravnoteženo med seboj, da ni mogoče nikjer prav začeti z reorganizacijo brez upravičene bojazni, da se ves sistem zruši in tudi ni gotovo, da bi bil efekt novega bistveno boljši. Posebno nevzdržno je postalo stanje muzejskih zbirk, odkar je bil po vojni ustanovljen poseben Etnografski muzej in nastanjen v istem poslopiju, kjer bi pri vsi agilnosti in dobri volji ne bi bilo mogoče ustvariti prostorov, ki so potrebni za moderno etnografsko zbirko. Z ustanovitvijo Etnografskega muzeja je postalo stanje tako nevzdržno, da se čudim, da se že zdavnaj ne kriči po vsi domovini o neobhodni potrebi ustvaritve modernim muzejskim potrebam odgovarjajoče muzejske podružnice. Prav tako je muzejska galerija klasičen dokaz neprimernosti te zgradbe za take zbirke, umetnoobratna zbirka, ki bi se skupno s Škofijskim muzejem lahko prav poučno uredila in izpopolnila, prav tako samo životari in nima niti pravega začetka prepotrebne zbirke starega pohištva.

Dosedanja izkušnja uči torej, da je sedanje muzejsko poslopje sposobno le za sedež muzejske uprave, za arhiv in knjižnico, za naravoslovni oddelček, za prazgodovinsko in rimsko zbirko, numizmatično razstavo in podobno, v vseh dragih smereh pa ne zadovoljuje. Kljub temu pa ostane n. pr. skrajno pereče vprašanje lapidarija, zbirke kamenitih spomenikov, ki so deloma v kleti, deloma pa dosti neprimerno vzdani v stene hodnikov. Rešiti ga bo treba tam, kjer se bodo nahajale prazgodovinske in rimske zbirke, to se pravi prav gotovo v zvezi s sedanjim poslopijem, s kako adaptacijo znotraj ali zunaj njega.

Vse druge potrebe bo nujno treba zadovoljiti izven sedanjega poslopija pod bolj primerno streho.

Ljubljana pa kot središče slovenskega naroda, kot eksponent jugoslovanske državnosti na severozapadu in kot univerzitetno mesto potrebuje nujno naslednje institucije:

1. Osrednji arhiv

muzej slovenske zemlje (naravoslovje v najširšem pomenu besede), muzej za prazgodo-

vinsko, rimsko in srednjeveško arheologijo, združen z lapidarijem ter numizmatično zbirko; vse to in glavno muzejsko upravo bi preneslo sedanje poslopje in omogočalo tudi smotren razvoj teh strok.

2. Etnografski muzej Slovenije

ki se v sedanjem poslopiju absolutno ne more razviti in bi morala biti ena prvih skrbí oblasti samouprave, ko si enkrat uredi svoje finančne potrebe, da zanj in za Umetnoobratni muzej postavi novo moderno poslopje. Po-udarjam, da bi morala biti vodilna bolj praktičnost prostorov, kakor ustvaritev razkošne zunanosti.

3. Umetnoobratni muzej

ki naj bi se v eno zbirko združil s Škofijskim muzejem z izjemo njegove zbirke slik. Vprašanje prostora naj bi se rešilo skupno z Etnografskim muzejem.

4. Galerija slikarstva na Slovenskem

ki bi od Narodnega in Škofijskega muzeja prevzela ves tozadevni material in ga združila v enotno zbirko pod firmo Narodne galerije. Akcija za rešitev tega dela ljubljanskega muzejskega programa je že v teku.

5. Kulturnozgodovinski muzej

ki bi prevzel vsakojake zgodovinske spomine, zbirko starih portretov nekdanjih na Slovenskem vplivnih velikašev in podobno. Kot poseben oddelček bi se mu morala pridružiti v prvi vrsti galerija za slovensko kulturo, za služnih mož ter galerija starih in novih slik slovenskih krajev, prirodnih lepote in podobno. Tej zbirki bi se pridružila kot posebni oddelček zbirka spominov na naše kulturne delavce (n. pr. Prešernova soba, ki jo čuva msgr. Tomo Zupan na Okroglem, Krekova soba in podobno), spomini na naše narodno protubujenje. V tej zvezi kulturnozgodovinskih, pogosto nesimpatičnih spominov z našimi nacionalnimi bi se ustvarila zbirka neizmerne naradne vzgojne pomena.

6. Muzej mesta Ljubljane

kjer bi se s stariimi slikami, fotografijami in načrti, diagrami in statističnimi tabelami ilustriral razvoj in sedanje stanje Ljubljane. Na ta način bi prišel na dan marsikak zanimiv spomenik, ki se doslej praši pozabljen kje v mestnem arhivu ali v predalih Mestnega stavbnega urada. Za rešitev teh dveh točk bi svetoval, da se dvigne iz pozablenosti že svoj čas ogroženi načrt, da se ljubljanski grad, ki je mestna last, definitivno preuredi v nacionalni spomenik, katerega praktična naloga naj bi obsegala v prvi vrsti streho za Muzej mesta Ljubljane in kulturnozgodovinski in nacionalni muzej Slovenije.

To so po mojem dosedanjem spoznanju osnovne točke našega muzejskega programa in če ne bomo te velikopotezno pograbil in reševali brez provizorije, kakor se spodobi narodu, ki se sebe zaveda in se ceni in ve, kaj mu nalaga politična in kulturna svoboda, nismo vredni, da nas svet vpoštevaja kot skupino z enotnosmerjeno voljo, kot narod. Zato še enkrat ponovljam, da se čudim, da po osvoboditvi od nemškega kulturnega jeroštva, vsa Slovenija ne odmeva od klika, po moderni, slovenske samozvesti vredni preureditvi in povečavi našega glavnega muzeja.

Program, kakor sem ga razvil, ni neizvedljiv, ker računa s občutnim pomanjkanjem primernih obstoječih stavb, starih palač itd., ki jih drugod adaptirajo v te svrhe, a kljub temu predvideva postavitev samo ene nove zgradbe, za Etnografski in Umetnoobratni muzej, vse drugo pa se da rešiti z adaptacijami obstoječih zgradb. Važna vloga pripade tu Gradu.

Iz zavesti, da je ljubljansko muzejsko vprašanje na prelomu in da je treba energično pretrgati dosedanje tradicije čakanja na boljše čase, je en važen del tega programa prevzela v svoje področje

Narodna galerija

s tem, da je sklenila svoje dosedaj na moderno umetnost omejeno delovanje razširiti na vse zgodovinsko področje umetnosti na Slovenskem ter zasnovala program Galerije slovenske likovne umetnosti brez ozira na čas in kraj postanka. S to akcijo se občutno razbremenjuje muzejski program, ker je Galerija prevzela tudi skrb za preskrbo prostorov. Sporazumno z Narodnim domom in Slovensko Matico je sklenila, da preuredi nadstropne prostore Narodnega doma v razstavne svrhe. Svojo akcijo je združila z drugo neodložljivo potrebo slovenske narodne kulture, z akcijo za ustanovitev

Slovenske akademije znanosti in umetnosti, za katero se bodo priredili pritični spretni prostori Narodnega doma.

Akcijski odbor za Narodno galerijo in Akademijo je pravkar začel obsežno akcijo med Slovenci, da na podoben način kot je svoj čas ves slovenski narod deloma s krajevarskimi prispevki postavil palačo Narodni

dom kot simbol svoje odgovornosti napram prodirajoči nemški kulturi, tudi sedaj ves narod zbere za uresničitev tega velikega načrta potrebno par milijonsko vsoto.

Akademija bo Slovincem merilo njihove kulturne dozorelosti in regulator: njihovega znanstvenega delovanja. Kot taka se mora Akademija smatrati za bistveno izpopolnilo univerze in njenega vzgojnega dela. Narodna galerija pa bo Slovincem po svoji strani zrcalo njihove preteklosti in sedanjosti, tujcem pa poleg muzeja in javnih spomenikov prostor, kjer se bodo po nazornih likih seznanjali z dušo našega naroda, njenimi stvar-

teljskimi tendencami in zmožnostmi. Propagandna vloga take institucije je za vsak narod neprecenljiva; zato smo prepričani, da prošnje, ki jih pravkar razpošilja Narodna galerija na občine in posameznike, ne bodo ostale neodgovorne ter bo Slovensko Narodno galerijo in Akademijo ustanovil res ves slovenski narod. Vse nas mora prožeti zavest, da se s to akcijo prvič po ustanovitvi univerze širokopotezno in naše narodne samozvesti vredno načtenja rešitev obsežnega narodno kulturnega programa, ki je postal po dosegu lastne državnosti naša narodna dolžnost.

—o—

Radi opustitve trgovine samo še nekaj dni prodajamo vse manu-fakturno blago in razno perilo za vsako sprejemljivo ceno.

„MAKO“ družba z o. z., Ljubljana

Dunajska cesta 36 (zraven Juġoauto)

Dr. B. Dragaš:

Starši in otroci

Od zunaš sjaj in razkošje, navidez najboljših razmere, notri pa Sodoma in Gomora. Razposajenost, neposlušnost, vlačuganje, pijančevanje, kratkomočno pravi pekel. Takšen je danes veliki del otrok.

Vsak dan tarnajo starši: »Otroci moji nimajo zaupanja, so nepokorni, ne prenašajo podrejenosti, so svoje glave, so trmastí. Vsak dan so bolj in bolj tuji, kratkomočno otroci mi gredo čez glavo.«

Kdo je kriv?

Nič novega nam niso ta vprašanja v današnji povojni, takozvani moderni dobi. Ta moderna doba s svojo nestalnostjo in gospodarsko bedo učinkuje na zadržno življenje rodobine skrajno uničujoče. Pa vprašajmo se, kdo nosi krivdo za propadanje rodobine, s tem pa tudi za vse manjšo njeno zmožnost za vzgojo otrok? Razen bede, razen drugih slabih razmer, nosijo velikansko odgovornost za vse slabe lastnosti otrok, v največjem delu starši sami. Na deželi, malih mestih, trgih itd. je še pojem roditeljskega doma znan, pa vendarle se tudi tam že majoje njegovi temelji. Na deželi se še cela rodobina briga za produkcijo hrane, cela rodobina z zanimanjem sodeluje pri vzdrževanju lastnega doma, tam je še skupna žalost in skupno veselje, skupno delo; s tem pa tudi naravna moč rodobine za vzgojo članov družine večja.

Razdirajoče velemesto.

Cisto drugače je to v večjih mestih in industrijskih centrih, posebno pa v velemestih. Borba za eksistenco in vsakdanji kruh je večja. Oče in mati sta prisiljena, daleč od doma opravljati delo, za pravo vzdrževanje doma nimajo pravega veselja in zanimanja. Lastni dom pade zelo nizko, postane samo enostavna spalnica, otroci pa so prepuščeni sami sebi. — Otroci in starši se osebno ne poznajo, ne poznajo drug drugega notranje življenje.

Nezanimanje za otrokovo dušo.

Razočaranja in skrbí od strani staršev, ogorčenja in nezadovoljstva v srcih otrok bi bilo manj, če bi si bili starši na jasnem, da je otrok starš bitje svoje vrste; bilo bi manj, če bi se starši seznanili z iznajdbami pedagoškega večletnega dela, s knjigami o življenju otrok, vzgoji, negi itd. — Moderna in pravilna zaščita celotne mladine od novorojenčka naprej je vsaj toliko dosegla, da se je ljudstvo začelo zanimati za pravičen telesni razvoj in nego otroka. Za duševni razvoj in duševno nego otroka se je storilo malo, a je tudi malo zanimanja od strani občinstva cele države. To nezanimanje za otrokovo duševno življenje je krivo, da otrok degenerira, dobi vse tiste lastnosti, ki sem jih zgoraj omenil. — Starši stremijo za tem, da se čimprej znebijo otroka — izvemši slučaje socialne in zdravstvene potrebe. — Oddajajo jih v razne domove, v vrte itd. Prav je, da se otrok v vsakem nujnem in potrebnem slučaju odda v tako ustanovo, pa vendarle niso take institucije tu, da se podpira vse manjši občutek dolžnosti od strani staršev napram otroku in vse manjše zavedanje odgovornosti. Vemo, da je rodobina elementarna celica, praelica države, in je treba, da v njej vzvetijo vse razne dobre vrline — kot ljubezen do naroda, dar in smisel za združno življenje, mnogostranost, ljubezen do bližnjega itd. — Jasno je, da so z uničenjem družine kot organske tvorbe vse te lastnosti obsojene na smrt. Šola sama ne more nadomestiti onega, kar se je doma zamudilo. Nima one nagnonske naravne moči, ki jo ima rodobina. Razni domovi, vrte itd. — ako ravno so prepotrebne ustanove — tudi ne zmorejo tega, kar zmore rodobina.

Glavno je red.

Pa kdaj in kako naj začne rodobina s svojim dobrodelnim učinkom? Takoj po rojstvu je začeti s pametno vzgojo! To je čas, ki ga ne smemo zamuditi! Razen snage je red in točnost temeljni pogoj za dobri razvoj otroka, posebno pa temelj med temelji za sistematično vzgojo. Vsi koraki, ki jih z ozirom na otroka ukrenemo, se morajo izvršiti strogo točno in se morajo držati stanovitega reda in enakomernosti.

Če navadimo otroka od začetka na red brez ozira na njegovo voljo in njegovo lastno udobnost, njegovo komoditeto, če opravljamo vse manipulacije in posle na otroku ob stano-vitem, vedno istem času in če se tega strogo držimo, nns čaka nagrada za uspehe. Ta nagrada je, da se otrok aklimatizira, se vživi na to prisiljeno rednost. Otrok dokumentira v od-

rejenem času redno svojo lakoto. Zbudi se ob enem in istem času. Izpraznjuje svoja črevesa in mehurček redno, natančno kot ura. Tak otrok — izvzemši, če je bolan — je zmeraj dobrovoljen in priazen, skozinskoz priden in miren in ne rabi nobenih pomirjevalnih sredstev, kot je n. pr. cucelj ali slično. Neredno in netočno ravnanje z otrokom, kateremu se podaja hrana v neenakih presledkih, katerega kopajo vsak dan neredno in ob raznih časih, katerega mati zbudi pogostejše, nego li to zahtevajo triurni presledki hranitve, je zmeraj neprijazen, siten in kmalu iz njega nastane »kričavec«. Otroci postane tiran v hiši. On je general, mati pa korporal. Tak otrok se po krajšem ali daljšem času iz spanja zbudi, a kako velik je bil trud, da je zaspal! On se bo vsem pomirjevalnim sredstvom zoperstavil s tem, da se bo strahovito drl. Velik del skrbí, truda in nagajanja od strani otrok, si matere same preskrbijo z netočnostjo, nevzgojo otroka in nerednostjo. Na ta način se kaže že v prvih dneh po rojstvu jasno uspeh skrbno vpeljanega reda pri otrocih, katerim ponoči ne dajemo piti med 9. uro zvečer in 6. uro zjutraj. Dva, tri dni bo mati slišala cmuljenje in stokanje, ki sega v srce, po par nočeh pa vidi otrok, da ni uspeha in postane tihi.

Vzgoja za rodobino.

Takih in raznih momentov je brez števila; dobra vzgoja, dobri zgledi, veliko zanimanje od strani staršev za otroka, obrnejo otroka na pravo pot. Celó življenje otrokovo je treba v rokah imeti. Lepa beseda, lepi zgledi iz življenja staršev, iz zgodovine rodobine vplivajo na otroka. Treba je otroka zainteresirati za rodobino. Pripovedovanje iz življenja prastaršev, razlaganje spričeval staršev in drugih članov rodobine, odlikovanj in poročil o usodepolnih in drugih dogodkih je treba zbirati in prihraniti za otroke. Na ta način oživita zopet rodobinsko življenje in rodobinska tradicija. Posreči se zbuditi občutek za združno življenje in ljubezen za skupno življenje, česar socializirana zavodska vzgoja ne bo nikoli dosegla. Z rodobinsko tradicijo je vezan gotov ponos na rodobino in njeno čast. V mladini se zbudi želja za takimi zgledi in otrok se ponaša z neomadeževanim imenom svoje rodobine in želi to ime neomadeževano zopet zapustiti svojim naslednikom. V zgodovini rodobine ležijo skrite moralne nagnonske moči in te je treba v vzgojne svrhe izrabiti. Ni treba, da je človek iz cesarske ali kraljevske rodobine, tudi v najpriprostejših rodbinah je zanimivih in poučnih dogodkov iz kulturnega življenja prejšnjih časov.

Smisel za rodobino je splošna in je socialne vrednosti. Hišne in rodobinske male knjižnice, rodobinske kronike, vse to je velikega pomena za vzgojo otroka in tradicijo rodobine — te pracelice države. Vprašajmo se, koliko staršev čita kakšno pedagoško knjižico ali pa knjižico o otroškem duševnem življenju, knjižico o vzgoji otrok? Seveda, da vsega, kar bi v takih knjigah čitali, ni mogoče dobesedno obračati na lastnega otroka, ker noben človek ni drugemu podoben. Iz takšnih knjig naj izberejo ono, kar je za lastnega otroka najpriljavnejše.

* * *

Malo ljudi ima smisla za vzgojo otrok. Za to mora biti že talent od narave, je treba mnogo ljubezni in potrpljenja in znanja. Ogledimo si samo žival, kako zna vzgajati svoje otroke in koliko ljubezni ima do njih! Ne bomo otroka vzgojili, če mu na njegovo radovedno vprašanje odgovorimo: »Čakaj, ko boš odrasel, boš vse zvedel.« — Na ta način uničimo otrokov nagon za znanjem. Kaj si pridobijo otroci za vzgojo v družini, kjer poslušajo od najmlajših let vsakdan prepire med materjo in očetom? Otroci prevzamejo razpoloženje staršev, njihovo tarnanje, njihovo nezadovoljnost, njihovo sitnost itd. Otroci ne mara onega, ki tarná. Slaba volja staršev in sitnost sta strup za otroke. Mati pogosto ne tepe otroka, ker je otrok kriv, ampak zato, ker je slabe volje in se mora razbremeniti.

Kaj nam koristi najlepša skrbno negovana hiša, če med starši in otroci, če med lastnikom hiše in najemniki ne vlada mir in medsebojno razumevanje?

Temelj hišnega miru in vzgoje se gradi na harmoničnem sodelovanju vseh članov rodobine, na harmoničnem sodelovanju med vsemi omenjenimi faktorji, na koncilijantnem medsebojnem razumevanju. — Tam kjer primanjkuje »etične hišne higijene«, tam splošna hišna in domača higijena sama ne pomaga.

Samo taka hiša, samo taka rodobina je temelj zdrave človeške družbe.

VOIKA

Srečen začetek 1928

Naslednje celjske tvrdke žele srečno novo leto!

V novem letu sreče obilo
želi svojim cenjen. gostom

KAVARNA »MERKUR«
kavarnar Ivan Jicha

Celje, Krekov trg

Blagoslova in sreče vsem mojim cenj.
odjemalcem in prijateljem v letu 1928!

JOS. JAGODIČ
trgovina z železnino in špecerijo

Celje, Glavni trg

Obilo sreče, mnogo denarja
in še več srčne zadovoljnosti
želim vsem svojim prijateljem,
poslovnim tovarišem, znancem
in odjemalcem!

JOSIP TOMAŽIČ
krojaški mojster

Celje, Na okopih 5

FRANJO KUNSEK
fotograf

Celje

An'lon Fazarinc

trgovina s kolonijalnim
in špecerijskim blagom

Celje, Kralja Petra cesta

R. MARČAN-SAVNIK
modna in galanterijska trgovina

Celje, Aleksandrova 4

Odjemalcem, prijateljem in znancem
želi v l. 1928 mnogo sreče in veselja

VACLAV SCHRAMM
trgovina in izdelovalnica
glasbenih instrumentov

Celje

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenj. strankam

Mihael Dobravec

slikarski mojster

Celje

Srečno in veselo novo leto želim vsem
svojim cenj. odjemalcem in se priporočam

Kovač Jakob

krojaški mojster Celje, Razlagova ulica št. 6

Lekarna
Ph. Mr. Fedor Gradišnik

Celje
Cankarjeva cesta št. 2

Svojim cenjen. odjemalcem
želim v novem letu mnogo
sreče in se priporočam

IVAN MASTNAK

trgovina z manufakturo
ter lastna izdelovalnica oblek

Celje, Kralja Petra 15

LEČNIK ANTON
urar, zlatar, optik

Celje, Glavni trg

Pasar, zlatar in optik
Konrad Kager

Celje, Gosposka ul. št. 10
Delavnica za cerkevno umetnost

Egidij in Karol Eriavec
zaloga in prodaja pohištva
Brod (poleg Tacenskega mostu)
želim vsem svojim cenj. odjemalcem
srečno in veselo novo leto 1928

Priporočava se v nadaljno zaupanje
in priporočilo.

Mednarodni trgovsko - kreditni
informačni zavod

Viktor Blažič, Ljubljana Cankarjevo
nabrežje 1./1.

želi vsem cenjenim naročnikom

srečno novo leto 1928

Vsem obiskovalcem in prijateljem žele naslednje
trboveljske tvrdke srečno novo leto!

Gostilna Društveni dom

Josip Varga

parna pekarna

Gvido Počivavšek

delikatesna trgovina in gostilna

Josip Dolinšek

pivovarna

Pinter & Weber

slastičarna in pekarija

Justi Rozin

delikatesa in vinotoč

Štefan Cimerman, mehanična delavnica klobučarskih izdelkov

Veselo in srečno

novi leto 1928

želi

Karel Jarc

eksport kranjskih klobas

Ljubljana, Hradečkova vas št. 35

Srečno novo leto želi slavno podjetje

Ivan Vižintin, Ljubljana

Močnikova ulica (Stari Vodmat)

Srečno novo leto želi

Ivan Pengov, Ljubljana

kipar, Kolodvorska ulica 20

Srečno in veselo novo leto 1928 želi

konfekcijska trgovina **Davorin Bizjak**
Ljubljana, Stari trg 8

Srečno novo leto!

Mihael in Fani Kavčič

gostilničar in posestnik, Zgornja Šiška

Srečno in veselo novo leto želi

gostilna Usenik

Ljubljana, Borštnikov trg — Rimska cesta

Srečno in veselo novo leto želi

Pavel in Anica Pogljajen

modno krojaštvo za gospode in dame
Ljubljana, Kodeljevo 252

Srečno in veselo novo leto želi

Janko Rozman

krojaštvo
Ljubljana, Rožna dolina II. 26

Kože

vseh divjačin kupujem in plačujem
po najvišjih dnevnih cenah do
10. januarja 1928. — Lepe zimske
lisiče kože od Din. 300— dalje.

ELIJAH EBER

trgovina s krznom. — Ljubljana,
Kongresni trg št. 7 (Zvezda)

Samostojni zastopnik

za dobro vpeljani prvovrstni

računski stroj

za Slovenijo se išče. Ponudbe na tt.
M. Taseh, Zagreb, Preradovičeva 20.

Za kleparsko, inštalacijsko, pleskarsko,
ključavničarsko, tapetniško ali drugo obrt
pripravne LOKALE z dvoriščem, ob najbolj pro-
metni cesti v Ljubljani, **PRODAM**. Poleg lokalov
(circa 150 m²) še pisarna in dvosobno stanova-je
s kuhinjo. — Naslov v upravi lista pod št. 10417.

Franc Guček

ključavničar in vodovodni inštalater

Rudolf Pust

gostilna in mesarija

Franc Kmet-Tratnik

gostilna in mesarija

Miloš Škerbic

konfekcijska industrija

Marko Barušak

urar, fotograf in izdelovatelj stolpnih ur

Ročak & Comp.

gradbeno podjetje družba z o. z.

Kostanjev taninski les

kupuje stalno

Ernest Marinc, Celje

Zrinskega ulica št. 4

Nepremočljive čevlje napravi samo

KOUBIN

ki ga dobite v prodajalni

IDEAL-čevljev

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 30.

Mazilo „KOUBIN“ ne napravi u-nje samo
nepremočljivo, temveč tudi mehko in trpežno

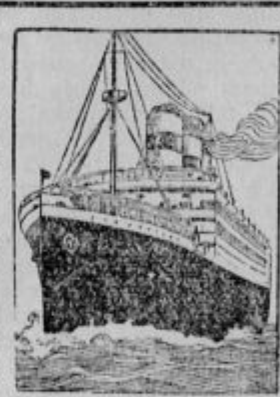
A I 449/25.

10375

Prestovoljna dražba.

Dne 10. januarja 1928 ob
10. uri dopoldne

se vrši v pisarni notarja dr. Kuharja,
Kolodvorska ulica 3, prostovoljna sodna
dražba dveh hiš pok. Josipa Seidla, le-
žečih ob stari cerkvi v Spodnji Šiški.
Najmanjši ponudek 200.000 Din; vadij
40.000 Din v gotovini.
Dražbeni pogoji so pri dr. Kuharju na
vpogled.

Vsem, ki so potovali, ali
še bodo potovali potem
naše misarje v Ameriko

bodi

Srečno novo leto!

Francoska linija

Cie Cie Transatlantique

zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana

Kolodvorska ul. 35

Cene se kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakokorsno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

POZOR! S 1. januarjem 1928 odpiram nanovo
urejeno ključavničarsko delavnico
v Mariboru, Židovska ulica št. 4

ob novem Glavnem trgu. — Želeč srečno novo leto
svojim naročnikom, se priporočam njim in vsemu
slavnemu občinstvu **FERDO BABIČ.**

Strojno mizarstvo in pogrebno podjetje

M. GOGALA na Bledu

izvršuje solidno in iz zanesljivo prvovrstnega su-
hega lesa z večletno garancijo

pohištvo, portale, izložb, okna, vrata itd
Special. tvornica za izdelavo **MRTVAŠKIH KRST**
Zahtevajte oferte. Zahtevajte oferte

Kje smo v gospodarstvu?

Vsak podjetnik dela na koncu leta svojo bilanco. Umetno bi bilo torej, da sestavimo tudi nekako bilanco za celokupno naše gospodarstvo. Pri tem prizadevanju pa pridemo na nepremostljive težkoče: nimamo statistik, ki bi nam predločile nazorno potek gospodarskega življenja, zlasti ne v celi državi. Mnogo statističnih podatkov zbere privatna delavnost, toda ti še ne zadostujejo za celoten pregled narodnega gospodarstva, vendar dajejo sliko gospodarskega življenja v državi, ki sicer ni popolna, vendar pa zelo poučna.

Podatki, ki jih danes navajamo, so prvi poizkus v naši državi. Dočim je pri naših sosedih potek konjunkturalne statistične obsežen v vseh potankostih, je pri nas raziskavanje konjunkturalne še v povojih. Kakor je n. pr. pri nas gospodarski tisk ali pa gospodarski del v dnevnem tisku še nepopoln, tako se tudi z raziskavanjem konjunkturalne peča malokdo. Že leta 1926. smo večkrat pisali o potrebi proučevanja konjunkturalne in ustanovitve zavoda v ta namen, toda še daleč smo od uresničenja tega. To je tudi v naši agrarni državi kolikortoliko razumljivo.

Letina

Vse naše gospodarstvo, v manjši meri v Sloveniji kakor v drugih pokrajinah naše države, je odvisno od rezultata letine, ki je bila letos slabša kakor lani. Pridelali smo v tisočih met. stotov:

	pšenice	koruze
1924.	15.722	37.949
1925.	21.404	37.907
1926.	19.440	34.011
1927.	15.385	19.465

Kakor je videti, je bil letos zlasti pridelek kornu manjši kakor prejšnja leta. Neugodne posledice tega se opažajo, čeprav je bila letos kvaliteta pšenice povsod prav dobra, tako v zmanjšani kupni moči kmetijskega stanu kakor tudi v izpadu izvoza, kar je napravilo našo zunanjetrgovinsko bilanco pasivno.

Posebej, kar se tiče Slovenije, smo pridelali letos: pšenice na 66.000 ha 634.000 stotov, rži na 36.300 ha 293.000 stotov in kornu na 57.000 ha 788.000 stotov. V Sloveniji torej pridelek ni bil slabši kakor lani, ampak celo nekaj večji. Poleg tega so dobro obrodili tudi drugi pridelki, ki so za naše poljedelstvo važni, kakor: krompir, ajda in proso in fižol.

Vinska letina je dala v Sloveniji sledeče količine:

1924.	245.000 hl
1925.	617.000 hl
1926.	213.000 hl
1927.	212.000 hl

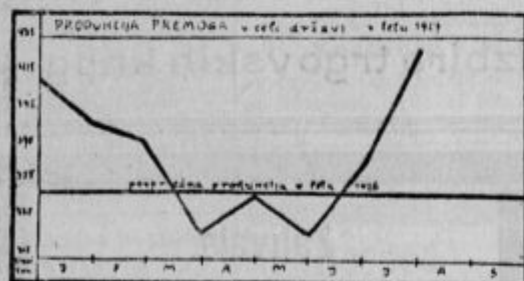
Iz teh podatkov je razvidno, da je bil pridelek letos in lani enako velik, velika razlika pa je v kvaliteti vin, ki je letos bila znatno boljše kakor lani.

Glede hmelja še nimamo podatkov o produkciji, ki pa je bila letos znatno večja kakor lani, ker se je površina obdelana s hmeljem, znatno povečala. Znašala je v Sloveniji leta 1925. 752 ha, 1926. 1021 ha in 1927. 1980 ha, torej skoro 100% več.

Kakor smo že omenili, je pridelek v naši državi izhodišče za konjunkturo industrije in trgovine. Letos opažamo, da se je kljub slabši letini v celi državi splošno konjunkturalno v jesenskih mesecih izboljšalo, izboljšalo pa bi se v še večji meri, če bi bila letina boljše.

Industrijska produkcija

O zaposlenosti industrije je težko navesti konkretno podatke. Imamo le podatke, iz katerih se da sklepati na zaposlenost.

Produkcija in oddaja premoga je znašala letos v celi državi in Sloveniji (v tisoč ton):

	Produkcija cela drž.	Slov.	Oddaja cela drž.	Slov.
1913.	258	132	?	?
1926.	345	140	?	?
1927.:				
januar	400	173	342	159
februar	385	168	325	158
marec	377	148	323	147
april	325	134	293	134
maj	345	136	310	136
junij	326	132	293	130
julij	364	141	336	145
avgust	428	171	387	167
september	?	166		158
oktober	?	177		179

Produkcija se je torej letos znatno povečala, zlasti pa v jesenskih mesecih; oddaja premogovnikov je v splošnem zelo zaostajala za produkcijo, vendar se je v jesenskih me-

secih zelo izboljšala in bila v Sloveniji celo višja kakor produkcija, zaradi česar so se zmanjšale zaloge, ki so skozi celo leto narasčale.

O zaposlenosti industrije v Sloveniji nam dajo možnost zaključkov podatki o konzumu domačega premoga po industriji. Premogovniki v Sloveniji so oddali industriji (v tisoč ton):

	1926	1927
januar	39	44
februar	34	44
marec	37	47
april	38	47
maj	41	51
junij	49	48
julij	46	53
avgust	47	59
september	46	51
oktober	61	56
november	55	
december	47	

Zaposlenost industrije je bila letos torej znatno boljše kakor lani. To je razvidno tudi iz podatkov o produkciji martinovega jekla pri Kranjski industrijski družbi, ki je znašala v poslovnem letu 1926—1927 (od 1. julija 1926 do 30. junija 1927) 42.600 ton napram 37.600 tonam v letu 1925—1926. Vendar pa produkcija 1926—1927, ki je največja po vojni, obsega komaj 55 odstot. predvojne produkcije.

Zelo zanimivi so tudi v tej zvezi podatki o številu zavarovanega delavstva in brezposelnega, kakor jih prinaša mesečno poročilo Hrvatske eskomptne banke. Število zavarovancev in brezposelnih je znašalo (v tisočih):

	1926	1927
december 1926.	494	63
januar 1927	484	51
februar	477	54
marec	482	53
april	476	69
maj	498	54
junij	512	53
julij	523	55
avgust	524	74
september	518	81
oktober	515	92

Podatki o brezposelnosti kažejo, da se je stanje poleti izboljšalo, pozimi pa je brezposelnost narasla v glavnem radi pritiska delavcev iz kmetov. V splošnem pa lahko sodimo, da je stanje kolikortoliko neizpremenjeno, kar zopet pomeni napredek. Med vsemi industrijskimi panogami je najboljše zaposlenost tekstilna, kjer število delavstva stalno narasča. Tudi stavbna delavnost je letos boljše kakor preje.

Večina industrijskih panog je letos boljše zaposlena kakor lani.

Trgovina

Po statistiki zbornice za TOI v Ljubljani je bilo gibanje trgovstva letos sledeče:

	prijave	odjave
1927 1. četrtletje	343	311
2. "	316	314
3. "	446	290

Prirastek je normalen. Ugodnejšo sliko nudi statistika novoustanovljenih družb z omejeno zavezo. Ustanovljenih je bilo:

	1926	1927
1. četrtl.	14 — 1.303.000	18 — 997.000 Din
2. četrtl.	10 — 675.000	11 — 826.000 Din
3. četrtl.	13 — 940.000	13 — 1.755.000 Din
4. četrtl.	17 — 1.215.000 Din	

Ustanovitveno gibanje se je torej v 3. četrtletju zelo povečalo, kar je znak izboljšanja konjunkturalne.

Število konkurzov je približno konstantno, vendar imamo letos beležiti večje konkurze in likvidacije. Tako n. pr. so prišle letos v konkurz tri delniške družbe: Volta d. d. tvornica žarnic v Mariboru (kapital 1.500.000 Din), Metra, združene tvornice trakov in pramenov, d. d. (5.000.000 Din) ter Internacionalna hotelska in kopališka deln. družba na Bledu (1.000.000 Din). Nova se je ustanovila samo ena d. d. (iz priv. podjetja), dočim je večje število likvidiralo: Svetla, d. d., zavod za impregniranje lesa, Merkantilna banka. V bančnem svetu je omeniti izvršenje fuzije med Trgovsko in Ljubljansko kreditno banko ter nadalje sanacijo Slovenske banke.

Okoli 60 detajlistov je osnovalo v Ljubljani svojo »Kreditno zadrugo« za finansiranje konzuma, ki beleži dosedaj prav lepe uspehe.

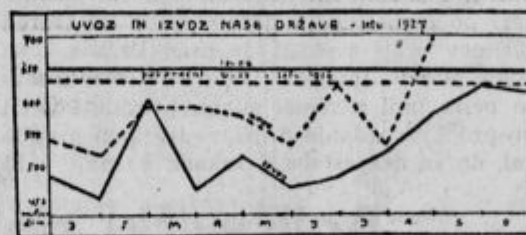
V devizni trgovini letos ni bilo znatnih izprememb. Edino zanimanje je bilo za lito, ki pa je ravno sedaj koncem leta stabilizirana. Ljubljanska devizna borza je začela poslovati 1. julija 1927. Njen devizni promet je znašal (v milijonih dinarjev):

avgust	64.3
september	55.7
oktober	57.1
november	76.2

V bilanci naše zunanje trgovine je nastopilo poslabšanje: dočim je bila lani še aktivna, je letos vse leto pasivna, kar kažejo naslednji podatki (v milijonih dinarjev):

	Uvoz	Izvoz
povprečno 1926	636	652
januar	546	484
februar	521	455
marec	597	608
april	598	468
maj	578	519
junij	536	471
julij	630	485
avgust	538	530
september	695	583
oktober		645
november		622

Padel je naš izvoz žita, dočim je narasel izvoz živine in lesa. Pasivna trgovinska bilanca je tudi v zvezi s pritokom tujega kapitala v našo državo (50 milijonov dolarjev, ca. tri milijarde dinarjev).

Statistika konkurzov.

V teku let 1926 in 1927 je registriralo Jugosl. društvo za zaščito upnikov v Zagrebu tele konkurze:

	1926.	1927.
januar	61	79
februar	48	121
marec	103	149
april	77	77
maj	52	102
junij	84	77
julij	72	80
avgust	51	57
september	55	83
oktober	70	84
november	73	71
december	86	

V decembru 1927 je društvo registriralo do 26. 64 konkurzov, lahko se računa do konca leta z 10; skupno bi torej znašalo število konkurzov v celotnem letu 1927 1054 napram 832 v celotnem letu 1926, t. j. 222 konkurzov več ali 26%.

Do 26. decembra letos je bilo registriranih 1044 konkurzov napram 832 lani. Po pravnih področjih je znašalo število konkurzov letos (v oklepajih podatki za lansko leto):

Slovenija in Dalmacija	102 (95)
Srbija in Crna gora	709 (456)
Hrvatska in Slavonija	113 (115)
Vojvodina	89 (124)
Bosna in Hercegovina	31 (42)

Iz teh števil se jasno vidi, da se je konjunkturalna v Srbiji in Crni gori poslabšala, v prečkanskih krajih pa izboljšala v manjši meri v Sloveniji, Dalmaciji in Hrvatski s Slavonijo, v večji meri v Vojvodini in Bosni s Hercegovino.

Les.

V lesni stroki se je položaj letos izboljšal. Izvoz drv n. pr. je letos v novembru dosegel rekordno količino 87.000 ton (drug maksimum je bil avgusta 1925 z 82.000 tonami). Količina izvoženega lesa se je povečala, veliko važnejše pa je povečanje vrednosti. Tako je znašala povprečna cena 1 kg izvoženega stavbnega lesa v parah:

	1926	1927
januar	80	72
februar	79	71
marec	77	70
april	72	72
maj	74	77
junij	71	78
julij	71	80
avgust	71	83
september	80	85
oktober	74	80
november	69	80
december	70	

Naš izvoz lesa se je lani in letos razvijal sledeče (v tisoč ton in milj. Din):

	1926	1927
Stavbni les	81 — 65	79 — 57
januar	81 — 65	79 — 57
februar	85 — 68	85 — 61
marec	115 — 80	108 — 75
april	113 — 81	110 — 79
maj	118 — 87	119 — 91
junij	93 — 65	119 — 93
julij	96 — 69	98 — 78
avgust	77 — 55	83 — 69
september	78 — 62	93 — 79
oktober	79 — 59	91 — 73
november	71 — 49	82 — 63
december	78 — 55	

Zaključek

Gospodarski položaj v naši državi je v glavnem označen sledeče:

Konjunkturalna se je v splošnem izboljšala, kar je razvidno iz povečane industrijske produkcije. Kljub slabi letini 1927 se je konjunkturalna nadalje izboljšala, ugodnejšemu razvoju pa ravno nasprotuje slaba letina. Sicer pa konjunkturalna v vsej državi ni enotna. Tako se je n. pr. v Srbiji letos položaj poslabšal, dočim se je v prečanskih pokrajinah, zlasti v Sloveniji, konjunkturalna izboljšala.

Zobotehnik

J. Zibert

naznanja, da se ne preseli v Domžale, temveč ordinira še v nadalje v Kamniku.

Priloga se

obenem svoji klijenti v nadaljni obisk.

J. Zibert.

Tržna poročila

Ljubljana, 31 dec 1927.

Les. Splošen položaj lesnega trga v zadnjih 14 dneh ne beleži nikakih znatnih izprememb. V Italiji, ki je naš največji odjemalec, ni poslova, je stagnacija. Kljub poizkusom nekaterih italijanskih gospodarskih krugov ne bo mogoče nadomestiti naš les z domačim. Tako se skušajo delati n. pr. tudi težkoče lesnim trgovcem, ki prihajajo k nam nakupovat les. Kako bo Italija stajala brez naših tesonov in tavolet, se menda Italijani sami zavedajo. Med drugimi državami Nemčija išče orehov les, katerega je zadnji mesec šlo dosti; Nemci zahtevajo prvovrstno blago in plačajo seveda temu primerno precej visoke cene. Španija se v prvi vrsti zanima za parjeno bukovo. V kupčiji z drvi se pozna, da je dosti ponudbe pri majhnem interesu odjemalcev. Bukovina gre dobro, povpraševanje je nadalje za testone. Konzum ogija v Italiji je manjši, ker se je uvedla za ogije posebna trosarina.

Promet v letu 1927 na ljublj. lesni borzi je bil po količini manjši kakor leta 1926, ker letos ni bilo nič izvoza prago. Promet ostalih vrst je bil večji kakor 1926. Cene pa kljub temu, da so bile višje kakor leta 1926, še vedno niso zadovoljive. Zito. Položaj na svetovnih žitnih tržiščih je bolj slab, ker cene polagoma popuščajo. Za severno-ameriške kurze ni več toliko interesa, zlasti ne za kornu. Vsa pozornost velja sedaj Argentini, odkoder prihajajo ugodna poročila. Kakor smo že javili, je letošnji pridelek Argentine rekordni. Na našem domačem trgu se je v manjši meri prod koncu leta uvrstila pšenica (od 305 na 307,50), istočasno pa je ostala cena moke neizpremenjena. Kornu je zaradi nastopivšega zadnjega mraza zelo poskočila, ker ni bilo dovolj, od 205 na 217,50, ko pa se je začel sneg tati, pa zaradi slabih cest zopet ni bilo dovolj in so cene ostale na 217,50. Tendence za oves je zelo čvrsta. Po mnenju strokovnjakov je sedanja cena ovesa 205 Ljubljana pretirana. Kakor se sodi, je še precej blaga v prvih rokah, kar ga pa je v takozv. čvrstih rokah, se pa ne ponuja. Računali so, da bo spomladaj oves še zelo drag in so ga zato nakupili. Ze sedaj konvencionalni makedonski oves, gotovo pa bo v še večji meri v spomladnih mesecih. Slovenija ima še precej svojega blaga, in zato konzumu ta dvig ne bo škodoval. Rž se trguje sporadično. V ječmenju ni kupčije. Iz pravkar objavljene statistike o konzumu Ljubljane je razvidno, da smo leta 1927 porabili 7199 ton moke napram 7324 tonam v letu 1926. To padanje konzuma moke je v zvezi z manjšo kupno močjo prebivalstva, kar je posledica prevelike davčne obremenitve in gospodarske krize sploh. Konzumirajo se v večjih količinah zato drugi predmeti (zelenjava itd.). Sicer pa je to tudi splošen povojni gospodarski pojav: srednji stan, ki je bil prej najboljši konzument, je v veliki meri obubožal zaradi inflacije.

Krompir. Kupčija s krompirjem je radi mraza ponehala.

Fižol. Vključ pričačkanju, da bo radi ostrejši zime nasopilo večje povpraševanje, je tendenca za fižol nadalje mlačna.

Mast. Cene masti izkazujejo padajočo tendenco, ki bo trajala nekoliko do meseca februarja, potem pa je pričakovati uvrščenja cen. En gros cene so v Ljubljani 21,50—22 Din, dočim je cena v Ljubljani v veletrgovini ca 21 Din.

Stadkor. Na našem domačem trgu ni izprememb. Na svetovnih tržiščih se cena in tendenca vsak dan menjata. V Evropi so cene čvrste, dočim v Ameriki nazadujejo.

Riž. Zaradi stabilizacije lir na 3 odst. nižji bazi so cene v Italiji narasle in znašajo ca 133 lir meja napram prejšnjim 130 liram. V Milano na terminski borzi so cene: za januar 122, februar 124, marec 126 pri slabi tendenci za poznejše termine. Umetna gnojila. Povpraševanje za umetna gnojila je veliko, toda blaga primanjkuje zaradi uvoznih in carinskih težkoč. Cene v Ljubljani se sledeče (za 100 kg): Tomaževa žlindra detajlna 143 Din, vagonsko blago 135 Din; superfosfat rudninski 16 odst. detajlna 92 Din, vagonsko blago 88—90 Din, kostni detajlna 135 Din, vagonsko blago 135 Din; kalijeva sol 42 odst. detajlna 170—175 dinarjev, kalij detajlna 85 Din. Kakor nadalje najemo, je začela obratovati v Celju nova tvornica, ki jo je ustanovila hrastniška Kemična tvornica. Izdeluje superfosfat vseh vrst, tudi kostne, ki jih dosedaj v Hrastniku ni delala.

Galica. Kupčija z modro galico se je že za-

Zastopniki za vino

z dokazano večletno prakso se iščejo za veletrgovino z vinom v Mariborski oblasti.

Ponudbe z navedbo plače in reference je nasloviti na anončno ekspedicijo

HINKO SAX v Mariboru

pod „zastopniki za vino“.

čela. Vendar pa ni opaziti posebnega povpraševanja zaradi visokih cen. Cene so namreč letos za 2 funta šterlinga višje kakor lani ter notira 28 in pol do 24 funtov šterlingov tranzito Postojna.

Spirit. Na zagrebški borzi notirajo: rafiniran za pitje 96 odst. 6.00 Din, rafiniran za industrijo 96 odst. 7 Din, denaturiran 90 odst. 8 Din, denaturiran 94 odst. v cisterni 8 Din, sirov 90 odst. 5 Din; cene se razumejo po 10.000 L po tab. III. brez državne trošarine.

Naši državni dolгови. Iz razprave g. Lj. St. Kosiera posnemamo, da znašajo naši državni dolгови 56.346 milijonov Din, ki se razdeležujejo: I. pokrajinski dolgi 16.356 milijonov, II. medvojni dolgi 20.071, III. dolgi na podlagi mirovne pogodbe 7.225 ter IV. povojni dolgi 12.693 milijonov Din. Razprava stane 35 Din in se naroča pri »Bankarstvu«, Zagreb, Maravska 30.

Konkurz je razglašen o imovini »Pančevačke srbske banke«, ki je bila ustanovljena leta 1913. in je imela sedaj kapital 4 milijonov Din.

Borza

Dne 31. decembra 1927.

Devize. Ta teden so se vršili samo štirje borzni sestanki; zato je bil promet manjši; poleg tega je bilo povpraševanje manjše kakor je na drugi strani bila privatna ponudba zlasti v prvi polovici tedna znatnejša kakor povpraševanje, tako da je n. pr. v sredo intervencija Narodne banke sploh izostala. Promet je ta teden znašal 13.23 milijona Din napram 18.4, oziroma 21.9, oziroma 19 milijonov v prejšnjih tednih. Skupno je znašal promet v decembru 77 milijonov Din napram 76.2 milijona v novembru. Skupaj je bilo prometa od 1. avgusta do 31. decembra 1927 330.3 milijona ali v celotnem letu 1927 (devizna borza je začela poslovati 1. julija) ca. 400 milijonov Din.

Ta teden je potekel v znamenju padanja kurzov. Čvrsta tendenca dinarija v inozastvu, deloma dvig švicarskega franka ter realizacija izvoznikov pred bližajočim se ultimum leta so povzročili padanje deviznih kurzov. Tako je Curih od začetka tedna do konca popustil od 10.952 na 10.95, Dunaj od 8.01 na 7.99, London od 276.75 na 276.60, New York od 56.62 na 56.56, Trst od 299.25 na 298.75, zlasti pa Praga od 168.22 na 167.90. Proti koncu tedna je povpraševanje oživel in nekoliko dvignilo nekatere kurze. Ker je bilo malo blaga, je narasla Italija nad pariteto v Zagrebu, v petek, ko je bila zaključena po 300.

Na efektivnem tržišču v Ljubljani ni znanih izprememb. Ljublj. kred. je tendirala nekoliko čvrsteje, ostali papirji neizpremenjeni. Državni papirji so ostali ta teden razen vojne odškodnine neizpremenjeni. Vojna škoda se je v petek uvrstila na 418 napram 410 v prejšnjem tednu. V bančnih papirjih je v Zagrebu nekoliko slabša tendenca, industrijski papirji so bili zanemarjeni. Trboveljska je na Dunaju popustila od 58.50 na 58.25, Kr. industrijska je bila v sredo zaključena po 45.25, v četrtek in petek po 48.75 (t. j. 300 Din). Ruše niso bile zaključene.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13.54, Curih 10.95, Dunaj 8.00, London 276.70, New York 56.60, Pariz 223.75, Praga 168.10, Trst 299.5.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 13.52, Curih 10.95, Dunaj 7.995, London 276.65, New York 56.54, Pariz 224, Praga 168, Trst 300.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49375, Kodanj 189.70, London 34.555, Milan 37.37, New York 707.60 Pariz 27.86, Varšava 79.36. Valute: dolarji 706, angleški funt 34.52, francoski frank 27.95, lira 37.20, dinar 12.41, češkoslovaška krona 20.94.

Praga. Devize: Lira 178.20, Belgrad 59.56, Pariz 133.05, London 164.80, New York 33.7475.

Dinar: New York 176.50, Berlin 7.3925, London 276.50.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Dunaj. Podon-savska-jadr. 88.70, Zivno 110.75, Alpine 44.75, Leykam 11.85, Trbovlje 58.25, Kranj-

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 27. XII. do 30. XII. 1927.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	New York	Pariz	Praga	Trst
27.	—	10.952	8.01	276.75	56.62	—	168.22	299.25
28.	—	10.95	—	276.60	56.52	—	168.	297.—
29.	—	10.95	7.995	277.62	56.55	—	167.90	298.—
30.	13.53	10.95	7.99	276.90	56.56	—	167.90	298.75

Trajno in koristno

darilo za Božič in Novo leto je

šivaini stroj
Grtznar in Adler
v raznih opremah.
Za božič 10% popusta.
Tudi na obroke.
Dobite le pri
Josip Petelincu
Ljubljana
blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

Oglejte si razstavo, brez obveznosti do nakupa.

Žepne svetilke

Žepne baterije, žarnice in karb dne svetilke, karnice in vitruze iz vseh vrst, ter mehanizme, vse ostale električne potrebnosti kakor tudi patent. aparate, ploambe in signire z ostalimi potrebščinami za pakiranje kupujete najbolje pri tvrdki

S. Bajraktarevič, k. d. Meto-Cyklop
Zagreb, Vlaška 40.

Bra. adresa: MetoCyklop Zagreb.

Dr. Schaeferjev epilepsan

proti

epilepsiji, krčem, padavici

že 15 let najbolje preizkušeno. Dnevno dohaja mnogo priznanih. Pobjizja pojasnila in razpošila: Lekarna sv. Štefana, Mr. M. Fister, OSIJEK III.

ska industr. 48.75, Ruše 34.20, Mundus 168, Slavonija 1.35.

BLAGO.

Budimpešta (terminalska borza), 31. dec. Tendence medla. Pšenica marec 31.52, 31.88, zaključek 31.38—31.40, maj 32, 31.84, zaklj. 31.82—31.84, rž marec 30.52, 30.44, zaklj. 30.42—30.44, maj 30.54, koruza maj 25.56, 25.48, zaklj. 25.44—25.45, julij 25.90, zaklj. 25.92—25.96.

Diktatura v Severni Ameriki

Že več mesecev je severoameriška država Oklahoma pozorišče velikega škandala. Tam je za guvernerja gospod Henry Johnston, ki ima za tajnico neko miss Hammond. Ta pa ima na moža zelo slab vpliv. Bajse sta oba spiritisti in okultisti — pripadata tajnostni družbi »rožnih križarjev« — in sta v nedovoljeni zvezi. Dama se vrtka v najvažnejše državne posle, nastavlja in odstavlja uradnike in zavaja guvernerja do razsipnosti.

Temu so se poslanci kongresa (poslanske zbornice) v Oklahomi končno uprli in sklenili, da guvernerja obtožijo. To se mora pa zgoditi na seji in odtod obtožnica nasloviti

Mussolinijevi nazori o zakonu

Italijanski diktator Mussolini je izjavil te dni o zakonu sledeče:

»Nekaj časa sem se je tudi v Italiji razpasla lemorala in zato želim, da zakličem onim, ki izpodkopujejo družino: Tega ne dopuščam! V želji hitrih in mimoidočih spolnih vezi po razpoloženju posameznika leži vzrok zločinov proti svetosti družine. Država čuva javno moralo, ljudsko blagostanje in red, zato se mora tudi z vsemi silami prizadevati, da prepreči razpadanje družine. Jaz bom predlagal, da se nezvestoba v zakonu kaznuje s 15

Specijalistka za notranje bolezni

med. dr. Marija Gropevšek

se je vrnila iz prof. Bergmannove klinike v Berlinu in ORDINIRA V BEOGRADU, Krunska ulica 19/L. - od 2 do 4 popoldne.

na senat. Sejo pa mora sklicati guverner. G. Johnston pa ne samo da seje ni sklical, ampak je poslance, ki so se hoteli zbrati, razpodil s strojnimi puškami!

Poslanci pa so obtožnico sestavili v nekem hotelu in jo poslali senatu, ki je sedaj proti guvernerju začel postopanje. Toda guverner se tudi od senata ne da ugnati v kozji rog in je uvedel pravo diktaturo. Prepovedal je celo, da se ne sme na cesti shajati več kot štirilosebe! Vendar bo morala poseči vmes washingtonska vlada, da napravi konec takemu škandalu.

leti ječe. Na ta način se bo val nepravnosti nekoliko zaježil. Zelo me žali, kadar čitam, kako se zakonski po tujih listih medseboj obtožujejo nezvestobe. Zdi se mi skoro nemogoče, da fina družba slavi kot junake in junakinje one, ki lomijo zakonsko zvestobo. Nezvestoba se ima v Italiji smatrati kot zločin in jaz bom nezveste zakonce postavil pred sodnika, da bodo odgovarjali za svoj čin pred njim, kajti oni niso zanj odgovorni samo pred svojo družino, ampak pred vsem italijanskim narodom!

Boljševiški poizkus z opicami

Boljševiki so si vtepli v glavo, da morajo znanstveno dokazati materijalizem. V to svrhu so že vsemogoče poskušali in stotine milijonov izdali. Bajse se niso ustrašili niti eksperimentov, ki naj bi dokazali možnost oplojevanja med opico in človekom. Zdaj so se lotili primerjanja »jezika« opic s človeško govorico in uporabljajo v to Zavod za primerjalno zgodovino in za proučevanje jezikov, kjer imajo poseben anatomijski in fiziološki laboratorij. Profesor, ki ima nalogo, da proučuje opičji

»jezik«, je dal postaviti v zoološkem vrtu v Leningradu več gramofonov, ki bodo jemali »razgovore« opic. Ti poizkusi bodo seveda imeli isti rezultat kakor vsi drugi, s katerimi mislijo ruski fanatiki materijalizma premostiti most med snojo in duhom — nekaj poriti, v drugem pogledu seveda, pa taki poizkusi gotovo donajajo; največjo pa to, da končno dokazujejo — ravno nasprotno, kar hočejo ruski brezverci.

Strašna kmetska žaloigra

V Rumi Kakovi na Moravskem je živel bogati kmet Ivan Kirala, ki se je bil oženil z Zofijo, ki je bila revna ko cerkvena miš. Iz tega zakona se je rodilo 12 otrok, od katerih 10 živi. Oče je obolel in žena ga je začela zato sovražiti, češ da nič ne dela, ampak pusti druge garati. Leta 1926 je prišel najstarejši sin Ivan domov od vojakov in se oženil. Oče mu je podaril njivo in mu zgradil hišico. Toda sin je hlepel po celotnem očetovem posestvu in je začel z materjo vred očeta preganjati in pre-

tepati. Velikonočno nedeľjo 1926 je stari izginil in sin je podedoval krasen dom in veliko kmetijo. Morda bi zločin ne bil prišel nikoli na dan, da niso jeseni 1927 otroci v gozdu našli ostanke trupla, ki so ga bile izgubile lisice. Komisija je dognala, da je bil stari Kirala ubil s sekiro. Sledila je sod. razprava, na kateri stari bila žena, oziroma mati in sin obsojena na dosmrtno ječo, kar je 31. dec. potrdil tudi najvišji sodni dvor.

Radio

Nedelja, 1. januarja.

Zagreb: 19.30 prenos iz Ljubljane (Poljska kri. opereta). — Breslau: 18 prenos iz gledališča: »Die Meistersinger von Nürnberg«, opera v treh delih (Wagner). — Barcelona: 19.30 prenos iz opere. — Praga: 20 koncert. — Leipzig: 18.30 koncert. — Stuttgart: 15 marionetno gledališče (Gašperček postane bogat, Gašperček v tisoč skrbih), 20 pester večer. — Toulouse: 21.45 koncert. —

Zvišali smo našo energijo ter znižujemo cene naših proizvodov za mehanično umetno vezenje, entlanje, ažuriranje, predtiskanje

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13
poleg hotela »Strukelj«.

Hamburg: 20 koncert (odlomki iz znanih oper in operet). — Frankfurt: 20.30 novoletni koncert. — Brno: 20 lahka glasba, 21 večerni koncert. — Rim: 21 prenos iz gledališča. — Paris: 22 slavnosten koncert (na programu Reyes, Lulli, Gounod in Massenet). — Langenburg: 19.30 Čarobna piščalka, (Mozart). — Berlin: 20 dr. Ross predava: Kaj smo doživeli v Afriki, 20.30 novoletni kabaret. — Davenport: 22 »Dido in Eneja«, opera (Purcell). — Dunaj: 15.50 koncert skladb družine Strauß, 20 »Barometrogled na Čarobnem otoku«, čarobna burka v dveh dejanjih (Raimund). — München: 18 »Die Meistersinger von Nürnberg« (Wagner). — Budapest: 19 prireditve v studiu: »Življenje senca« (Calderon), 22—23 ciganska glasba. — Varšava: 20.30 koncert.

Ponedeljek, 2. januarja.
Zagreb: 20.35 vesel večer. — Praga: 19.15 lahka glasba, 21.30 klavirski koncert. — Leipzig: 20.15 japonski večer (predavanje, recitacije in pesmi), 21.15 mandolinski koncert. — Stuttgart: 16.15 popoldne koncert, 20 koncert (pester spored). — Toulouse: 18.30 Heroična simfonija (Beethoven), 13 prvi del, 21 Traviata, prvi del (Verdi), 21.45 »Pailasse«, kom. opera v dveh dejanjih (Leoncavallo). — Hamburg: 20 Poljuden orkestralni koncert (odlomki iz znanih oper, operet in dr.). — Rim: 20.45 Odrješnikovo rojstvo oratorij za soli, zbor in orkester (L. Perosi). — Paris: 22 velik koncert (Mozartova dela). — Berlin: 22.30 orkestralni koncert. — Davenport: 20.30 Vesele žene windsorske, komič. opera od Shakespeara. — Dunaj: 16.15 pop. koncert, 20.05 Poljuden orkestralni koncert. — Varšava: 20.30 koncert.

Zavarujte in okrepljujte si

dihala

s pastiljami

„VALDA“

Na prodaj po vseh lekarnah in drogerijah.

Zahtevajte jih v škatlicah z napisom imena

„VALDA“

Južno-Slajerska hranilnica
v Celju

razpisuje mesto

vodilnega uradnika.

Pismene prošnje do 15. I. 1928.

Najboljša reklama
so oglasi v
„Slovencu“

M. TIČAR, LJUBLJANA

trgovina s papirjem in pisarniškimi potrebščinami

priporoča za NOVO LETO cenj. podjetjem in uradom

Velika izbira trgovskih knjig

ZAHVALA.

Ob težki izgubi naše nepozabne mame, oziroma žene, gospe

JOSIPINE ELETZ

se prav iskreno zahvaljujemo vsem, ki so naši pokojni mamici ob njeni dolgi, težki bolezni stali ob strani in tolažili, da je lažje prenašala svojo bol.

Našo globoko zahvalo izrekamo č. o. franciskanom ter gg. zdravnikom dr. Rusu, dr. Demšarju in dr. Höglertju, ki so se ob njeni bolezni res zavzeli za njo, vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje simpatije ter vsem, ki so s krasnimi venci in sopki okrasili njen grob. Posebno pa se še zahvalimo žel. pevskemu društvu »Sloga« za ganljive žalostinke. — Končno se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so v tako lepem številu spremili našo mamico na njeni zadnji poti. — Spominjajte se pokojne v molitvi in ohranite jo v zvestem spominu.

Ljubljana, 31. decembra 1927.

Zahvaljoča rodbina EILETOVA.

Zahvala.

Za vse premnože dokaze iskrenega sočutja povodom prebriske izgube naše nepozabne hčerke, oziroma sestre itd., gospodične

Gabrijele Škerjanc

izrekamo tem potom vsem našo najpriskrnejšo zahvalo.

Osobito hvaležnost pa smo dolžni Sokolskemu društvu Maribor, pevskemu zboru Glasbenega društva Drave za srce segajoči žalostinke, vsem, ki so okitili s cvetjem poslednji dom drage pokojnice ter jo v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Maribor, 30. decembra 1927.

Zahvaljoče rodbine:

Ivan Škerjanc, Janko Škerjanc in Majer.

Bivši orožnik 34 let star, oženjen in trezen, trg. naobrazen, event. kavičje, želi MESTO SLUGE ali IN-KASANTA. — Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro podjetje«.

Bolni na pljučih!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi **umetnosti hranjenja**, ki je že mnoge rešila. Ta se lahko uporablja pri vsakem načinu življenja, in pomaga da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj prestane telesna težina se poveča. Pljuča polagoma popne in bolezen izgine.

Resni mošje

zdravniške znanosti potrjuje prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjenja, tembolje za vas.

Popolnoma zastoji

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Ker razpošilje moj založnik v celoti samo **10.000 izvodov gratis**, pišite takoj, da boste tudi vi med srečnimi prejemniki.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse 24. Abt. 8+2.

„VARTA“ akumulatorji se proizvajajo na temelju 40-letnih izkušenj.

MALI OGLASI

Vseka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe

Kletar absolvent vinarstva, z večletno prakso, tren, pošten in zanesljiv, išče primerne službe v veletrgovini z vinom ali na kakem večjem vinogradnem posestvu. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Trezen št. 10364«.

Trgovski pomočnik! dobra moč, star 30 let, sam, iščem prosto mesto v trgov. z meš. blagom ali manufaktur. oddelku, ali kot skladiščnik na deželi ali v mestu za 15. februar 1928. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Maribor 10.000/9907«.

Trgovski poslovodja! Samostojni vodja podružnice, star 30 let, sam, z dobrimi spričev. in večletno trg. dobo, želi prenesti službo s 15. febr. 1928. Ponudbe na upravo pod: Kavcija 10.000/9907.

Manufakturnist starejša moč, serviral v večjih trgovinah, želi takoj svojo sedanjo službo prenesti. — Cenj. ponudbe pod: Vodstva zmolen na upravo »Slov.«

Nadmlinar z mnogoletno prakso, razume vse postopke moderne mlinarje, tehnično in teoretično popolnoma izobražen, želi prenesti mesto. — Cenj. ponudbe na Slavko Petercel, nadmlinar, Ada — Bačka.

SLUŽBE IŠČE priden in pošten fant, 21 let, zmogen vsakega dela, vajen tudi konj. — Nastopi takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista pod št. 10444.

PRODAJALKA starejša, mešane stroke, izvrstna detajlistinja, želi svojo službo prenesti tu v mestu. — Sprejme tudi manjšo podružnico. Ponudbe na upravo pod: »Dobra računarica« 10474.

Trg. poslovodja želi prenesti službo. Ima večletno skušnjo in je zmogen kavcije. — Pism. ponudbe z navedbo pot. goj. plače na podružnico »Slovenca« v CELJU pod: »Kavcija«.

500 Din dam, kdor mi preskrbi mesto sluga, skladiščnika, inka-santa ali slično; kavcija 10.000 Din, event. pristopim kot DRUŽABNIK. — Ponudbe upravi pod šifro »Podjeten št. 10409«.

Proste službe

Kovaškega POMOČNIKA zanesljivega predelavca, izurjenega zlasti v podkovanju, išče za takoj A. KODBA, — PTUJ.

Išče se pridna in poštena **DEKLA**

za vrtna dela in v pomoč kuharici pri dobri trgovski hiši v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe na trgovino A. ZIBERT, Ljubljana, Prešernova ul.

Hišnika ob enem trg. sluga, z dobrimi spričev. in kate-ri se razume tudi na sadjarstvo ali vrtinarstvo, sprejemam na posestvo četrti ure od Ljubljane. Soba, kuhinja ter nekaj sveta za pridelovanje živeča. Predstaviti se je osebno. Naslov se izve v upravi pod št. 10288.

ZASTOPNIKE in ZASTOPNICE za razprodajo sreč na obroke, išče Bančna poslovilnica BEZJAK v Mariboru. 5512

Sprejme se dobrega POTNIKA.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 10415

ZASTOPNIKE za Ljubljano in ostala mesta Slovenije išče **MARSTAN**, posredovalnica za stanovanja, poslasta, vzorčno zastopstvo itd. — **MARIBOR**, Koroška cesta 10. 10450

Brezposelnih

Lahek in hiter zaslužek! Sprejemamo POTNIKE in POTNICE brez vsakega strok. predznanja za obisk privat. strank v mestu in na deželi. Zaslužek z najemom dnevnih 200 do 500 Din in več. Lahko razpečevalni predmet za vsakega uporabljiva in naj-novejši. Vsakdo je kupec. Reflektanti naj se javijo osebno pri general. zastopniku L. S., Ljubljana, Hotel Lloyd — v nedeljo 1. januarja 1928. Potrebno 175 Din za kavc. v gotov.

Tovarna žag »Kordun« v Karlovcu potrebuje takoj dva sposobna, marljiva in solidna **brusača** za brušenje žag in masinskih nožev. Delavci, ki poznajo konično brušenje, imajo prednost. Plača po sposobnosti. Nastop takoj. — Pismene ponudbe na: »Kordun«, Karlovac.

Išče se za Beograd dobro in POSTENO DEKLE, ki zna vsa hišna dela in kuhati. Nastop takoj. Plača sporazumno 400-500 Din. Več pri Ivanki Benedik, Ljubljana, Hirska ulica 22

Krepkega FANTA pošten, staršev sprejem kot učenca za pekovo obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Skušek, pekarna, Struže pri Dobropoljah. 10436

Vzorčna zastopstva posebnih izdelkov tu- in inozemstva sprejema novi oddelek stanovanjske in realitete posredovalnice »MARSTAN« — Maribor, Koroška cesta 10.

Služkinja pridna in poštena — se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod: 10447.

UČENCA

popolnoma zdravega, s primer. naobrazbo, tudi nemščine zmognega — sprejme trgovina z meš. blagom v mestu. Stanovanje in hrana event. v hiši. — Pismene ponudbe sprejema podružn. »Slovenca« v Celju pod šifro »Brihten«. 10452

VAJENCA za čevljar. obrt sprejem po dogovoru. — Jožef Rakovc, Križe na Gorenj.

Stanovanja

Gospod se sprejme na hrano in stanovanje. — Stari trg št. 2, I. nadstr. 10427

2 stanovanj dvosobno, pritlikline, se odda zraven hotela Bellevue, nova vila, takoj.

Prazno sobo oddam 1-2 osebam v souterenu — Naslov pove uprava lista pod: 10473.

Solnčno sobo s štedilnikom oddam v podprilici v novi vili. Cena 300 Din. Naslov v upravi lista pod št. 10475.

SOSTANOVALKO dobrodušno gospodično iščem za takoj. — Cenj. ponudbe pod: »Sostanovalko« na upravo »Slov.«

Dijaki

1 ali 2 DIJAKA ali gospodično sprejem na hrano in stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 10472.

Vnajem

LEP LOKAL na dvorišču se odda takoj na Sv. Petra cesti 61.

Kolarska delavnica lepo urejena, tik moje kovačije, se odda onemu, ki dobro razume vsako delo. A. GREGL, kovač, Ljubljanska cesta, CELJE

Posestva

Iščem PARCELO ca. 1000 m² za stavbišče, v neposredni bliži mesta. — Ponudbe z navedbo cen. ne upravi pod »Parcela«.

Lepo posestvo

je naprodaj zaradi bolezni in starosti v Slov. Bi-striskem okraju. Meri 26 oralov, leži ob okr. cesti Slov. Bistrica-Makole, je pripravno za trgovino, gostilno itd. Cena 350.000 Din. — Natančnejše podatke se dobi pri Simonu Prešernu, županu v Poljčanah. 10346

Koloprodat

Vsakovratno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 1.

Kdo kupi?

Prodajam novo masivno politir. spalnico za 3900 Din. — Naslov v upravi lista št. 10401.

ŽELEZNA PEC dobro ohranj., se prod. Fr. Aparnik, Kamnik 33.

Krasne STELAZE za manufakturno in podeljne iz trdega lesa, zelo ugod. prodamo. Odda se tudi dobro vpeljan lokal. Ponudbe na upravo lista pod: »Ne odlašaj 10370«.

Šivalni stroj dobro ohranj., ceno prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10410.

Prodajam iz proste roke star, lesen, dobro ohranj. **skedenj** v dolžini 20 metrov, uporabljen za strešni stol manjše nove stavbe, za stavbo podjetnika ali za malega posestnika. — Natančne informacije daje lastnik Franc Lužina, posestnik in župan, Gostče, p. Škofja Loka. 10396

Pristna slivovka nad 20 hl lastnega pridelka, takoj naprodaj. **RUDOLF LORBER** veleposestnik, Sv. Jakob v Slov. goricah. 10383

POHIŠTVO v orehovem lesu, za tujsko sobo, se prod. prav v dobrem stanju redi pomanjkanje prostora. — I postelja, I nočna omarica, I umivalnik, I pisalni miza, I garnitura oblačil, I kavelj, I fotelja, I komplet okenski zavesi v istem blagu kakor garnitura. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10454.

Popolnoma suha, zdrava BUKOVA DRVA v polenah, žagana ali pa razcepljena, dostavljata tudi na dom »ARBOR«, d. d. Ljubljana, Dunajska c. 50 Telefon št. 2546.

Ridova moka Din 5.— koruzni zdrob „ 3.50 Prvovrstni izdelki od 25 kg naprej pošilja **PAVEL SEDEJ, Javornik** umetni mlin. — Gorenjsko.

Prostovoljna JAVNA DRAŽBA pohištva in kuhinjskega orodja se vrši v torek dne 3. januarja na Dunajski cesti 15 — dvorišče kavarn. Evrope. 10389

Čevljar, šival. STROJ prvovrsten, še nov, malo rabljen, levo-ročen, za nizko ceno naprodaj. — Istotam se prod. tudi pisalni STROJ znamke »Remington«. — Poizve se pri BREGAR Anton, Rimske Toplice. 10420

Prodajam razno pohištvo. Sv. Petra cesta 75/I.

KOŽUH dolg, skoro nov se ugodno prod. A. Jare, Ljubljana, Semenšče.

Naba obit

Lenene tropine in druga krmila nudi najceneje **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljava cesta 24, veletrgovina žita in mlevskih izdelkov.

Pri obolenju grla in ustne dupline priporoča **Angina-** special tablete **lekarna Bahovec** LJUBLJANA, Kongresni trg.

I. VARDIAN Sisač 53, Hrv.

Priloga svoje najboljša Tamburice

PRIVAT-DETEKTIV-ZAVOD, IVAN TOPLIKAR, LJUBLJANA, RIMSKA CESTA 9

Delikatesna TRGOVINA

s točenjem alkoholnih pijač, na prometni točki, se prod. zaradi odselitve iz Ljubljane. — Ponudbe pod »Sreča« upravi »Slov.«

KANARČKI

Zlahalni vrvice (Edelroller) — čistokrvni, izvrstni pevci, pasma Busche, so dosegli na III. Jugoslovanski razstavi razred A 324. B 318 točk. Dobili so prvo častno prehodno darilo srebrnavorjev venec. Razen tega veliko zlato, malo zlato in veliko srebrno poslačeno kolajno. Prodajam samce po 200, 250 do 300 Din, samice po 50 Din komad. Razpošiljam po povzetju in jamčim, da pride ptič živ. Franc GOLOB, Hranilniška c. 8 — Ljubljana.

MIZARJI! vezane plošče (Sperrplatten), lepe, suhe, ima vedno v zalogi IG. REPSE, Ljubljana, Tesarska ul. 3.

Žimnice modroce, postelne mreže, želez. postelje (ložiljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Srečno in veselo novo leto

želimo vsem našim komitentom in se še v nadalje priporočamo **Slovenia-Transport** d. z. o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36 Telefonska št. 2718

Mednarodni transporti, špedicija, ocarinjevanje robe, prevozi, reklama-cijski biro, zbirni promet, inkasi. — Vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. — Kalkulacije in informacije brezplačno.

Preselitve s pohištvenimi ali platf-vozovi po najnižjih cenah! Strokovna izvršitev.

MARSTAN, Maribor Koroška c. 10, posreduje za nakup in prodajo posestev, hiš, gostiln, trgovin, za najem stanovanj, lokalov itd. Ima veliko izbero reflektantov na manjša posestva. Prijave brezplačno. 10451

Sveže najfinejše, norveško ribje olje iz lekarn. dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se priporoča, bledim, slabotnim osebam.

Filatelistom naznanjam, da sem otvoril trgovino z znamkami. Dobavljam Bosno, Jugoslavijo, Balkan, Evropo po mankolistah najceneje I. OSWALD, Prevalje.

RAZSTAVA umet. strojnega vezanja in prirojevavanja v lokalni šivalni strojev v Mariboru, Dr. Verstovškova ulica 4 (pokojna. zavod). Vstop brezplačen! Gabrenja.

Črnomeljski premog je pri nizkih cenah priznani dobro in čiste kakovosti. Priporoča ga v nabavo cenj. občinstvu in industriji premogokopna družba »BELOKRAJNA« v Črnomlju. 10307

SPORTNE SANKE izdeluje lično in trpežno tovarna »TRIBUNA« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Istotam se sprejmejo v **PONIKLANJE:** vsakovrstni deli za dvokolesa, šivalne stroje itd.

Motvoz (špaga) naj-cenejše di- rektno v tovarni. Meha- nična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. 10245

SAMO DIN 38.— 5 kg prima bosanske suhe slive, 10 kg la. bos suhe slive Din 74.—, Suhe bruske 2 Din ceneje razpošilja po poštnem povzetju franco zavoj, fran-ko vsaka pošta trgovina G. DRECHSLER, Tuzla (Bosna). 10456

J. Stjepušin Zagreb, Jurjevska 57 priporoča najboljša tamburice, per- liture, struna- rila in vse potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariski razstavi

Srečno in veselo Novo leto želita **TEKAVEC & MEDEN** modno krojaštvo Poljanski nasip št. 8.

Veselo, srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim naročnikom

Zofi Fortič žensko krojaštvo, Holz- apllova ul. 17 (nova vila).

Inserirajte V „Slovincu“!

VINSKA RAZSTAVA
V VINSKI SEJEM
V LJUTOMERU
6. in 7. januarja 1928
v DVORANI PREDSEDNIKA
GOSTILNICA DRUGE G. JULIJA STRASSER

Veselo in srečno novo leto želi **edina prava izdelovalnica Florijana**, tvornica ruma in likerjev, veležganjarna **E. Jeras in drug** Ljubljana, Dunajska cesta 33 Krisper — Balkan

Inserati v „Slovincu“ imajo vedno uspeh!

Vsem, ki so jo poznali, naznanjam v neotlažljivi boleti in žalosti, da je moja nepozabljena in najdražja soproga, svakinja in teta, gospa **Marija Gnezda** soproga činovnika drž. železnice

anes ob ¼1. uri po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v 49. letu starosti, v Gospodu za vedno zatisnila oči. Pogreb predobro pokojnice bo v ponedeljek dne 2. januarja ob ¼4. uri popoldne iz hiše žalosti, Krakovska ulica 17, na pokopališče pri Sv. Križu. Maša zadušnica se bo darovala v trnovski cerkvi v Ljubljani. Ljubljana, dne 31. decembra 1928. **Žalujoči soprog.**

Zahvala. Vsem blagim srcem, ki so našega ljubljene- ga sina in brata, gospoda **Janka Dovč** spremili na njegovi poslednji poti k večnemu počitku v tako obilnem številu, izrekamo najpriščnejšo zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo preč. g. župniku za zadnja tolažila in naklonjenost, g. prof. Severju za ganljive nagrobne besede, orlovskemu od- seku in gasilnemu društvu za častno spremstvo, pevskemu dru- štvu za tolažljive žalostinke in venec, vaškim fantom za kra- sni venec in končno vsem, ki so nas kakorkoli tolažili ob pre- rani izgubi pokojnika. **Šavlje**, dne 29. decembra 1927. **Žalujoči ostali.**

Franc Crobath d. z. **Kranj**
o. z.

Ustanovljeno leta 1885

Ustanovljeno leta 1885

Veletrgovina manufakture na debelo

se zahvaljuje za naklonjenost v letu 1927 ter
se priporoča za nadaljnje zaupanje, želeč**veselo novo leto 1928!**

Srečno in veselo novo leto želi trdka
F. P. Staré, soboslikarstvo
in se za nadaljnjo naklonjenost priporoča
Josipina Staré
Ljubljana, Sv. Florijana ulica 16

Srečno novo leto 1928

želi vsem trgovcem, obrtnikom
in industrijalcem trdka**„Grom“**

Ljubljana

carinsko-posredniški

in spedijski biro

Srečno novo leto želi veletrgovina
galanterije in pletenin
Osvald Dobeč, Ljubljana
Pred Škofijo 15

Prav srečno novo leto 1928

želi vsem
cenj. naročnikom

Knjigoveznica K. T. D.

Srečno in veselo novo leto

Tomaž Biziljgostilna pri „Kolovratarju“
Ljubljana, Pred Škofijo

Srečno novo leto

Ivan Kapelj, Ljubljana 7
Bakrarstvo in kollarstvoSrečno novo leto želi mesarija
in prekajevalnica**Fran in Marija Novljan**, Solaki drevored

Srečno novo leto!

Vekoslav Podlogar
Ljubljana

Srečno novo leto želi

Andrej Dolinar, pekarija
Ljubljana, Bohoričeva ulicaSrečno in veselo
novo leto 1928želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem trdka**Jernej Ložar**

Ljubljana, Sv. Petra c. 20

Veselo in srečno novo leto

želi vsem članom in prijateljem

odbor Katol. del. društva na Jesenicah

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem

Jernej Urbar, Jesenice, Gorenjsko
slikar in pleskar

Veselo in srečno novo leto

želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

Ivan Zvezda, Jesenice-Fužine
krojaški mojsterSrečno, veselo
novo leto

želi

vsem cenjenim odjemalcem
in prijateljem

slaščičarna

Ana Rozman
Jesenice-FužineVsem cenjenim odjemalcem, dobavi-
teljem, znancem in prijateljem želim

srečno in veselo novo leto 1928!

J. MENART, trgovec, DOMŽALE

Veselo srečno novo leto!

I. Slavec, Kranj

stavbeno podjetje

Izvrševanje in projektiranje vseh gradbenih del

Veselo in srečno novo leto želi vsem svojim dragim članom, odjemalcem in prijateljem

I. Delavsko konzumno društvo Jesenice-Sava

s svojimi prodajalnami na Bledu, Boh. Bistrici, Javorniku in Žirovnici

Veselo, srečno novo leto

želi vsem obiskovalcem kina
kat. del. prosv. društva na Savi
Kino vodstvo KDPD, JeseniceVsem cenj. odjemalcem, znancem in prijateljem srčno
hvala za blagohotno naklonjenost v preteklem letu. Pri-
poročam se tudi v naprej, zagotavljam vedno najboljšo
posrežbo.

Želim veselo in srečno novo leto!

RADOSLAV DOLINAR, trg z meš. blagom,
steklom, kolesi in što. stroji, Jesenice, Gor.

Srečno in veselo novo leto želi

Josip Stupica

jermenar in sedlar

Ljubljana, Slomškova ulica 6

Trgovina avtomobilov, vozov in konj-
skih opremTel. 2826 „Duco“ ličanje Tel. 2826
Olje — Avtogarage — Bencin

Srečno in veselo novo leto 1928 želi

Generalno zastopstvo„**Harley Davidson**“ motor

Tehn. komercialna dr. z o. z. Ljubljana

„**IGO**“ **Ivan Gogala**, Jesenice-Fužine
izdelovatelj čepic itd.želi srečno in veselo novo leto
vsem cenj. naročnikom ter se priporoča
za nadaljnjo naklonjenost

Veselo in srečno novo leto vsem gostom in prijateljem

Franja Torkar, Jesenice
brezalkoholna kavarna

Veselo novo leto želi

Hotel „Triglav“, Jesenice, Gorenjsko

Veselo in srečno novo leto

želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem
Karol Neuman, Jesenice, Gor.
kleparski mojster

Vsem cenj. gostom želim

veselo novo leto

Ivan Justi Pečnik
lastnika**Hotela Jadran**
Selce, Hrv. Primorje

Veselo in srečno novo leto želi

Fran Šuštarlesna industrija in trgovina,
parna žaga

Ljubljana, Dolenjska cesta 12

Veletrgovina žganja

Emerik Zelinka

Ljubljana VII

želi vsem svojim cenjenim odjemal-
cem, znancem in prijateljem
srečno novo leto

Srečno in veselo novo leto 1928

Konfekcijska trgovina in
modna krojačnica**Josip Rojina**, Ljubljana

Srečno in veselo novo leto 1928 želi

Generalno zastopstvo**B. M. V. in Rudge Whitworth**
motorAvtozavodi **E. Rosa**, Ljubljana

Veselo in srečno novo leto

vsem vlagateljem in članom

Hranilnica in posojilnica
na Jesenicah

Srečno novo leto želi

Fr. P. Zajecizpravljeni optik
Ljubljana, Stari trg 9

Srečno novo leto želi

Ivan Vreček, Ljubljana

špecerijska trgovina, Korunova ulica

Srečno in veselo novo leto želi

Josip Andlovicstrojno pohištveno in stavbno mizarstvo
Ljubljana, Domobranska cesta 23

Jugoslovenska-češka tvornica bombažnih tiskanic d.d., Kranj

Brzjavni in plameni naslovi
»Jugočeška« Kranj

Izdeluje barvane in
tiskane cotone, flanelo
in blago iz umetne svile
najboljše vrste

Peter Klemen:

Blazij Skledoliznik in njegovi ideali.

(Za smeh in zabavo.)

Blazij Skledoliznik je bil izboren dijak, velik talent, odličnjak in pojedez. Sošolci so se ga bali, ker je bil debel, masten in je že v šestih letih nosil podbradek, brke in zlato uro. Sepeteli so o njem, da ni dobro sedel z njim, češ, da diši po česnu, papriki in drugih zabelah ter da venomer tleska z jezikom in požira slino.

Blazij Skledoliznik se za to ni zmenil, zaničeval je kmetijske sošolce, govoril z njimi malo ali nič ter skrival vse, kar bi bil kateri med njimi lahko rabil sebi v prid. Nikomur ni poslušal naloge, da bi jo prepisal, nikomur ni odtrgal zemlje, da bi, lačen, jo prigriznil. Približal se je včasih komu, a vselej le zato, ker si od tega je obetal kaj dobička, pa naj bi bilo samo klapsovo pero ali strgan, umazan pivnik. In dajali so mu sošolci, ker so se ga bali, kajti bil je odličnjak in zloben, da se mu ni upal nihče zameriti. On pa je bil ohol celo takrat, ko je prosjačil, kajti mislil je, da se mu prijaznosti pritičejo in da so usluge, ki mu jih sošolci izkazujejo, le njih dolžnost. Pa je postal še bolj prevzet, je rekel modrijansko: Vsak zase, Bog za vse! Založil je kos kruha, prigriznil konec klobase, cmokal, tleskal z jezikom in požiral, požiral z neznanosno slastjo: Vsak zase, Bog za vse!

Blazij Skledoliznik je bil mora celega razreda. Kdor ga je zagledal poleg sebe, se je astrašil in prav pod srcem ga je zabolelo. Vselej, kadar so ob pavzi stopili skupaj pevci, da bi zapeli na tihem — drugače se profesorji razburjajo — jim je glas zastal v grlu in ni šlo pa ni šlo. »Ne morem, pa ne morem,« se je jezil tenor. »Ne gre,« je godrnjal basist, »kadar ta hudič se mi prikaže, me

mine vse veselje. Ubil bi jo nečloveško klobaso, če bi ne bila trdoživa kakor star maček.«

Blazij Skledoliznik pa je cmokal, jedel, požiral in se debelil kakor rezan prešič. Njegovim sošolcem se je rado sanjalo o njem. In iz takih sanj so se zbuvali izmučeni, kot bi bili sanjali o težki matematični nalogi.

Profesorji so vedeli, da Blazija Skledoliznika nikdo ne mra, a kaj so hoteli! Na vsa vprašanja je točno odgovarjal, predpisom discipline se je pokoraval kot se spodobi odličnjaku in vzornemu dijaku, ki zna vse, prav vse, o čemer ga pobara zvedavost učenjska.

Tako je užival, živel, jedel in hlatal, z jezikom cmokal in precejal slino Blazij Skledoliznik, dokler ni odšel iz šole ter so ga izgubili izpred oči vsi tisti, ki so ga zaničevali. Nihče ni vprašal, nikdo ga ni več videl, nobeden ga pozdravil.

Blazij pa je krenil svojo pot, ki ga je peljala v vseučiliško mesto, kjer je v petih letih dovršil svoje nauke o pravicah in postavah.

Nato se je povrnil v domovino in si poiskal za svoje znanje primerno delavnico, ki naj bi mu tegnila dovolj beličev, da bi z njimi polnil ogromne notranje prostore. A vsak začetek je težak. Nekaj je pač donášala pisarna, a bilo je premalo, saj tudi dela ni bilo preveč, a dosti konkurence. Zato je mnogokrat v pisarni čakal, kdaj bo potrkal in se zglasil kak kosmat kljent.

A prišel je le redek mož, pri komer se je dalo kaj računati s pripadki. Kosmatincev ni bilo in to je dalo Blaziju misliti prav neprijetne misli. Zato, ker ni imel dovolj stanovskih poslov, so tudi dohodki bili merjeni, a vendar skozinsko dovoljni za pila in jedila. Hodil je dan za dnem po ulicah, obstal pred vsako gostilno ter vihal krepki nos, če ne bi morda skozi vrata kaj dišalo.

Pazno je njuhal, godrnjal sam s seboj in če se mu je nos prijetno iznenadil, je vstopil, naročil, tleskal, pil in se debelil, da mu je poganjal že tretji podbradek.

Pa zvedel je nekoč Blazij Skledoliznik, da so kar čez noč nastale med rojaki tri različne stranke, ki iščejo pristašev. To ga je vznemirilo in spravilo v zadrego, ker duševno na kaj takega ni bil pripravljen. In je šel: »Prva stranka, druga stranka, tretja stranka. Hm! Kam bi? Kako bi? Kaj nudi ta? Kaj nudi ona? Kajti človek ne živi samo od božje besede, ampak takle golaž, kakor je bil tisti pri prijazni Marijanci, k življenju dokaj pripomore in ga osladi.«

Pa je sedel in napisal za prvo stranko pismo takele vsebine: »Veleupoštevaní izvršilni odbor! Podpisani prijavljam svoj pristop k Vaši velepomembni stranki in prosim, da mi slavni odbor sporoči, če je voljan, sprejeti me za vernega in udanega pristaša. Z ozirom na dejstvo, da jaz, podpisani, že nad mesec dni gorko simpatiziram z Vašimi

načeli in značajno ter moralno podpiram Vaš program, sem podpisani prepričan, da moje prijave slavni odbor ne bo odklonil, ampak jo upošteval in enoglasno sprejel. V nadi, da prejmem v najkrajšem času dovoljen odgovor ter zadeva ostane diskretno tajna, kajti vpitje slabo vpliva na moje živce in tek. beležim z odličnim spoštovanjem. Blazij Skledoliznik, m. p.«

Drugi dan je Blazij prejel odgovor, ki se je glasil takole: »Ilrepeneče Vas pričakujemo. Izvršilni odbor.« Dva podpisa.

Tako je prišel Blazij Skledoliznik v stranko št. I. In stranka ga je bila vesela, kajti večje je veselje v nebesih nad enim spozna-

valcem kakor nad devetindevetdesetimi mučeniki, ki spoznanja ne rabijo. Priredili so mu čajanko z obilno zakusko, pri kateri je igral kvartet na pihala in so mu zapele najboljše operne moči znano slovensko: Danes tukaj, jutri tam... Blazij pa ni slišal ne godbe ne petja ne slavnostnih govorov, vse se je izgubilo pred njegovim krožnikom, ki je bil poln najboljšega krmila. Vesel moralnega užitka, ki mu ga je nudil ta večer, je Blazij prav vidno ginjen krenil proti domu.

Ker pa je imel naš Skledoliznik le preveč potrebe, se je razmerje med njim in strankinim odborom kaj kmalu ohladilo in moč se ni počutil več dobro pri stranki št. I. Vsi strankini blagajniki so tarnali, češ, kaj bo, kaj bo, če bo Skledoliznik tolikanj pospravil. Pa Blaziju tudi ni bilo prav, da ga pristaši gledajo po strani z ozirom na dejstvo, da je že nad mesec dni gorko simpatiziral z njihovimi načeli ter značajno in moralno podpiral njih program.

In nekega dne se je jelo govoriti, da Blazij Skledoliznik ni več med pristaši stranke, ki ji pravijo št. I. Izvršilni odbor je imel sejo in je z žalostjo ugotovil, da se Blazij Skledoliznik že pogaja s stranko št. II. zaradi vstopa. Oh, bilo je res, prerese!

Drugi dan je Blazij zopet pisal pismo tele vsebine: »Veleupoštevaní izvršilni odbor! Podpisani prijavljam svoj pristop...« in tako lepo naprej.

Le nekaj ur je čakal in prejel odgovor: »Javite se čimprej pri našem tajniku. Srčno pozdravljeni!« Izvršilni odbor in dva podpisa.

Tako si je odprl mož Skledoliznik vrata v stranko št. II. Jój, to vam je bilo veselje, radost in hoozana! Izvršilni odbor je bil sklican k posebni seji, ker se je najprej ugovarilo, da Blazij Skledoliznik ni več pristaš nasprotna stranke, tiste grde stranke, ki ima št. I., in to je vredno več kot tisoč drugih, udanih, zvestih in mučenih pristašev. Ta prememba barve je dokaz značaja, ki kristalizira v pravih in pravih kockah kakor sol, prava slana sol našega tako težko preizkušenega naroda.

In priredili so mu večerjo v zlati dvorani najlepšega hotela z ameriškim straniščem.

Povabili so tudi jak orkester, ki je kratkočasil pomembno prireditel slavljencu na čast prav v dolgo, temno noč. In sveže poskrobljena dekleta so rajala krog Blazija, želeč mu sreče in trošeč cvetlice, nageljuje in lilije, na mizo in pod njo.

Blazij pa je jedel, jedel in pil, hlatal in požiral.

»Oho! tako je mislil, kako je to lepo, lepo in pa koristno.« Naslednji dan je strankin dnevnik prinesel uvodni članek o Blaziju, ubogem zapostavljenecu pri stranki št. I., o grehih, ki so se vršili v njej poslednji čas in velezanimivih odkritjih, ki pridejo na dan. In članek je končal: »Mi imamo pisemne dokaze, naj le kdo poreče, da ni res, imamo v rokah materijal. Resnica bo prišla na dan. Z naličnikom odprtim se hočemo pogledati.«

Tudi v stranki št. II. je bilo Blaziju nekaj časa silno prijetno. Izvolili so ga kmalu v izvršilni odbor, dali so mu z opnami prevleči stol za upravnega svetnika pri dobrem trgovskem podjetju in so upoštevali njegove nasvete na vseh poljih in v vseh vprašanjih.

Pri seji, kjer je bil govor tudi o delitvi težkih honorarjev, se je gospod upravni svetnik Blazij čutil močno užaljenega in je v rožicah obljubil, da bo izvajal posledice brez ozira na desno in levo, naprej in nazaj. »Gospodje,« je govoril, človek ni na svetu zato, da ne bi stradal, to je žal premalo, marved mora stremeti za tem, da doseže tak socialni položaj, da mu ni treba gledati že danes, kaj ga bo jutri čakalo v koritu, kajti človek ni samo iz duha, ampak je — pač žalostna resnica — tudi iz telesa. Gospodje, tej razdelitvi, pri kateri ste mojo malenkost ušcepili za lepe tisočake, se moja puštenost upira in če mislite, da nimam prav, lahko greste preko mene, a v tem trenutku ne jamčim več za tajnosti tajnih sklepov upravnega odbora.« Pa je sedel truden in potan.

Začela se je dolga, viharna debata in njen konec je bil hušji od začetka. Blazij Skledoliznik je zletel skozi vrata, ostali gospodje pa so dali duška svoji jezi in drugim lepim čednostim, ki so jih imeli pri sebi.

Drugo jutro se je Blazij prav pozno zbudil in je mnogo mislil. »Za nič,« tako je rekel sam pri sebi, »vse je za nič dandanes; številka ena in številka dve imata za pristaše same zajedavce, koritarje in egoiste, številka tri bo menda še najboljša.«

In sedel je ter pisal pismo na št. III., prav kakor jih je pisal svoj čas številki ena in številki dve:

Veleupoštevaní izvršilni odbor! Podpisani prijavljam svoj pristop... in tako lepo naprej.

Hitro so mu odpisali, kar postrežček mu je prinesel čedno, belo kuverto. Blazij pa je bral: »Oglasite se še danes pri našem blagajniku. Z radostnim srcem sprejemamo Vašo velecezeno ponudbo in Vas od danes naprej štejemo med svoje ljube sotrudnike in idealne pomagatelje.« Izvršilni odbor stranke št. III. — Dva podpisa.

In Blazij je bil vesel, kajti človek ne živi samo od božje besede, ampak... seveda tudi od golaža... Pa se je nasmešnil dobri Blazij Skledoliznik, prečital je še enkrat prepričajno pismo, tlesnil z jezikom, se obližnil, v grlu pa se mu je zakolnilo, kot se zgodi tedaj, če kup jedat v žolcu se posuje...

V talcu številka tri je tisti dan naraščalo veselje od ure do ure. Govorili so si pristaši, rekoč: »To je velikanska pridobitev, da je tako idealen mož kot Blazij Skledoliznik izvolil priti v naše vrste. Moža je treba čuvati kot punčico v očesu in dati mu v obilni meri vsega, da bo občutil ugodje v duši in telesu. Tako prevzoren borbenik kot on ne sme in ne bo smel nikoli stradati, ker lakota uničuje značaj in ideale.«

Pa so naročili blagajniku, naj izplača Blaziju skromen podčesnik, da se bo laže privadil pristašem in njihovim navadam.

Saj tudi mlade mačke ne ostanejo pri hiši, če ne dobe za podčesnik kos slanine. Odprl je blagajnik kovinasto omaro in štel je milih novcev znatno vsoto.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predelave in krediti vsake vrste, eskomoti in inkasno menice ter nakazila v tu- in inozemstvo safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 2040, 2457, 2548, interurban 2705, 2806

Blazij je denar pospravil in vprašal, kdaj lahko zopet pride.

>Premili naš prijatelj,« je jecjal gospod blagajnik, »to je le majhen obol, ki ga vam poklanjamo za vašega značaja kremenitost in prečiste ideale. V bodoče bo več, a zdaj pa naj omenim le še tole, a naj ostane vse med nami, za vas pripravljamo časten sprejem, veličastno slavlje, kot edino ga zasluži mož, ki hodi v vaši koži.« In Blaziju so se zbrale sline v ustih ter mislile, rekoč: »Pri tem človeku nam je dobro biti, ker se ne pretakamo zastonj. Komaj malo mu namočimo jeziček, pa že odpro se spredaj širna vrata in noter privali se debel konec vrhniške klobase.«

In v taboru številka tri so se vršile redne seje vsak večer in vsako jutro. Večina je bila presrečna, da je počastil stranko s svojim vstopom tak pristaš, tako odličen, tako značajan borbenik za ideale.

Na dnevni red je prišlo tudi slavlje, ki naj bi se vršilo v praznino silnega dogodka. Po mnenju skoraj vseh naj bi praznina preselila vse, kar kdaj se je vršilo sličnega na svetu.

Le eden pa je bil med njimi — oh, teh Tomažev se nikjer ne manjka — ki ni mogel razumeti, čemu in zakaj je ta vihar navdušenja za lopova in zajedavca. To je bil grdi kritikaster Muha. A komaj je bil izgovoril zle besede, je že stal na sredi ceste brez klobuka, ki je kmalu prifrčal za njim skozi okno.

Notri v posvetovalnici pa je grmelo navdušenja in strele gorke jeze so letele na pristaša Muho, ki se je drznil dvomiti o tem, kar cel odbor veruje in motri za pravo.

>Torej, gospodje,« je govoril gospod predsednik, »jaz mislim, da bi tri godbe ne bile preveč. Šaljiva pošta mora tudi biti in srečolov, kot je navaden pri takih veseljih. Mogoče tudi tombola bi bila slavljenca po godu. Glavno je vsekakor, da se gospod Blazij Skledoliznik zabava in se čuti domačega med nami. Glede mesa sem že naročil trem mesarjem in za potice je ukrenjeno že vse potrebno. Sečinja bodo dale krakovske ženiče, vina bo dobavila centrala, pivo pa dostavi pivovarna. Kaj mislite gospodje, mar ne bi se spodobilo, postaviti i tobogan, gugalnico in vrtljak za naše dobro in počteno ljudstvo?«

>Živio vrtljak in naše dobro ljudstvo!« je zadonel po dvorani. »Živel naš novi brat, preljudi Blazij Skledoliznik!«

>Zdaj pa vsi na delo!« je dejal predsednik, »do srede bodi vse pripravljeno!«

In priprave so se vršile kot še prej nikoli. Bilo je dirjanja in ropotanja, kot bi šlo za velik, jak prevrat. Moški so begali sem in tja ter se prerekali za to in ono, ženske pa so pekile, kuhale in cvrle. O joj, o joj, lepote in krasote!

Napočil slavn je večer! Od vseh strani smrdeli so avtomobili in kočije črne, svetle so drdale. Izstopali so moški v črnih suknjah in dame so prihajale, spodrecane več čevljev nad stopalom in z zavihanimi bluzami skoraj do pasu. O joj, o joj, lepote in krasote!

Osem je že bila, ko bil je veselilni prostor poln do zadnjega kotička. Le slavljenca so še pričakovali, le njega zaželenega, češčenega boritelja za ideale.

Zazevala so vrata na stečaj in nekaj silnega se privalo je čez prag.

Utihihla so tisočera usta in po sredi veličnega prostora je prihajal on, on sam, naš ljubi Blazij Skledoliznik. Tedaj pa se predobro ljudstvo ni moglo več premagovati. Iz vseh grl je zadonel huronski: živio! in zagrmel strašen topot. Moški zbor je zapel: »Zadoni nam, zadoni, iz srca bas krepak...« Gospe in gospodične niso hotele biti nič manj navdušene ter so intonirale troglasno ono domačo, sila prijazno: »Jaz bi te že rada imela!« Nato pa so združeni orkestri zaigrali strankino himno: »Za golaž in za domovino!« Potem se je poleglo.

Na najčastnejšem prostoru je zavzel na mehkem naslonjaku mesto Blazij Skledoliznik.

In poleg njega levo je sedel sam gospod predsednik izvršilnega odbora, a desni stol je bil za botro strankine zastave.

Množica je sedala ob dolgih mizah, se radovala, smejala in bila neskončno dobre volje.

To je bil začetek prelepega večera.

Vrsto govorov je otvoril predsednik izvršilnega odbora, rekoč s svetim pismom: »Dober pastir je bolj vesel ene same ovce, ki je bila izgubljena in jo je našel, kakor trikrat trintrideset ovc, ki jih ni našel, ker jih ni izgubil. Zato je tudi naša stranka pokazala dovolj umevanja za ta dogodek. Ki je posebnost svoje vrste v političnem dejanju in nehanju naše stranke. In spoznavalec, ni vesel sam Bog, tudi mi se veselimo mož, ki so, kot Blazij Skledoliznik, spoznali, kaj je prava stara vera in kaj so ideali. Zato mu vsi, kar nas je tukaj zbranih, zakličimo navdušen: Dobrodošel!«

In dvorana je zavpila, kričala in se radovala.

Prišli so krožniki na mize, obloženi z jedmi najboljših vrst. Pijače so prinesli v litrih, vrčih, steklenicah, da bi ž njo upijali pol dežele, kadar so volitive.

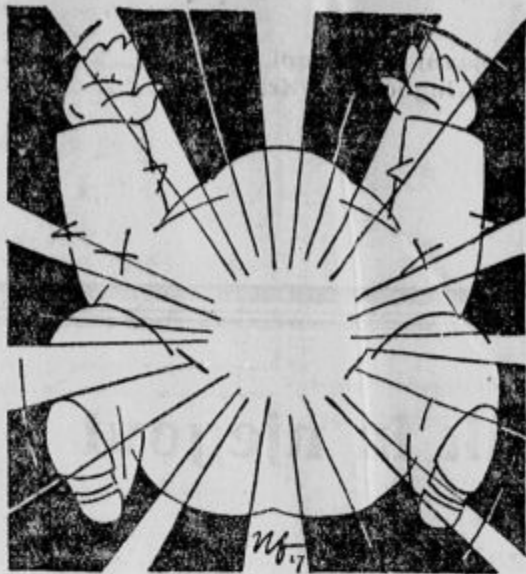
Ljudstvo je pričelo jesti, ž njim pa tudi Blazij Skledoliznik...

Ob vsaki pavzi zavzivanja je vstal kak govornik in pozval občinstvo, da zalije svojo dobro voljo v čast njemu, ki je glavna točka dnevnega reda in se piše Blazij Skledoliznik.

Blazij Skledoliznik pa je vstal, se priklonil, zopet sedel in jedel, jedel, jedel... Že v pozni uri je predsednik prosil slavljenca, naj sam izpregovori besedo, češ, da ljudstvo pričakuje. A Blazij je odvrnil, da prej si še privoščil kosček mortadele in par odrezkov svinjskega jezika. Natrpal si je krožnik pred seboj in jedel, jedel, jedel...

Gospod predsednik se je globoko zamislil. Zrl je v zrak in vlekel portoriko: »Kaj bo, če gre to dalje? Kam neki deva mož vsa pila in krmila, ki jih pod streho spravlja?« Ljudstvo ga je jelo gledati pozorno. Kaj bo? Kaj bo?

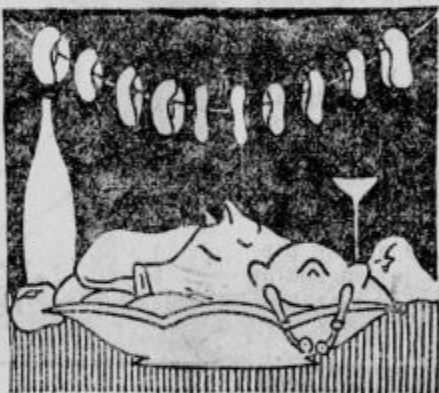
Hipoma v dvorani strašno počli.

Grom in strela! Ugasnejo obločnice in žarnice pa ventilator se ustavi. Ljudstvo se plašče pomika. Vhodi se odpro, a zunaj tudi tema! Groza! Sodnji dan! Pred hišo se ustavi dva voza požarne brambe. Gasilci z lučmi vderejo v dvorano ter svetijo, kje neki bi gorelo. Kaj je? Kdo ve? Groza! Sodnji dan!

Tam gori na odličnem mestu pa je sedel naš Blazij Skledoliznik in glava mu je visela vznak. Ga kličejo, ga dramijo, oblivajo, zastonj! Nič več življenja ni v njem! Prihitej je zdravnik, ga tipal in obračal. Nato je pomembno zmajal z glavo in ugotovil, da se Blazij Skledoliznik je razpočil od samega navdušenja za program in dnevni red prelepega večera.

A Blazij Skledoliznik bo živel še in še!

Ilustracija: U. F.

Naročajte „Slovenca“!

NAJCENEJE se oblečete, ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka pri **Jos. Olup** Ljubljana, Stari trg 2, ki ima v zalogi tudi suknjo in hlače vino Stari trg 2, ki ima v zalogi tudi suknjo in hlače vino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. — Obenem se priporoča znana gostilna »**POD TRANČO**« kjer se točijo najboljša štajerska in dolenska vina.

Najcenejše izvršuje okenske

šaluzije in rolete

po najnovejši vezavi
Bernik Ivan
Ljubljana, Linhartova ulica 5.štev. 3.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkviyo v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog

Hranilne vloge znašajo nad 120 millionov d'narjev

Ne samo ceno,

temveč tudi kakovost izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knjig.

Knigopisnica K. T. D., Eričeva in tovarna poslovnih knjig v Ljubljani, Maribor in Lj. 6/6.

Znižane cene pri „**TRIBUNA**“

Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov, igralnih vozičkov, stolice, holenderjev, malih avtomobilov in trikotnikov. Sivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelki za popravila dvokoles, motorjev, sivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emaži, razne z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. Ceniki franko.

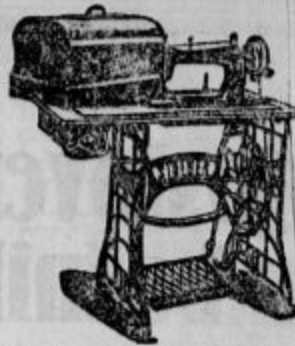
„**TRIBUNA**“ F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4.

Inserirajte v „Slovenca“!

NOVOST!

Cenjene, dame ogledajte si red nakupni zalogo revnolastnih došlih, krasnih broširanih strojev, najnovije iznajdbe modne halke in vsak stroj popolnoma enostavno šivati vsakovrstno blago, a žilke in čipke s cik-cak šivom, vezete najmodnejše in najkrajše v „mine, gumba in gumi“ — Pouk v vezanju brezplačen. Ceniki franko. Proste tudi na obroke.

TRIBUNA
F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Najpopolnejši
STÖCKER
šivalni stroji
ce šivlje, krojače in čevljare ter vsakom.
Preden si nabav. stroj, ogledajte si to izrecnost pri tvrdki
L. BARAGA
Ljubljana
Jelenburgova ulica št. 6/1.
Prezipečen pouk 15 l. ems.
Telefon 275 000

Naznanilo.

P. n. občinstvu in vsem svojim cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, la sva se z mojim bivšim družabnikom

g. Ivan Bernikom pod imenom tvrdka **TRINK & BERNIK** z današ. dnem ločila.

Mizarsko podjetje bom od sedaj dalje vodil zopet sam. — Cenj naročnikom in p. n. občinstvu se vljudno priporočam za nadaljnjo blagohotno naklonjenost.

Tvrdka jamči za solidno delo in nizke cene.

Z odličnim spoštovanjem

Al. Trink splošno mizarstvo LJUBLJANA, Linhartova ulica 9. 12. 10382

Rad inventure po znižanih cenah vsakovrsten

suh žagan in tesan les,

žaganje, drva. Žagam tudi po naročilu. — **FRAN ŠUSTAR**, lesna industrija in parna žaga, Ljubljana, Delenjska cesta 12.

Import - Eksport svežega južnega sadja

na malo in veliko. Točna postrežba, najnižje dnevne cene.

T. Cutič, Ljubljana, Miklošičeva c. št. 18, prillič.

A I 449/25.

10375

Prostovoljna dražba.

Dne . januarja 1928 ob 10. uri

se vrši v pisarni notarja dr. Kuharja, Kolodvorska ulica 3, prostovoljna sodna dražba dveh hiš pok. Josipa Seidla, ležečih ob stari cerkvi v Spodnji Siskli.

Najmanjši ponudek 200.000 Din; vadij 40.000 Din v gotovini.

Dražbeni pogoji so pri dr. Kuharju na vpogled.

Preklic.

Podpisana prekličem vse žaljive govornice, ki sem jih razširjala zadnji čas o gospodu Srečkotu VRŠČU in njegovi soprogi Ottiliji, kot neosnovane in neresnične. — Obžalujem te žalitve in se zahvaljujem, da je od tožbe proti meni odstopil.

Ljubljana, dne 29. decembra 1927.

ZOFIJA MENARD.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10,000.000 Din

Centrala: **Ljubljana, Dunajska cesta**
podružnice in agencije: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, La galec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Ša ajevo, Slovenjgradec, Split, Trst.
Se priporoča za vse v bančno stroko spada oče pose

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon štev.: 261, 413,
502, 503 in 504

Naše založništvo.

Jugoslovanska knjigarna je v dveh letih 1926. in 1927. založila 49 slovenskih del in muzikalij, kar je za današnje razmere naravnost veliko kulturno delo. Vsakdo ve, da danes, v času denarne krize, ko nima nihče dovolj denarja za najpotrebnejšo hrano in oble-

povedni klasik z lahko umljivo razlago je na razpolago vsem, ki jim je mar dobrega domačega čtiva. Ob Franciškovem jubileju bodo nudile Resove »Rožice sv. Franciška« nabožno in nežno knjigo, ki je znana po vsem svetu in je edinstvena svoje vrste.

LJUDSKE IGRE.

Jugoslovanska knjigarna posveča posebno pozornost dobrim, lahkim, pa zato ne plitvim igram, ki pridejo v poštev kot repertoar naših diletantskih odrov. Vsako leto izda po štiri nove, za naše razmere prirejene igre. — Tu najde podeželski režiser bogato izbiro. — Za Vse svete imajo odri na razpolago »Mlinar in njegova hči« Za predpust »Lumpacij va-gabunda« in »Scapinove zvijače«, kot narodno igro resne vsebine igrajo »Krivoprisežnik«, ki je izšel že v II. popravljeni izdaji in pravkar izišlega »Zapravljeva«, ki vsebuje pa tudi nekaj komičnih prizorov. Isto velja za »Revčka Andrejčka« — Molierov »Skopuh« je pa delo resno in satirično, a obenem vrlo komično svetovnega slovesa. S tem repertoarjem izhajajo odri lahko dve sezoni, ker niso dela ene vrste, ampak nudijo od vsakega žanra nekaj in za vse prilike svoje. Od predpustne burke do literarne satire, od poljudne ljudske igre veselega značaja do literarne satire — vse odrske vrste so zastopane v zbirki »Ljudski odere. Remčev »Zakleti grad« pa je slovenska originalna igra romantične smeri, da je ž njo tudi naša domača literatura zastopana.

SOLSKKE KNJIGE.

Solskim knjigam je Jugoslovanska knjigarna že od nekdaj posvečala posebno skrb. Na novo je izdala zelo potrebno lepo knjigo prof. Maks Prezeli, Kemija in mineralogija, Brinarjevo Zgodovino za meščanske šole stari in srednji vek, Mazičovo Geometrijo za nižjo stopnjo. Sturmovo Francoske vladnice I. del in posebej III. in IV. del. Same knjige, ki so strokovno na višku in ki so prvovrstno opremljene. Robidov »Nemški glagol« služi pri pouku nemščine kot pomožna knjiga prav tako kot samouku. Odlikuje je vzorna preglednost

SLOVARJI.

Ki jih je založila Jugoslovanska knjigarna, imajo dve prednosti. Prvič so izdaje ročne, žepne, prikupljivega formata, tiskane z jasnimi, a zelo pregledno variranimi črkami na trpežnem papirju. Drugič pa so jih sestavili strokovnjaki, tako da so tudi vsebinsko in strokovno prvovrstni. — Prof. dr. Vilhar je sestavil srbohrvaško-slovenski in slovensko-srbohrvaški slovar, dr. Pretnar francosko-slovenski, dr. Kotnik pa slovensko-francoski slovar, dr. Valjavec laško-slovenski in slovensko-laški besednjak, dr. Bradac latinsko-slovenski slovar, kar je eminentne važnosti za obstoj naših humanističnih gimnazij, in sedaj pripravljata dr. Glebinger in dr. Bradac nemško-slovenski slovar. Sedem slovarjev v stilu Langenscheidtovih svetovno znanih žepnih slovarčkov je kulturno delo, za nas Slovence, ki doslej sličnih slovarjev sploh poznali nismo, pa kulturno in prve vrste.

V leposlovnem oziru je

»LJUDSKA KNJIZNICA«

narasla za 6 števk od 22—27. Zastopani so francoski, češki, angleški, laški in slovenski pisatelji. Torej dovolj izbire za raznovrstne okuse. Ljudska knjižnica nudi od fantastičnega amana do zgodovinske povesti, od realističnega dela do zbirke spisa vse, kar velja za svetovnem slovsstvu kot resna literatura. Omenimo naj zadnje zvezke Ljudske knjižnice: XXII. zvezek: Yvonne Jules, Otroka kapi-tana; XXIII. zvezek: Sheeran Patrik A., Noč; XXIV. zvezek: Povest o dekleci; XXV. zvezek: Sir H. Rider-Haggard, Hči cesarja Montezuma; Zgodovinska povest; XXVI. zvezek: C. Lorenzini-Jože Lovrenčič, Storžek in njegovo burlesko življenje; Pregljev »Otroci solnca« pa so delo, ki razema v slovenski domači literaturi. »Tolminec« iste-ga pisatelja, ki so izšli v dnu, so vredni svojega dosežnega očeta, roman, ki ni spisan za en dan, ampak delo, ki bo živelo med narodom desetletja in desetletja. Grafenauerjeva Jurčičeva Zbrana dela I.—X. zvezek so po večdelnem izhajanju sedaj končana. Naš pri-

in praktična ureditev. — Pravkar je v asku nov nemški abecednik za osnovne šole, ki ga je današnjim razmeram in potrebam priredil prof. Anton Lenarčič.

Za mladino bodo izvrstno služile »Domače in tuje živali« I. del. Je to krasno ilustrirana knjiga, kot nalašč primeren božični ali godovni dar našim malčkom in učencem.

GLASBA.

Tudi na polju glasbenega založništva praviči Jugoslovanska knjigarna. Od veseligr »Kovačev študent« preko kupletov k »Revčka Andrejčka« do splošno priljubljenih, poljudno harmoniziranih Bajukovih »Slovenskih narodnih pesmi za mešani zbor« V. zvezek in Maroltove »Nagrobnice«, najdeš tudi že cerkveno glasbo prvovrstnega materiala. Moderno strujo zastopa Stanko Premrl s svojo »Slava Brez-madežni« in »Dve božični pesmi«, preprostejšo strujo pa z poljudnimi napevi Sicherl s svojo zbirko »Pastire iz španje« in Ekel s »Pridite molimo«. Kokošarjev »Requiem« bo dobrodošel marsikateremu organistu. Kimov-

čvo »Kraljevo Sree« in Premrl »Povsod Bog« sta mogočni pesmi, ki si bosta utrlj pot po naših cerkvenih korih.

TEHNIKA, GOSPODINSTVO IN PODOBNO.

Od znanstvenega založništva Jugoslovanske knjigarne naj omenimo pomembno Andrejevo knjigo o Radiju. — Radio je pa pri

nas že zelo razširjen in vsak amater, ki posluša to svetovno godbo iz vsemirja, mora imeti Andrejevo knjigo kot zvesto spremljevalko, da bo razumel, zakaj in kako sluši. Gulčev »Parni stroj in parna turbina« pridela prav vsakomur, kdor ima s tehničnimi in strojnimi vprašanji posla. Eme Arkove »Prikrivanje perila« je knjiga, ki bi jo morali najti pri vsaki gospodinj in šivilji, skratka v vsaki slovenski hiši, ker je nazorna, praktična in nujno potrebna za gospodinjstvo. Pravkar je izšel prof. Prezeljev »Mladi kemik«, ki je prinesel kot nekaj laboratorij kemične poskuse z mnogimi nazornimi slikami in tako potrebne, pa pri nas tako malo upoštevane stroke — kemije. Ta knjiga je potrebna ne samo dijakom, temveč vsem našim obrtniškim in gospodarskim krogom, pravtako našemu kmetu. Vsi ti naj se seznani s kemijo, ker prav ta veča bi jim v njih poklicu dobro služila.

Tako Jugoslovanska knjigarna lahko gleda s ponosom na svoje bogato delovanje. Težke materijalne žrtve leže v teh knjigah, ki pa bodo v obilni meri pripomogle, da se naša slovenska izobrazba in literatura razširi med najširše plasti naroda. Njeno delovanje na literarnem, šolskem, dramatičnem, znanstvenem in muzikalnem polju je bogato, premišljeno in potrebno. Zato želimo založništvu: krepko naprej po začetni poti v proslah in procvit našega slovenskega naroda!

★

Dr. Ivan Knific:

El santo Christo de Limpias.

Limpas, kdo ne pozna tega imena? Tam v daljni Španiji leži neznaten kraj, ki je v zadnjih letih postal svetovnoznana božja pot. Kakor Francozi v Lurd, romajo Španci v Limpas. Pa tudi iz Srednje Evrope in Amerike marsikdo najprej obišče Brezmadežno tostran Pirene, potem pa še umirajočega Krista onstran gorovja. Na stotisoče ljudi obišče vsako leto staro župno cerkev, kjer stoji razpelo: El Cristo de la Agonia. V španščini je nastala že obširna literatura o čudovitih dogodkih. Ne samo dnevni časopisi neprestano poročajo o njih, izšle so tudi brošure in ilustrirane knjige z naslov: »Que pasa en Limpas?« »Los Prodigios de Limpas«, »Los Milagros del Santo Cristo de Limpas a la luz de la Razon y de la Teologia« in brez števila drugih.

V bajno Španijo.

Radovednost je tudi mene privedla v ta kraj. Dobil sem tovariša sotrpina; saj je daljše potovanje izborna vaja v potrpežljivosti. Obiskala sva mnogo lepih krajev v Italiji, Švici in Franciji. Ko pa sva opravila po-božnost ob massabielskih skalah, sva jo ob vnožju Pirenej mahnila še v Španijo. So tod krasna letovišča; omenim samo luksuriozni Biarritz in divni biser San Sebastian. Nisva pozabila tudi na sv. Ignacija, ki sva ga posetila v rojstnem gradu Loyola.

Bilbao je središče Baskov in stolica pokrajine Biskaja, čedno industrijsko mesto. Oddaljeni v Santander, največja savorščina.

ko pristanišče, krajevna železnica, nedaleč od morske obali. Ravno sredi med tema mestoma pa leži glasoviti Limpas. Zelo sem bil radoveden, kakšno je to mesto in kakšna njegova cerkev.

Prvi me je razočaral vozni red. Dasi našteva vse mogoče kraje, postaje Limpas ne pozna. Da obširni »Vodnik po Španiji« mesta ne omenja, je umljivo, ker je kraj neznaten; da ga je utajila železnica, mi ni šlo v glavo. Kljub temu stopim k blagajni ter naročim: »Dos terceras para Limpas.« (Dve tretjega do L.) Brez ugovora mi uradnik postreže. Pogledam na listek; postajo so označili: Angustina-Limpas. Kolodvor stoji namreč v sosednji občini, onstran »reke« in doline, in so mu šele v zadnjem času dodali privesek Limpas. Španske železnice se odlikujejo s počasnostjo; naš osebni vlak je pa posnemal polža. Pokrajina se mi ni zdela zanimiva; sino pač prenasitni domači krajevnih lepote. Nizko gričevje, razsežni pašniki, malo obdelanega sveta, redke naselbine se vrste pred opazovalcem.

Dospela sva.

Odrinili smo z zadnje postaje pred ciljem. Gledam na vse strani, da bi v daljavi opazil

Limpas; nikjer ga ne ugledam. Okolica je samotna; iz močvirnatih luž se izlušči potok; struga se zajeda bolj in bolj; nastane dolinica. Zavijemo krog širokega hraba; dolinica se razširi; onstran vode ugledam nekaj hiš, in — vlak se ustavi ob malem kolodvoru. »Limpas!« kličejo sprevodniki. Mislim si: »Sedaj bodo vozovi bruhali množico romarjev.« Poleg naju izstopita še dve osebi... »Je to ona glasovita španska božja pot?« Kje je mesto, kje cerkev?« izprašujem tovariša; toda kakor jaz je tudi on začuden stal na »peronu«, ki ga ni. »Prtljago pustiva v garderobe ni?« predlagam; toda kako, ker garderobe ni? Uslužbeni železničar, vjen takih slučajev, spravi kovčka v zaboj v pisarni.

Skromen kraj.

Zopet sva bila v zadregi: kod gre pot v Limpas, ker se s postaje ne vidi ne cerkev ne mesteca? Te zadrege naju reši avto, ki je že čakal, da prideva. K vsakemu vlaku pošljejo namreč dva velika avtomobila po romarje; prvi je že oddrhal, drugi je naložil naju, in dasi ima prostora za 20 oseb, je bil voznik vesel, da je vjel vsaj dve. Od te postaje do cerkve je pol ure pešhoje. Pot se vije in cepi; cerkev pa se skriva med drevjem, da jo zagledaš šele, ko stojiš pred njo. Avto drči čez progo, mimo slabih njiv, prekorači rečico po kamnitom mostu in zavije na »glavno cesto«. Ob razpotju stoji novo veliko poslopje, zavod sester križark. Med redkimi hišami in vrtovi se vije pot ob griču, dokler se ne ustavi na širokem prostoru. Dva podeželska hotela, večja trgovina in par stojnic z odpustki, to je vse, kar vidiš. Če pa mimo dreves pogledaš predse, ugledaš staro, začrnelo poslopje: znamenito »moderno« romarsko cerkev. Prvi vtis imaš, kakor da si došel na Brezje, s tem razločkom, da je cerkev na Brezjah mogočna katedrala, v Limpasu pa stara gorska podružnica.

Skromna cerkev.

Cerkve obdaja nizko zidovje, ki so ga zadnja leta toliko popravili, da ni razpadlo. Na levi strani se na cerkev naslanja zvonik, širok in masiven, sezidan iz močnega kamena; dviga se dva, tri metre nad cerkveno streho; in kapo ima, pa tako nizko, da jo komaj opaziš. Zvonci so malo večji kot oni pri gorski podružnici, kjer jih cerkvenec v roki prinese radovednemu tujcu, da temu ni treba hoditi na stolp. Cerkveno pročelje so prenovili, da napravi na romarje ugoden vtis. Nad velikimi vrati, ki so navadno zaprta, sedi v dolbini sv. Peter, gospodar te hiše božje. Nekdaj je stoloval nad velikim oltarjem; ko pa so tja postavili umirajočega Krista, so sv. Petru prisodili višji sedež z obširnejšim razgledom. Ostali cerkveni zid je ometan, pa ne oglajen. Cerkev je že zelo stara; zgradil so jo okrog leta 1550.

Preden vstopimo pri stranskih vratih, moram na kratko povedati, kdaj in zakaj je ta cerkev zaslovela.

Nekaj geografije in zgodovine.

Limpas je mestoce v pokrajini in škofiji Santander, nedaleč od morja, od Biskajskega zaliva. Prebivalcev ima krog 1300, ki pa ne stanujejo na tesnem prostoru, marveč se naselbina razteza po dolini majhne reke. Hiše so lične in snažne, kar znači tudi ime. »Casas limpias« pomeni po naše: snažne hiše. Župna cerkev stoji nekoliko vstran, na vzvišenem kraju. Majhna je, kratka, pa široka. Nad glavnim oltarjem stoji na zid naslonjeno razpelo, znameniti »el Santo Cristo de la Agonia« (umirajoči Krist), ob njegovi strani pa kipa Zalostne M. B. in sv. Janeza Evangelista. Nad celo skupino se dviga baldahin iz rdečega žameta.

V mestecu sta še dve kapeli. V Limpasu so se naselili oo. pavlinci, ki oskrbujejo lastno cerkev. Sredi sela pa so domačini zgradili večjo kapelo, kjer se tudi vrši služba božja. Ker se je mestoce po dolini zelo razširilo,

se je vernikom pot do župne cerkve na griču zdela prenaporna; farno cerkev so zapustili in zahajali k pavlincem, župnik, njegova sestra, mašni strežniki in najbližji sosede so edini še obiskovali farno cerkev. Na pobožnosti v čast umirajočemu Izveličarju, ki so jih nekaj župljan pridno gojili, so sčasoma pozabili. Župnik je že nameraval cerkev opustiti in razširiti kapelo sredi sela; vendar pa se ni mogel odločiti, da bi to namero izvršil. Poskusil je še zadnje sredstvo, da bi župljane ogrel za staro cerkev. Priredil je misijon. Kapucini so mu poslali dva goreča misijonarja, o. Anzelma in o. Agatangelo. Misijon se je pričel 2. marca in končal na 4. postno nedeljo 30. marca 1919. Verniki so se misijona prav pridno udeleževali in so skoraj vsi prejeli sv. zakramente.

Nenavadno videnje.

To nedeljo — zgodovinski dan za Limpas — je krog devetih o. Agatangelo stopil na prižnico, se zahvalil ljudem za obilno udeležbo, Bogu pa za vse milosti sv. misijona in je imel evharistično pridigo z reko: »Moj sin, daj mi svoje srce!« Med govorom je neka dvanašletna deklica stopila k spovednici o. Anzelma, ki je še spovedoval v prezbiteriju, in mu zaklicala: »Oče, oče, poglej no, Krist je zaprl oči!« Kapucini deklice ni slišali; mislil je, da je le nadležna in si samo nekaj domišlja, zapodil jo je in ji ukazal, naj molči. Takoj nato pa so pristopili drugi otroci, ki so ponovili, kar je govorila deklica. Verniki so zvesto poslušali govor; nihče še ni zapazil kake spremembe na razpelo. Po pridigi je o. Anzelm povedal tovarišu, kaj so mu pravili otroci. Oba sta stopila pred križ, pa nista opazila ničesar. Naenkrat je zaklical neki možak, takoj za njim pa se je oglasilo mnogo mož in žena, da vidijo isto, kar je trdila deklica. Ljudstvo se je razburilo. Patra sta jih mirila, ljudje pa so klicali: »Mi smo to videli, pripravljeni smo to potrditi s prisego.« Razburjali so se bolj in bolj, poklekali so, obujali kesače in molili: »Perdon, Señor! Misericordia, Dios mío!«

Nekateri so trdili, da se Križani poti, in so prosili o. Anzelma, naj stopi na oltar in se prepriča. Branil se je, toda prinesli so mu lestvo in ga prisilili, da se je povzpел nanjo. Dotaknil se je Krista. Presenečen je zapazil, da je Križani ves poten. Pokazal je ljudem mokre prste. Neizrekljivo razburjenje se je polastilo ljudstva; kričali so in jokali obenem. Dolgo je trajalo, da se je množica pomirila. Polagoma so se ljudje razšli in povsod pripovedovali, kaj so videli. Župnik je sporočil škofu v Santander o čudovitem dogodku.

Kot blisk se je raznesla novica. Od vseh strani so vrele gruč v Limpias, največ iz radovednosti. Premnogi so dvomili o resničnosti dogodkov in so se posmehovali onim, ki so jim pripovedovali o čudoviti prikazni. Niso namreč slutili, da se bodo dogodki ponavljali.

Izredni pojavi se ponavljajo.

1. aprila 1919 sta prišla v cerkev dva moža: izobraženec iz Limpiasa in trgovec iz okolice. Oba sta smatrala prikazen za halucinacijo, iluzijo ali sugestijo. Govorila sta o lahkovernosti preprostega ljudstva. Sta sta prav pred glavni oltar in opazovala razpelo. Kar se trgovec stresne in pove prijatelju, da Krist premika oči. Trenutek kasneje pade tovariš na kolena in zakliče: »Moj Jezus, usmiljenje! Ne kaznuj me! Nisem veroval, zdaj pa verujem.«

20. aprila na velikonočno nedeljo, je prikazen opazovalo mnogo domačinov. 30. aprila so videle sestre križarke, njih gojenke ter mnog omož in žena, kako je Krist premaknil oči in ustnice. Od tedaj so prebivalci Limpiasa in okolice neprestano prihajali v cerkev, in prikazen se je ponavljala skoro dan na dan. Mnogi so zatrjevali, da jih je Izveličar gledal, nekateri prijazno, druge resno, tretje strogo, prodirajoče. Nekateri so videli solze v njegovih očeh; drugi so opazovali, kako so krvave kaplje izpod trnjeve krone drsele po sencih Križanega videli so pene na ustnicah, pot po celim telesu; nekaterim se je zdelo, da premika oči z ene strani na drugo, da se ozira po vseh vernikih, da odpira usta in jih zapira, da premika s trnjem ovenčano glavo, da dviga prsa, kakor da bi globoko zavzdihnil, da šepeta z ustnicami, skratka: opazovali so na Križanem najraznovrstnejše gibanje.

Pričele so prihajati procesije, najprej iz okolice, nato iz province, kmalu pa tudi iz oddaljenih krajev. Prikazen se je ponavljala. Očividci so opazovanja natančno opisovali v dnevnih časopisih. Bolj in bolj se je širila slava umirajočega Krista v Limpiasu. Po preteku nekaj tednov je vsa Španija govorila o čudovitih prikaznih. Od dne do dne so narasle procesije. Nastala je nova svetovna božja pot. Železnica ni mogla formirati dovolj posebnih vlakov, toliko romarjev se je zlagalo. Netroj avtomobil je dovažalo odlične goste iz Španije in sosedne Francije.

Mnogoštevilno so prihajali tudi svetni in cerkveni dostojanstveniki. Kralj in kraljica, infanti in infantinje so že ponovno obiskali preprosto cerkev v Limpiasu. Kardinali, nadškofje in škofje iz vseh delov sveta in iz vseh držav prihajajo k umirajočemu Kristu. V zakristiji hranijo knjige, kamor se vpisujejo odlični romarji, v druge knjige pa vpisujejo prikazni, ki jih očividci potrjujejo z lastnoročnim podpisom.

Najznačilnejše prikazni.

Brošure popisujejo na dolgo in široko nekatere prikazni. Za zgled navedem par značilnih, hudo okrajšanih.

V Limpiasu živi pavlinec o. Antonio. Že pet let pred temi dogodki se mu je pripetilo to: V avgustu 1914 je stopil v župno cerkev, da bi po naročilu nad glavnim oltarjem instaliral električno luč. Postavil je na menzo lestev. Ko je delal dve uri, si je hotel od-

počiti. Začel je snažiti razpelo. Njegov obraz je bil v isti višini z obrazom Kristovim. Dan je bil krasen, oltar sijajno razsvetljen po solnčni luči. Ko je Krista pazljivo ogledoval, je zapazil, da so se Izveličarjeve oči polagoma zaprle in ostale zaprte celih pet minut. Prevzela ga je taka groza, da je zdrsnil po lestvi na oltar, odtod na stopnice in po njih na tla. Pogledal je na razpelo in videl, da so bile oči dalj časa zaprte, nato pa so se polagoma veke odprle. Bežal je domov in pripovedoval, kaj se mu je zgodilo. Potolažili so ga, da je morda v razpelo kak mehanizem, in ga prosili, naj molči o dogodku. Kesneje pa je še večkrat čistil razpelo, ga preiskal in se prepričal, da ni v njem nobene vzmeti ali mehanizma. Ponovno je dognal, da so oči — po španski navadi narejene iz porcelana — tako prilipljene, da se niti najmanj ne premaknejo, če se tako s prsti tiščiš vanje.

Očividci pripovedujejo: »Ko sem stopil v cerkev, sem zaslišal glasne prošnje in vzdihne, znamenja, da se vrši čudo. Pred oltarjem je stalo 30 do 40 oseb, ki so razburjeni klicali: »Zdaj odpira usta, zdaj jih zapira, zdaj premika oči, zdaj nas gleda.« V ozadju cerkve je stalo deset mornarjev; devet jih je videlo čudo. Zdrknili so na kolena in se trkali na prsi. Tudi jaz pričenem opazovati razpelo. Vidim, kako Gospod večkrat zaporedoma usta odpre in zapre, kako se mu obraz spremeni, kot bi se ravnokar bližala smrt. Glasno pripovedujem, kaj vidim, in glej, tudi drugi vidijo isto kot jaz. Vsa prikazen je trajala eno uro. V začetku se mi je zdelo, da Krist živi. Njegove oči so se premikale na vse strani: navzgor, da je zenica skoraj izginila, na levo in na desno. Nato je zrl naravnost po cerkvi, proti mornarjem, ki jih je nekaj časa gledal. Potem se je ozrl na levo, pogled je postal nenavadno strog in je tak ostal dalj časa. Napočil je najganjlivejši trenutek: Jezus nas je gledal vse, pa tako prijazno in krotko, tako ljubeče in božanstveno, da smo padli na kolena, jokali, molili Krista in ga ponižno prosili odpuščenja. Nato je Križani znova pričel premikati oči, pa tudi ustnice, kakor da govori ali molči. Neka dama je celo videla, da premika roke in jih skuša sneti s križa. Slednjic je zaprl usta, postal je modrikast in blede kot mrlič. Pričeli smo moliti žalostni rožni venec.«

Drug očividci poročajo: »Povsem mimo sem opazoval, kako se je Izveličar oziral zdaj sem, zdaj tja. Njegov pogled je bil žalosten, kakor da išče pomoči, pa je ne najde. Včasih je gledal strogo, svareče, grozeče. Enkrat se mi je zdelo, da z očesom nekaj zasleduje, kar se mu bliža, kar je prišlo prav pod križ, češ: »Hudobneži! Še pod križ prihajate, da me žalite.« Obraz je kazal hudo nevoljo. Nato se je zdelo, da se hoče sneti s križa. Povzdignil je oči proti nebu, milo proseč. Oči so mu blestele v solzah. Ozrl se je po cerkvi, obraz se mu je razjasnil. Nato je Gospod premikal ustnice in dvakrat odprl usta, ko da šepeta: »Ne morem več.« Končno postane mrtvaško blede, obraz se mu spremeni, nekake pene mu stopijo iz ust in se mu vlijejo na brado; še dvakrat dihne, počasi, s težavo, kakor bi umiral, obrne oči proti nebu in izdihne. Vidim ga mrtvega z lahno mrtvaško bledoto.«

Odveč bi bilo, navajati še druga poročila. Vsa se ujemajo v tem, da Krist premika glavo in oči; da gleda zdaj mlo in ljubeznivo, zdaj pa ježno in svareče; da dviga prsi, da vzdihuje, da se hoče sneti s križa, da mu smrtna srage pokrivajo telo, da umira in umre.

Značilen dogodek.

Kako pa so na te dogodke odgovorili svobodomisleci in brezverci? Razume se, da je po liberalnem in brezverskem časopisju silno zavreščalo. Izšli so na katolike vse zaničevanje in zasramovanje, kar ga premore človeška zloba. Katoliki so praznovrni, neizobraženi, verujejo največje gluposti. Prav kakor lurske dogodke proglašajo tudi limpijske za halucinacije slaboumnih ljudi. Taje celo možnost takih prikazni. Tekmujejo v surovosti proti vsemu, kar pride iz Limpiasa.

Ugleden katoliški časnikar je priobčil tole značilno zgodbo: Seznanil sem se z liberalnim tovarišem, ki mi je dejal, da bo tudi on romal v Limpias, pa ne, da počasti Krista, marveč da nabere snovi, da se bo norčeval iz dogodkov. Nekaj dni kasneje ga srečam vsega zamaščenega; ravnokar se je vrnil iz Limpiasa. Pripovedoval mi je: »Potoval sem v Limpias, kjer me nihče ni spoznal. Stopil sem v cerkev; bila je polna ljudstva. Ozrl sem se na Krista. Z grozo sem opazil, da me Križani gleda trdo in vztrajno. Pobledel sem. Neka

dama me je vprašala: »Kaj vam je, da ste tako blede? Ste bolni?« Potuhnul sem se in ostal v cerkvi do konca maše. Splazil sem se iz svetišča. Ob vratih sem se nehote še enkrat ozrl na razpelo in sem videl, da Krist obrača za menoj svoj grozeči pogled. Ves prestrašen sem zbežal na prosto.« »Ste kaj pisali v časopisu?« sem ga vprašal. »Nekaj sem napisal,« mi je odgovoril hladno. Kupil sem si tisto številko liberalnega časopisa. Ostrmel sem. Moj znanec popisuje, kaj je videl na poti in v cerkvi; o Kristovem pogledu molči docela; strahovito pa se norčuje iz romarjev in vere. Popoldne sem ga našel v kavarni v večji družbi. Ko je videl, da berem njegov članek, se je v zadregi smehljaj, in ne da bi ga jaz kaj vprašal, mi je zašepetal na uho: »Kaj morem za to? Služiti moram, da živim. Prokleta peseta!«

Ginljiva izpreobrnitev.

Nasprotno pa se je v Limpiasu mnogo mladih in brezvernih spreobrnilo. Samo en zgled.

Potujoč učitelj klavirja je strastno sovražil vse, kar je bilo v zvezi z vero. Bahal se je z nevero in govoril nad vse bogokletno. Če je ugledal duhovnika ali celo redovnika, je kar pobesnel. Sovražil je križ in svetniške podobe. Ko je potoval po santanderski provinci, je zašel tudi v Limpias. Grozil je, da hoče v cerkvi storiti nekaj strašnega. Izbral si je čas, ko je bilo notri prav malo ljudi. Vstopil se je v sredo cerkve in zakričal bogokletstvo, da so se pobožni romarji stresli od groze. Dvignil je pest in kakor besen planil proti velikemu oltarju. Na stopnicah pred oltarjem mizo pa se je — zgrudil. Pripovedoval je: »Hotel sem prodreti do oltarja in razpela. Kaj bi bil storil, ne vem. Glava Križanega je bila sklonjena; naenkrat pa se je dvignila; Krist me je gledal presunljivo, da ne morem popisati. Ustnice so se premikale; zdelo se mi je, da hoče stopiti s križa in se mi bližati. Tisti trenutek sem izgubil zavest.« Bogokletnik je v Limpiasu skesano prejel sv. zakramente in se temeljito poboljšal.

Velika umetnina. — Midva nisva videla nič.

Lahko si mislite, kako nama je bilo pri srcu, ko sva pri stranskih vratih stopala v cerkev. Bova tudi midva videla čudo? Bo tudi naju pogledal Krist? Prijazno ali grozeče.

Ko vstopiva, zaslišiva glasno molitev. Pred oltarjem mizo je klečalo nekaj ljudi, večinoma gosposko opravljeni. Molili so rožni venec. V prezbiteriju je klečal duhovnik, o katerem sva mislila, da je domači župnik. Vseh oči pa so gledale — umirajočega Krista. Nehote sva se takoj ozrla na veliki oltar, ki so ga električno razsvetlili. Pokleknila sva na stopnice obhajalne mize in nepremično zrla na Krista. Razpelo je visoko nad dva metra; Križanega so oblikovali v naravni velikosti. Glava, vrat in prsi so mojstrsko delo, obliže Kristovo pa je umetnina, ki gane vsakega vernika. Obraz gleda proti nebu in kaže Izveličarja v zadnjih trenutkih. Oči (iz porcelana) zro nakvišku, da se vidi le beločnica. Usta so nalahno odprta; spodnja ustnica, modrikaste barve, se je nekoliko povesila. Oči umirajo, na lice se ulegajo smrtno sence, prsi so se dvignile, zdi se, da je Križani zadnjikrat zavzdihnil. Na prebodeh rokah sta kazalec in sredinec iztegnjena, drugi prsti pa so se vsled bolečine skrčili, kakor da bi umirajoči Odršenik še s smrti blagoslovil vernike.

Izpremembe na Kristu nisva opazila nikakršne...

Ko smo domolili, je duhovnik stopil v zakristijo, mi pa smo se dvignili, da smo si ogledali cerkev. Ima tri ladje in je prav kratka. Razen glavnega je v cerkvi še devetero oltarjev: pet starih in štirje novi, prirejeni za silo. Kadar pridejo procesije z mnogimi duhovniki, potrebujejo seveda več oltarjev. Vsa cerkev je začnela od starosti in je dokaj temna. Vsa oprava je starinska. Pri nas bi vsako župno cerkev lepše okrasili kot pa Španci svoje »najmodernejše« božjepotno svetišče.

Cerkvenec se je sukal pred velikim oltarjem. Ljudje so mu donasali razne predmete, ki jih je natikal na drog in pritiskal na razpelo. Tudi midva sva si dala na ta način »blagosloviti« molke.

Stopila sva v zakristijo, da se porazgovoriva z duhovnikom v latinščini, mednarodnem cerkvenem jeziku, ki ga španski kler dobro govori. Predvsem nama je pojasnil, da v Limpiasu pastirujeta župnik in kaplan, on pa da je katehet, ki tukaj preživlja del svojih počit-

nic. Kaj on sodi o limpijskih dogodkih? Ničesar čudovitega še ni videl. Kolikor se moremo zanesti na pričevanje drugih, so se prikazni v resnici dogajale. V omara zakristije hranijo knjige, kamor se priče napisale in podpisale, kar so videli. Še li prikazni še vrše? Da, toda le poredkoma. Pred dvema dnevoma je prišla večja procesija; samo eden je videl gibanje Križanega, ostali pa nič.

Cerkev molči.

Kaj reče Cerkev na vse to? V Santanderu se je 1. 1920. ustanovila komisija duhovnikov in laikov, ki naj bi preiskala vse dogodke. Posluje že šest let, pa še ni izrekla nobene razsode. Dokler pa komisija molči, molči tudi Cerkev. Pride li še mnoge procesije? Poleti manj, spomladi in jesni pa mnogo. Baš za danes je napovedan poseben vlak iz Gernanije.

Stopila sva na vrt preproste krčme poleg cerkve in pri čaši vina razmišljala o limpijskih prikaznih.

Predvsem pribijmo, da je izključen vsak mehanizem v razpelo ali v steni. Vprašali so podobarja, ki je 1. 1895. popravil Kristovo glavo. Pojasnil je, kako je odprl lice; kako je vstavil eno oko na novo, drugo pa močnejše pritrdil; kako je sestavil lepilo, s katerim je prepočil ves prostor med lesom in očesom, lepilo, ki je spojilo oko z lesom tako, da se tudi pod močnim pritiskom nikamor ne premakne. Morebiti so v kipu ali v steni prožne vzmeti, žice ali vrvice? Ponovno so vse preiskali, pa niso našli ničesar. — Nekaj sta se v župnišču zglasila dva izobraženca in prosila dovoljenja, da preiščejo razpelo. Drage volje so ju pripustili. Križani pa je enega izmed obeh pogledal tako pomenljivo, da se je vrnil in prosil za — spoved.

Učinek domišljije.

Prav pa je, da naravi priznamo, kar največ moremo. Razpelo je umetnina, ki že kot taka vpliva na opazovalca in vzbuja v njem verska čustva. Stara cerkev, ob gotovih časih temačna, in množica gorečih romarjev natehote dvigne tudi mlačne in ravnodušne. Svetlobni odsevi ob barvanem razpelo in porcelanastih očeh pomagajo domišljiji. Kjer je mnogo ljudi, se nabere mnogo blapov, ki se kot vlaga razprostro po razpelo na obraz, vratu in prsih. Vlažne kaplje polze po licu; zdi se, da krvave kaplje drse izpod trnjeve krone, da pena prihaja iz ust in se razliva po bradi, da se prsi dvigajo. Tudi premikanje glave in oči si v nekoliko moremo razlagati kot privid ali optično prevaro. Komur to zadostuje, si tolači dogodke kot naravne optične prevare.

Izobraženci najraje govorijo o sugestiji, ki vpliva na domišljijo, da vidiš premikanje oči, glave in prsi. Prav je, da tudi sugestiji prisodimo kar največ pravic. Toda o sugestiji ni govora pri o. Antonio, ki je napeljeval elektriko pri otrocih, ki so prvi ugledali zapiranje oči; pri nešteti radovednežih, ki so našlaž zato prišli v Limpias, da bi se norčevali iz romarjev, pa so morali sami gledati čudovite spremembe na razpelo; pri vseh onih, ki so brez predsodka in hladnokrvno opazovali prikazni. Njih pričevanja ne moremo kratkoma zavreči. Odkod to, da so pojave opazovali samo nekateri, večina pa ne? Marsikdo prišli iz daljnih dežel, srčno želi videti prikazen, je kar najbolje razpoložen za sugestijo, pa ne vidi ničesar. Brezverni, hudobni, pa žele ne videti in vendar vidijo Krista svarečega in grozečega. Da se je zmotilo na tisoče mirnih, treznomiselnih ljudi, ki so prikazen gledali prav od blizu, kdo bi si upal trditi kaj takega?

»Da ti pojavi, če so resnični,« delo satanovo, mi je jasno,« je modroval eniš. »Saj se je mnogo slabih izpreobrnilo,« so postali goreči verniki. Tudi bi se satan vragolije ne posluževal križa, ki ga čiti nad vse. Kaj pa ti misliš, čemu Bog pripušča te pojave?«

»Ni li to isto vprašanje kot pri Lardu?« sem mu odgovoril. »Čemu ona prikazovanja Brezmadežne, čemu čudežna ozdravljenja? Ne poznamo božjih sklepov in namenov. Gotovo pa Bog hoče z njimi okrepiti našo vero, potrditi zaupanje vanj in oživiti ljubezen do Njega. El santo Cristo de la Agonia nam priča: Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega Sina, da nihče, kdor vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.«

★

Nakupila sva nekaj podobie in trenila še enkrat v cerkev. Ljudje so še vedno molili. Nepremično smo zrl na Krista: ničesar nisva opazila. Ko sva stopala proti koltvoru, mi de tovariš: »Moja vera se v Limpiasu ni prav nič zmanjšala. Prav za prav sem še vesel, da nisem videl ničesar. Kdo ve, kako bi me bil Krist pogledal...« Kakor da je uganil tudi moje misli!

Pridrdral je vlak, iz njega se je vsula stoglava množica romarjev. Govorili so nemško. V naglici sem opazil, da so in Portugalska. Midva pa sva ostala v Santanderu.

Duhovnik, ki ne verjame.

Drugo jutro sva se v zakristiji santanderske stolnice razgovarjala z vikarjem. Kdo bi verjel, da je dvomil o prikaznih, jih razlagal kot optične pojave in govoril o sugestiji. Vprašali sva ga, kaj je dogajala komisija. Zgodila sva se, ko je pravil, da je komisija baže že dovršila svoje delo, da pa ni izrekla nobene razsode, kakor da je mnenja: Dogodki niso tako očividni kot oni v Lardu, pa tudi ne tolikega pomena. Vse je le subjektivno. Čudežnih ozdravljenj ni, izpremembe pa ne grešnik tudi brez takih prikazni. Ni razloga, da bi komisija izreda svoje mnenje. Po vsej Španiji se zelo časti umirajoči Kristus in žalostna M. B. Če pa romarji prihajajo v Limpias, da ondi opravijo svojo pobožnost, svobodno jim.

Telefon šte. 16

Ustanovljena 1. 1889

Poštni ček 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

(Gradska štedionica) **Ljubljana** Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej so-disča denar nadoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posvetila in menice

Ivan Baloh:

Spomini na Zadrugo, Ivana Štefeta, Cankarja in drugo.

Te spomine pišem, ker se spominjam stvari, ki so se godile pred davnimi leti, katerih ne vedo še sedaj živeči Zadrugarji in katerih tudi ne omenja dr. Glaser v svoji zgodovini.

Ustanovitelj.

V Zadrugi so se zbirali dijaki, ki so imeli veselje do duševnega dela. Njen ustanovitelj je bil Ivan Štefeta. Ta človek je imel izreden dar, da je zbiral talente okoli sebe. Imel je le dve trgovski soli in je radi boleznijo šolo pustil. Zdi se mi pa tudi, da do trgovine ni imel veselja, četudi je bila mati njegova trgovka. Njegovo veselje je bila knjiga, časopis. Začetek Zadruge je bila na Štefetovem vrtu v leseni vrtni hišici nasproti šenklaški cerkvi. Tam je imela njegova mati trgovino in trafiko. Znana je bila posebno v postu — da to mimogrede omenim — po svojem izboru »Škofijuc«. Do dijakov je bila silno blagega srca in je rada pomagala. Ivan je bil njen edini sin, rojen v Kropi. Žal da je mati na hitro umrla; ko je šla domov jo je zadela kap pred »Mesnim domom«. Bila je takoj mrtva.

Rojen časnikar.

V tisti vrtni hišici smo se zbirali dijaki vsako nedeljo popoldne, sprva le malo, ker ni bilo prostora. Vsa hišica je bila prepredena s špago, na kateri so viseli časopisi. — Štefeta je vse zastoj dobil. Čudno je, da je dobil celo »Agrarmer Tagblatt«^c in »Soča«^c iz Gorice. Toda tista utica je bila pač premajhna in ob slabem vremenu nepristopna. Kaj se je izmislil? Najel je in seveda sam plačal lepo sobico, ki je imela svoj poseben vhod in bila dosti velika. Soba je bilav hiši nasproti Florijanske cerkve. Tudi ni bilo nevarno se zbirati, ker je bilo po hišah okoli polno dijakov.

Zadruga — rešiteljica dijakov.

In ta soba je bila za marsikakega dijaka vir njegove sreče in rešitev pred pogubo. — Medtem ko so se Zadrugarji zbirali vsako nedeljo popoldne k duševnemu delu, medtem ko je druga mladina zapravljala čas kot še danes večkrat v telesno in tudi dušno pogubo, je Zadruga bila izjema. Pri vsakem sestanku je eden čital, kar je spisal. Že takrat se je vršila kritika, a najboljše je bilo, da se je izbral glavni kritik, ki je potem prihodnjo nedeljo bral spisano kritiko. Pisatelj je moral potem popraviti in sam svoj spis prepisati v veliko, lepo knjigo. To je bila Štefetova ideja, da se spisi rešijo, ker se rokopisi lahko izgube. — Tista knjiga je imela v sebi spise znanih pisateljev Cankarja, Ketteja in Murna, da živih ne omenjam. Žal, da se je tista zgodovinska knjiga ob smrti Štefeta matere izgubila. Še nekaj! Ker je Štefeta poznal vročkrvnost dijakov in se bal razdora, je vpeljal v Zadrugi pritožbeno knjigo. V to knjigo je vsakdo vpisal svojo pritožbo zoper kakega člana in dolžni se je moral pismeno zagovarjati. Zelo modro. Vsi osebni prepiri so bili prepovedani.

Abstinenca!

Še nekaj. V Zadrugi se ni nikoli pilo. Takrat še ni bilo abstinence, ampak za pijačo v Zadrugi ni bilo prostora. Koliko je Zadruga bila v tem oziru koristila! Največje veselje Zadrugarikov so bili Zalaznikovi orehovi štrudelčki po štiri krajcarje. Kadar je kdo kaj zaslužil, recimo pri inštrukcijah ali drugače, je kupil štrudelčkov, ki so se bratski razdelili med člane. Le na koncu leta, ob ločitvi Ljubljancanov od članov z dežele, se je napravil izlet v Šiško na pivo. Kar je bilo boljše »gospodez«, ta se je peljala s fujakerjem, ki je stal takrat dva goldinarja, drugi člani so šli pa peš, saj ni bilo daleč do Šiške in pivo poceni. Ob koncu leta pa je imel vsak dijak denar, ker je »prodajal knjige. Pri sestanku smo zapeli par pesmic in Zadrugariki so se ločili. Med počitnicami Zadruga ni delovala, pač pa je bila soba vedno odprta za čitanje časopisov. Bil sem skoro vsak dan v sobi in Štefeta, s katerim vsa rastla »goric«^c kot pristni ljubljanski srcaji.

Čudna božja pota.

Ob začetku šole se je začelo novo delo ob veselem svidenju in pristopili so novi člani, katere je iztaknil Štefeta, za kar je imel poseben talent. Direkcija za Zadrugo ni vedela,

in če bi, bi gotovo zborovanja prepovedala že zaradi časopisov. Pa ni bilo nobenega špijona ne izdajalca. Še to naj omenim: Mnogi dijaki so nam zamerili, da smo toliko kot višje gimnazijci občevali s Štefetom, ki gimnazije niti znotraj videl ni. Naj povem en zgled iz svojega življenja. — V semenišče mi je nosil Štefeta »Slovenski list«, ki je bil tedaj prepovedan v semenišču. O kakem protiverskem duhu ni bilo govora, saj smo bili zraven trije duhovniki. Nekoč zaloti direktor dr. K. Štefeta v semenišču, pa me nahruli: »Warum verkehren sie mit diesem Menschen? — Od takrat Štefeta ni smel več v semenišče. — Pa čudna so božja pota! Par let pozneje je bil Štefeta že v uredništvu »Slovenca«^c in tam v svojem elementu kot časnikar in agitator. In ko me zopet sreča dr. K., ki je vedel, da sva si s Štefetom prijatelja mi pravi: »Der Stefe ist der beste Agitator unserer Partei.«

Dr. Mahnič.

Zadrugarji se v politiko niso vtikali — in boljše je bilo zanje. Tudi takrat še ni bilo take ločitve duhov. To so »peljale na gimnaziji »rdeče platnice«^c — namreč »Rimski katolik«^c dr. Mahnič v Gorici. Vsak, kdor je pisal v Gorico, ga je dobil na gimnazijo, pa je bil kmalu prepovedan. Seveda čitalo ga je vse, še med šolskim poukom. Niso bili sicer Mahničevci, a imponirala nam je njegova neizprosna logika in globoka učenost. Gorje mu, kogar se je on lotil!

Posebno nam je ugajalo, da je imel R. K. dijaško prilogo. Podpisati se dijak ni smel. pa smo ga hitro pogruntali, kdo da je. Vsak je dobil za spis dva goldinarja. V list je pisal takrat »O bivanju božjem«^c tudi neki moj sošolec, pozneje član svobodnomiselnega kluba. Ime zamolčim, ker še živi. Še nekaj o dr. Mahničju. Ko se je vršil prvi katoliški shod na Starem strelišču, je prišel tudi dr. Mahnič iz Gorice. Zaničljivo so pisali o dr. Ničmahnu. V Ljubljani je bilo splošno zanimanje zanj. Nastopil je tudi on kot govornik, a ječlal je, vsaj takrat. Sva sva storila s Štefetom? Bila sva še otroka. Skrila sva se za lesene planke streliške in ko je dr. Mahnič nastopil, sva neusmiljeno zažvižgala. Kar se je dalo. Pa je prišel policaj in izgubila sva se v divjem teku po stezah na Gradu, katere sva bolje poznala kot vsak policaj ljubljanski.

»Osel ostani in pesem naredi!«

Toda — kako se časi spreminjajo! Preteklo je veliko let. Vršil se je zopet katoliški shod, ne vem že kateri. Štefeta je bil takrat že v uredništvu »Slovenca«, jaz pa v službi na Dolenjskem. Bližal se je shod. Sedeli smo ravno pri taroku, jaz pa silno slabe volje. Tedaj nenadoma dobim brzojav: »Napravi pozdravno pesem za kat. shod. Štefeta. Mene je stvar še bolj razburila, pa sem odgovoril kratko: »Izberi si drugega osla!«^c Pa Štefeta ni miroval. Dobil sem odgovor: »Osel ostani in pesem naredi.«^c Vsi smo se smejali, taroka je bilo konec, jaz sem se vsedel, pesem čez noč naredil, ob osmih jutraj je šla v Ljubljano in v soboto je bila v »Slovenca«^c natisnjena.

Štefetove čačke.

Še nekaj o Štefetu kot uredniku. On ni imel lepe pisave, svoje čačke je le sam poznal na neštevilnih »cegelcih«, ki jih je nosil pri sebi. Če je šel po cesti, kar je videl, je hitro zapisal. Nekega dne sem bil slučajno v uredništvu »Slovenca«. Prišel je telefon o neki vstaji v Makedoniji. Štefeta hitro ččka, jaz pa stenografiram. Mislil sem, da mu bom ustregel, pa je znal svoje čačke bolj brati, kot jaz svoje v hitrici pisane.

Hudi gospodje korarji.

Da se vrnem nazaj k politiki. Tedanja politika kat. stranke se nam je zdela premalo odločno narodna. Zato sva ustanovila dva duhovnika — še živeča — »Slov. list«, ki je ljudem, posebno duhovščini, zelo ugajal. Seveda je bil takrat še v Zadrugi duša Štefeta. Dobil je tam v Gradišču čedno sobo, kjer je bilo uredništvo. Tam je sedel Štefeta cele ure. V list smo pisali večkrat samo trije. Spominjam se neke epizode. Takrat je bila v šenklaški zakristiji nemščina v večini. Govorilo se je izključno skoro nemško, samo mežnar je bil ozmerjan po slovensko. To meni ni bilo všeč. Spisal sem za »Slov. list«^c ostro notico, ki je v soboto v listu izšla. Drugi dan sem bil dijakon pri deseti sveti maši. Ko so gospodje korarji skupaj prišli, joj, kako so bili na »Slov. list«^c hudi, pa niso vedeli, da stoji pisec tiste notice tako blizu! »Slov. list«^c je prenehal, ne, ker ni naročnikov, ampak ker je manjkalo sotrudnikov, kajti večino je le imel »Slovenec«^c.

Štefeta leposlovec.

Rajniki Štefeta je bil tudi podlistkar. Pisal je pod šifro Iv. Š. v »Slov. N.«^c prav čedne reči. Spominjam se le ene: V tihi noči. Verza ni naredil nikoli nobenega. Njegova mati mi je dala zaupno brati vsa njegova pisma, ki jih je pisal svoji Franji; bila so čedna, deloma pesniška. Hotela je njegovo ljubezen preprečiti, pa ni šlo. Ostal je zvest do smrti.

Člankar.

Brali smo radi »Soča«, katere urednik je bil Gabršček, glavni vodja pa dr. Gregorčič. Dopadla se nam je po svoji odločnosti. Nekega

dne je prinesla »Soča«^c oster članek zoper kranjski prepri in narodno mlačnost. Kako sta bila huda na tisti uvodni članek oba, »Slovenec«^c in »Slovenski Narod«, v uvodnih člankih, pa sta mislila, da je v »Soča«^c pisal notar Svetec; pa je pisal mali — Štefeta.

Prvi honorar, katerega smo zapili.

Prvi podlistek, ki sem ga jaz spisal, je bila humoreska: Kako je Bobkov Matevž hudi vjel. To je bilo pisano za kmeta. Bil sem v nižji gimnaziji. Z nekim strahom sem nesel rokopis v uredništvo »Rodoljuba«, ki je bilo tedaj v Gosposki ulici v hiši banke Slavije. Urednik M. me je prijazno sprejel. Tega sem bil vesel, še bolj pa, ko je bila stvar natisnjena — seveda brez podpisa — kot dijak. Uredniku prinesem drugega. Zunaj na cesti sta čakala radovedna, kaj bo — Štefeta in sedanjí general Majster. Ves vesel priletim iz veže in jima pokažem — dva srebrna goldinarja. Pomislite: dijak in dva srebrna goldinarja! Pravijo, da se prvi honorar zapije. In to smo storili, ampak nedolžno. Šli smo v tedanjo dijaško gostilno: »Prešernov hram«, ki je bila poleg cerkve sv. Jakoba in znana po dobri postrežbi. In dobili smo — tedaj — za 20 krajcarjev en velik golaž, eno pivo in lepo žemljo. Tako je šel honorar.

Kroparji hudi na Štefeta.

Tudi Štefeta je poslal potem en listek: Papov Nata. To je bil tedaj še živeči Kropar. Štefeta se je iz njega in Kroparjev sploh norca delal. Ko so Kroparji tisto brali, so bili strahovito hudi in so rekli, če pride v Krogo, da ga ubijejo. Pa ga ni bilo. Njegova stara mati, katero je imenoval »stara«, je bila originalna Kroparica, ki je lepo po kroparsko zapela. Če jo je hotel razjeziti, jo je oponašal. Zanimivo je tudi, da je rajnik dr. Krek, ko je šel po stopnicah v župnišče v Št. Janžu v svojo smrt za slovo — eno kroparsko pesem zapel.

Vojanov — Cankar — Kette.

Naj se vrnem k Zadrugi. Da je bila stvar resna in važna, pokazalo se je ob njeni desetletnici. Ta se je praznovala v gostilni »Amerika«^c na Viču. Te slovesnosti sta se udeležila celo dekan K. in iz Gorice je prišel urednik »Soča«^c g. Gabršček. To je bila za člane velika čast.

Pesnik Vojanov — sedanjí general Majster — nam je čital svoje verze v Zvezdi na Klopici. Mi ga nismo razumeli. On je mislil iti tedaj v Ameriko. Pa ni šel. In prav je storil, da je rešil — Maribor.

Cankar je bil satirik. Nekoč ga dobim v kleti Uniona. Bil je koj pri vratih, pri sodčkah, da je bilo — bolj praktično. Ko me zagleda, me nahruli: »Zakaj pa ti take podlistke pišeš, da se vse joka?«^c In moj odgovor: »Zakaj pa ti take, da te nihče ne razume?«^c Smejalo se je in rekel natakariči: Še en četrť, pa ga — ni dobil. — Tedaj so se narodi zbirali, da so šli na Dunaj se poklonit cesarju. Slučajno sem prišel v restavracijo na kolodvoru. Mogočno je korakal napravljen kot gorenjski župan pokojni Aljaž. Med drugimi zapazim tudi Cankarja. Sedela sta skupaj z deželnim poslancem P., ki je tudi bil namenjen na Dunaj. Vprašam Cankarja: »Ali greš tudi ti na Dunaj?«^c — Odgovor: »O ne, študiram le te osle, da jih bom potem popisal.«^c — Tedaj je bila med dijaki kot med gospicami navada, da je imel vsak svojo spominsko knjigo. Tudi jaz sem jo imel. Zanimivo je bilo, kaj je vsakdo za spomin napisal, kar je pač vedel, najboljše. Kaj so napisali še živeči dr. D. in dr. G., ne vem več. Štefeta mi je napisal kratek, odličen naroden stavek. Najlepše je napisal pesnik Kette:

Pesem poje
po višavah,
pase ovce mlad pastir,
pomlad vlada mu na lici,
sreča v srcu je njegovem,
radost, mir.
Ti boš pasel ovce svoje,
ti boš pasel narod svoj,
in če ljuti vrag prihruje,
branil bodeš narod svoj!
Oj pastir za ovco belo
dal življenje bo veselo!
V ostrem trnju
tak' proseče
ovčica mekeče,
ni radosti,
ni blagosti,
ni je sreče!
Oj pastirji! Prihitite!
Ovčico — otmite!

Dragotin Kette.

Krasne besede, ki jih ne zabim! In potem še na drugi strani:

Vzor biti drugim, to doseči,
ti bodi vzor največji!

*

Vsa slava, to je prazna slama,
klasje so dobra dela sama!

*

Ljudstvo poboljšava se z zgledi.
Bolj kot po trdi besedi,

*

Gluh, mutast bodi in zgovoren,
ponosen bodi in pokoren,
oprezen in brez straha bodi,
ne svet, le vest naj vse presodi!

*

In potem proza:

Ni ti dala majka le jezika, pa tudi ne le srca, pa tudi ne le rok, pa tudi ne le glave; torej ne posvečuj majki le jezika, ali samo srca, ali samo rok, ali le glavo, ampak vse, kar ti je dala majka!

Dragotin Kette.

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg št. 6

priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimca, zof, foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

To so zgodovinsko važne besede!

In Cankar? Kaj je on napisal? Njemu se je vsa stvar neumna zdela. Zato je napisal nemški verz:

Ich sag' es frei und ohne Scheu,
dass die Paradissauce die beste sei!

Jezem sem bil, ko sem to čital in hotel list že iztrgati. Potem sem se pa smejal in si mislil: Cankar je pač Cankar.

Škoda tiste spominske knjige. Bil sem vedno ponosen na njo. Imel sem jo na mizi v sprejemni sobi. Bila je v usnje vezana in imela pet medenih okrasov. Prišel pa je nekega dne berač, ko me ni bilo doma, in mislil, da so tisti okrasji iz zlata in — knjigo odnesel. Škoda za njo! Menda je tudi on zapel: Ich sag' es frei ... Škoda mi je najbolj za Kettejev rokopis, še posebno, ker je s svinčnikom naslikal: Velika skala leži na parobku gozda, lepi zeleni praprotni listi jo zakrivajo. Kaj je s tem mislil, takrat nisem razumel. Škoda knjige, še bolj pa Ketteja, da so ga ob največjem dežju, kot bi jokalo samo nebo, nesli iz ljubljanske »cukrarne«, iz tiste mrtvašnice slovenskih pesnikov ...

Ponosni možje.

Zadruga je vzgajala svoje člane k značajnosti, odločnosti. Cankar je napravil satiro na urednika »Rimskega katolika«^c dr. Mahniča v verzih. Nesel je rokopis osebno uredniku dr. T. na Breg št. 8. Satira je bila uredniku všeč, le pristavil je: »Popravite zadnja dva verza, pa dobite pet kron.«^c — Cankarja je to ukažilo, vzel je rokopis in ga na drobne kosce raztrgal. Odklonil je pet kron in rajši ostal — lačen. — »Slov. N.«^c je nekega dne Štefeta osebno silovito napadel. Kaj je storil? Šel je takoj osebno nad urednika dr. T. na Breg št. 8 ter vprašal odločno: »Zakaj pišete o meni, kar ni res?«^c — Dobil je kratek odgovor: »Saj je vseeno, ali je res, ali ni res, samo da vas jezi!«^c — In šel je. Pekel ga pa je ta odgovor tako, da ga je ob vsaki priliki, če je naneslo na politiko narodnonapredne stranke, povedal. Z dr. T. pa sta osebno poslala zopet prijatelja — saj ne eden ne drugi ni bil zamerljiv, ker sta bila oba dobrega in mehkega srca. —

Cankarjeva kandidatura. — Pred smrtjo.

Cankar je bil pri meni kot duhovniku le enkrat. Takrat je kandidiral kot »social-demokrat«. Vedel je, da ne bo izvoljen, ampak vse se mu je zdelo samo en — špas. Tudi kot govornik je nastopil, govornik pa Cankar ni bil. Povabil sem ga, da obiščeva pisatelja F. v Sori pod pogojem, da jaz ne bom rdeč, on pa ne — črn. Prišel je. Slučaj je hotel, da me je klical dolžnost v cerkev. Prosil je za kos papirja. Ko pridem nazaj, mi prebere sonet z naslovom: Nina. To je bila natakariča na Rožniku, kjer je Cankar stanoval. Škoda, da se mi je tisti sonet izgubil, ker je Cankar le redko na koga kako pesem naredil. Razen »Helene«^c ne vem za nobeno. Žal, da pisatelja F. ni bilo doma. Spremil sem Cankarja na kolodvor v Medvode. Pogovor je napeljal na politiko. Pri tem sva se glede programa krščanskega socializma pošteno sprla, vendar v prijaznosti ločila. — Zadnjič sem Cankarja srečal na čevljarjem mostu v Ljubljani. Ustrašil sem se ga. Hodil je počasi s palico v roki. Bil je blede, udrte oči, po strani ušesa. Samo kratek pozdrav. Nimam navade za človekov navaj se ozirati, tedaj sem se pa ozrl in videl, da je šla — smrt za njim. — In res je potem kmalu prišla.

Končam s temi spomini in rečem: Če bi Zadruga ničesar drugega ne storila, kot da je Cankarja kot dijaka rešila, je veliko naredila.

Na grobeh.

Kadar grem v Ljubljano — sedaj ne smem več — tedaj obiščem grob svojega očeta. Ni ma spomenika. Čemu tudi! Kakor Medved svoji materi, postavil sem mu spomenik v podlistku »Slovenca«. Vzel sem mu vselej en kamenček z groba za spomin in šel. Koliko je tam križev in kamnov! In koliko bo kmalu — pozabljenih! — Seveda sem obiskal tudi Cankarja. Vsi trije počivajo skupaj: Cankar, Kette in Murn. Kot v življenju v Zadrugi vedno skupaj, tako tudi po smrti. Lep je spomenik! Lepo je, da rodbina g. R. tako skrbi za ohranitev pesnikovih grobov!

Še nekaj o Štefetovi smrti. Zadnje dni, ko se ga je lotila strašna melanholija, sem slišal, da je »Slovenca«^c na prvi pritiskal, ga poljuboval in se vedno jokati! Naj on, ki je bil ustanovitelj Zadruge in njena duša, pri neskončno usmiljenem Bogu v miru počiva!

Svetovno znane Prave Original

Lutz-ove peči

iz Bludenza in email-tablice z napisom ima v zalogi samo

ing. Mate Guzelj, Ljubljana-Šiška,

Jernejeva cesta 5 — blizu stare cerkve na dvorišču pod Celovško cesto št. 58.

„UNDERWOOD“

pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljivo v irpežnosti in vred tega najcenejši.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1. Telefon št. 2980

Srečno in veselo novo leto 1928

vsem velecenjenim svojim odjemalcem, prijateljem in znancem!

Manufaktorne modne trgovine

Trgovina Pri Amerikancu

Ljubljana, Stari trg 10
Priporoča: Klobuke, zimsko perilo, modno blago. Kupuje kože divjačine.

Albina Bogataj

izdelovalnica perila
Ljubljana, Gradišče 13

I. Kostevec

manufaktorna trgovina
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

I. & A. Lupše

manufaktorna in galanterijska trgovina
Ljubljana, Karlovska cesta 30.

Marija Rogelj

manufaktorna trgovina
Ljubljana, Sv. Petra cesta 26.

Marija Vehovec

modna trgovina
Ljubljana, Kongresni trg 4.

Ivan Krošelj

manufaktorna in konfekcijska trgovina
Ljubljana, Kette-Murnova (Martino) cesta 15.

Franciška Alič

trgovina
Selo 28, Moste pri Ljubljani.

Tvrdka A. Planinšek

manufaktorna in galanterijska trgovina
Ljubljana, Udmat 17

Specerijske in delikatesne trgovine

Kati Beguš

trgovina z meš. blagom
Ljubljana, Vidovdanska cesta 2.

Marija Bizjak

trgovina z meš. blagom
Ljubljana — Sp. šiška, Celovška cesta 71.

Iv. Buzzolini

trgovina z delikatesami
Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Angeloslav Hrastnik

trgovec, Ljubljana, Karlovska cesta 8.

Ivan Simončič

trgovina z meš. blagom
Ljubljana — Sp. šiška.

A. Jerše, nasl. Iv. Pestotnik
Specerijska trgovina
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Karol Marolt

trgovina s spec. blagom
Ljubljana, Trnovska ulica 13.

Rudolf Mlakar

trgovina z meš. blagom
Ljubljana — Sp. šiška.

Matko Soklič, ml.

trgovina z meš. blagom
Ljubljana, Hrenova 19 (žabjek).

Viktor Šober

trgovina s specerijskim in mešanim blagom
Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4.

M. Urek

trgovina z meš. blagom
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 7.

A. & M. Zorman

trgovina z moko in deželimi pridelki
Ljubljana — Stari trg 32.

Brivski saloni

Ivan Gjud
brivski salon
Ljubljana — Stari trg 30.

Josip Miletic

brivski salon
Ljubljana, Karlovska cesta 14.

Ivan Možina

brivski salon
Ljubljana — Stari trg 28.

Franjo Rožič

brivnica
Ljubljana — šiška, Celovška cesta 71.

I. Somnitz

urar in trgovina z zlatino, srebrno in urami
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16.

Kajo Delić

zlatar in juvelir
Ljubljana, Vidovdanska cesta 2, Radovljica šte. 8.

Urarji in zlatarji

Karol Blatnik
strokovno čevljarstvo
Ljubljana — Hrenova 20.

čevljarne in čevljar. mojstri

Karol Blatnik
strokovno čevljarstvo
Ljubljana — Hrenova 20.

Edvard Škopek
urar
Ljubljana, Mestni trg 8.

Gostilne in kavarne

»Kavarna Central«
Ana Miholič
Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Restavracija Bellevue

Mihael in Ivanka Sušelj
Ljubljana.

Josip Čotič s soprogo

Ljubljana, Kette-Murnova cesta.

Marija in Franc Juvan

gostilna »Pavšek«
Ljubljana, Kette-Murnova c. 26.

Franc Kmet

gostilna »Pri Kmetu« (prej Čonček)
šiška — Celovška c. 75.

Gostilna »Koroški dom«

M. Petrič
Ljubljana, Poljanska cesta 11.

Mihael Repanšek

gostilničar pri »Vitezu«
Ljubljana — Breg 18.

F. M. Živec

gostilna in zidar, obrt
Ljubljana, Rimska cesta 17.

Mizar. podjetja

Peter Bizjak
strojno mizarstvo
Ljubljana — Sp. šiška.

F. Fajdiga sin

zaloga pohištva in mizarska delavnica
Ljubljana, Sv. Petra cesta 17.

M. in R. Mišvelj

strojno mizarstvo
Ljubljana — Zelena jama.

Al. Trink

splošno mizarstvo
Ljubljana, Linhartova ul. 8—12.

Modni ateljeji krojaški mojstri

Franc Iglič
krojaški atelje
Ljubljana, Kolodvorska ulica 28.

Franjo Malis

diplom. krojač
Ljubljana, Tržaška cesta 29.

Josip Čertalič

čevljarski mojster
Ljubljana, Sv. Petra cesta 47.

Aleks. Oblat

trgovina čevljev
Ljubljana, Sv. Petra cesta 18.

Ivan Srebot

čevljarski mojster
Ljubljana, Ravnikarjeva ulica 15.

K. Pučnik

krojaški mojster
Ljubljana, Tavčarjeva ulica 3.

Leopold Rižavec

krojaški mojster
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Ant. in Mar. Gregorc

mesarija
Ljubljana, Poljanska cesta 81, šolski drevored.

Jakob Gruđen

mesar
Ljubljana — Vodmat, Zelena jama.

Marija Janežič

mesarica
Ljubljana, Poljanska cesta 54.

Aloj. in Mar. Kocjan

mesarija
Ljubljana, šolski drevored.

Fran Martinc

mesar in prekajevalec
Ljubljana, Sv. Petra cesta 53.

Josipina Podkov in sinko Josip

mesarija
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.

Franja Ocvirk

mesarija
Ljubljana, Poljanska cesta 53, šolski drevored.

Dom. Čebin

premog, drva, koks
Ljubljana

Ivan Slokan

stavbno podjetje
Ljubljana, študentovska ulica 7

Rudolf Radovan

tapetnik in dekorater
Ljubljana, Krekov trg št. 7

Josip Sluga

tapetnik in dekorater
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5

R. Warbinek

izdelovalec klavirjev
Ljubljana, III. Berjeva ulica 5/1

Ant. Stacul

delikatesna trgovina
Ljubljana, Šelenburgova ulica

Jos. R. Puš

Ljubljana, Gradaška ulica 22

Ivan Figar

Ljubljana

Mar. Urbas nasl.

pristne kranjske klobase
Ljubljana, Komenskega ul. 16

Ant. Müller st.

trgovina z vinom
Domžale

Alojz Potrebueš

kolar
Vrhnika 101

Nikola Pavlinič

stavbeno podjetje
Zagorje ob Savi

Marija Hiti

trgovina s kurivom
Ljubljana, Kette-Murnova cesta 2

I. Wanek

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 9

Demšar & Osenar

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Šošterič, Petan & Erker

trgovina z železnino
Ljubljana, Resljeva cesta 20

Ure, zlatnina, srebrnina in juvelir

Ivan Pakiž
Ljubljana, Stari trg 20

Emil More

sodavičar
Ljubljana, Kette-Murnova c. 11

Pekarna

Anton Grčar
pekarna
Ljubljana, Poljanska cesta 25

Ivan Arbi

pekarija
Ljubljana, Zvezdarska ulica 4

Zunanji

Fran Lotrič
gostilna »Ratitovec«
Češnjica pri železnikih

Jurislav Murnik

krojač
Lesce — Gorenjsko

Franc Učakar

pletarski mojster
Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani

Franc Senčar

trgov. meš. blaga, nakup jajc, masla in vseh poljskih pridelkov
Mala Nedelja in Ljutomer

Ivan Ogrin

veletrgovina z vinom
Laverca pri Ljubljani

Alojz Fuchs

juvelir
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Anton Pavlin

izdelovanje in popravljanje dežnikov
Razpotna ulica 6, Trnovo

Srečno novo leto 1928

ilež
Cnari Lejtab
kintsal enravot »Anubirt« selokovd ni hiksčortovokčizov
Ljubljana

Marija Hiti

trgovina s kurivom
Ljubljana, Kette-Murnova cesta 2

Nikola Pavlinič

stavbeno podjetje
Zagorje ob Savi

Marija Hiti

trgovina s kurivom
Ljubljana, Kette-Murnova cesta 2

I. Wanek

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 9

Demšar & Osenar

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Šošterič, Petan & Erker

trgovina z železnino
Ljubljana, Resljeva cesta 20

Ure, zlatnina, srebrnina in juvelir

Ivan Pakiž
Ljubljana, Stari trg 20

Emil More

sodavičar
Ljubljana, Kette-Murnova c. 11

Pekarna

Anton Grčar
pekarna
Ljubljana, Poljanska cesta 25

Ivan Arbi

pekarija
Ljubljana, Zvezdarska ulica 4

Zunanji

Fran Lotrič
gostilna »Ratitovec«
Češnjica pri železnikih

Jurislav Murnik

krojač
Lesce — Gorenjsko

Franc Učakar

pletarski mojster
Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani

Franc Senčar

trgov. meš. blaga, nakup jajc, masla in vseh poljskih pridelkov
Mala Nedelja in Ljutomer

Ivan Ogrin

veletrgovina z vinom
Laverca pri Ljubljani

Alojz Fuchs

juvelir
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Anton Pavlin

izdelovanje in popravljanje dežnikov
Razpotna ulica 6, Trnovo

Srečno novo leto 1928

ilež
Cnari Lejtab
kintsal enravot »Anubirt« selokovd ni hiksčortovokčizov
Ljubljana

Marija Hiti

trgovina s kurivom
Ljubljana, Kette-Murnova cesta 2

Nikola Pavlinič

stavbeno podjetje
Zagorje ob Savi

Marija Hiti

trgovina s kurivom
Ljubljana, Kette-Murnova cesta 2

I. Wanek

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 9

Demšar & Osenar

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Šošterič, Petan & Erker

trgovina z železnino
Ljubljana, Resljeva cesta 20

Ure, zlatnina, srebrnina in juvelir

Ivan Pakiž
Ljubljana, Stari trg 20

Emil More

sodavičar
Ljubljana, Kette-Murnova c. 11

Pekarna

Anton Grčar
pekarna
Ljubljana, Poljanska cesta 25

Ivan Arbi

pekarija
Ljubljana, Zvezdarska ulica 4

Zunanji

Fran Lotrič
gostilna »Ratitovec«
Češnjica pri železnikih

Jurislav Murnik

krojač
Lesce — Gorenjs

Gospodarska zveza v Ljubljani
ter njeni skladišči na Rakeku in
Jesenicah, želi vsem svojim odje-
malcem

srečno in blagoslovljeno
Novo leto.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim od-
jemalcem in se priporoča za
nadaljnjo naklonjenost

Celestina Glavnik

trgovina južnega sadja in zelenjave
Ljubljana, Pogačarjev trg 1

Gostilna

„Pri fajmoštru“

želi vsem svojim gostom
srečno novo leto!

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. naročnikom

Tone Malgaj

stavbeni in pohištveni pleskar, ličar,
sobo- in črkostlihar

Ljubljana, Gosposvetska 16

Veselo in srečno novo leto

želi tvrdka

Anton Schuster

manufakturna trgovina

Ljubljana, Mestni trg 25

Veselo novo leto!

Dr. Emil Gaj, javni zastopnik

Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 1/I

Telefon 2971

Prav srečno in veselo novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

rodbina Košenina, mesarija
Ljubljana

Galusovo nabrežje

Kolodvorska ul. 6

Srečno in veselo novo leto

želi

rodbina Olup

gostilna pod Trančo

trgovina Stari trg 2

Srečno novo leto

želi

Prva slovenska
zidarska zadruga
v Ljubljani

registrovana zadruga z
omejeno zavezo

Srečno novo leto

želi tvrdka **Schneider & Verovšek**
trgovina z železnino, Ljubljana

Srečno in veselo novo leto

želi tvrdka

IVAN RODE

mesar in prekajevalec

Novi Vodmat

Zelena jama

Veselo in srečno novo leto

želi

J. ROZMAN

izdelovatelj in eksport pristnih
kranjskih klobas

Ljubljana, Sv. Petra c. 85

Srečno novo leto 1928

želi cenj. odjemalcem in se priporoča
za nadaljnjo naklonjenost tvrdka

Brata Moskovič
Ljubljana

Trgovina usnja in čevljarških po-
trebščin. Na debelo. Zaloge stro-
jarskih maščob (fištran in degrass).

Vkljub podraženju usnja še
prav ugodne cene

Srečno in veselo novo leto

želi tvrdka

Josip Ivančič

Ljubljana

Selenburgova ul. 1 Dunajska c. 7

Veselo novo leto!

Kr. dvor. dobavitelj

Anton Verbič

delikatese in specerija

Ljubljana

Stritarjeva ulica

Veselo novo leto!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo! Na veliko!

Ustanovljeno 1839

Veselo in srečno novo leto 1928

želim vsem cenjenim gostom,
prijateljem in znancem

Viktor Sedej

vinotoč, gostilna

Ljubljana

Kolodvorska ulica 28

Veselo novo leto želi

Fr. Klemenc

vnovčevalnica, tvornica mesnih
izdelkov in konzerv

Ljubljana

Veselo novo leto želi

Matija Terlep, kovaška in kolarska obrt
Ljubljana 7 — Šiška, Sv. Jerneja cesta

„Meraki“

želi vsem cenjenim odjemalcem

veselo in srečno

novo leto 1928

Medić & Zankl

družba z omejeno zavezo

Ljubljana

Tovarna olja, lakov in barv

Srečno in veselo novo leto želita

Pavel in Marija Šimenc

cvetličarna na Sv. Petra cesti in pokopa-
liški vrtnar Sv. Križ — Ljubljana

Veselo novo leto!

Gričar & Mejač

Ljubljana

Selenburgova ulica 3

Veselo novo leto želi

Ivan Šimenc

cvetličarna in vrtnarstvo

Ljubljana

Selenburgova 1, Gradšče 12

„Diskobolos“

STANE VIDMAR nasl. AVGUST KOZMAN
tovarna letosadnega, gasilnega in sportnega orodja
Ljubljana, Sv. Petra cesta 75
Specijalna trgovina sportnih potrebščin:
Ljubljana, Tavečarjeva (Sodna) ulica 1

Srečno novo leto!

Prodajalna K.T.D. prej H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

Vsem cenjenim odjemalcem

blagoslovljeno novo leto!

Veselo novo leto 1928!

Carinsko posredništvo

Dragotin Štrucelj

Ljubljana, Dunajska cesta 38

Veselo in srečno novo leto

želi

Jakob Kavčič, parna pekarna,
Ljubljana.

Veselo in srečno novo leto

želi vsem znancem in prijateljem

gradbeno podjetje

Valentin Accetto,

Trnovski pristan št. 14

Veselo novo leto želi tvrdka

Brata Eberl nasl. **Martinc, Cerne & Co.**

d. z o. z.

pleskarstvo in črkostlikarstvo

Ljubljana, Vošnjakova ul. 8

Srečno novo leto želi

Ivan Sedlar

trg. s spec. kolonialnim in ma-
terialnim blagom, delikatese

Ljubljana, Linhartova ulica 4

Srečno novo leto!

Fa. A. Skedelj

Ljubljana, Stari trg 11a

Veselo in srečno novo leto!

K. Pečenko, trgovina z usnjem

Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

Srečno novo leto!

Ljubljanski oblačilni bazar

družba z om. zav.

Ljubljana, Mestni trg 6

Srečno in veselo novo leto

želi tvrdka

Josip Marn

splošno pleskarstvo in slikarstvo

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

Prav srečno in veselo novo leto

želi in se priporoča v prihodnje pekarija

Josip Starič, Ljubljana, Slomškova 14

Veselo novo leto želi

Anton Koleča, tapetnik in dekorater

Ljubljana, Sv. Petra nasip 45

Srečno in veselo novo leto želi

Josip Kelbel, soboslikar in pleskar

Moste pri Ljubljani 84

Veselo novo leto želi

Ivan Meglič, splošno ključavničarstvo

Ljubljana

Srečno novo leto!

Podjetje za tehn. in elektrotehn. naprave

Slavo Kolar

Ljubljana, Dunajska cesta 22

**Srečno novo leto želi svojim cenjenim odje-
malcem in se priporoča**

Fran Sark

trgovec s spec. blagom in delikatesami
Ljubljana VII, Aleševčeva cesta 30

Veselo novo leto! V. J. Jeločnik

Specerija, galant., manufaktura, zajutrkovalnica

Ljubljana 1912—1928 Rožna dolina

Veselo in srečno novo leto želi

M. Ph. Anton Ustar

lezarnar pri Sv. Petru

Ljubljana

Srečno novo leto!

Ivan Bernik

izdelovatelj šaluzij in okenskih rolet

Ljubljana, Linhartova ulica 8

Srečno in veselo novo leto

želita svojim cenjenim odjemalcem

Anton in Ana Podboršek

Dunajska 41 Einspillerjeva 17

Just Piščanec, Ljubljana

Miklošičeva cesta 36

carinsko posredništvo, mednarodno
poslovanje brez intervencij špediterjev,
informativna pojasnila brezplačno

želi srečno in veselo novo leto.

Veselo in srečno novo leto želi

M. Podkrajšek

damski in brivski salon

Ljubljana, Sv. Petra cesta 12

Veselo in srečno novo leto želi

Fran in Helena Rode

mesar

D. M. Polje in Solski drevored

Srečno novo leto želi

Niko Koman, Ljubljana

brivski salon, Poljanska cesta 13

Srečno novo leto želi

Luka Ahačič, Ljubljana

strojno mizarstvo, Hrenova ulica

Naj koncem leta vsak priseže,
da z novim letom se zaveže:
Uživati na zemlji raj
in piti pravi „BUDDHA“ čaj!

Srečno in veselo novo leto želi
restavracija pri Mraku
Ljubljana, Rimska cesta

Veselo novo leto!
Andrej Marčan - Ljubljana
Prešernova 16 - mesarija - Rimska c. 21

Srečno novo leto želi
Josip Marčan, mesar
Ljubljana, Rimska cesta 21

Srečno novo leto!
I. Marchiotti, trgovina z usnjem
Ljubljana, Sv. Petra cesta 30

Srečno novo leto!
T. Mencinger, Ljubljana
Sv. Petra cesta 43

Srečno novo leto
želi svojim cenj. naročnikom in se priporoča
Ivan Ambrož, Ljubljana
strojna delavnica, Trnovski pristan 32

Srečno novo leto
želi prva kranjska vrvarna
Ivan N. Adamič
Centrala: Ljubljana, Sv. Petra 31, Podružnici:
Maribor, Vetrinjska 20; Kamnik, Šutna 4

Dobava in polaganje parketov
Anton Bokal
Ljubljana, Slomškova ulica 19
se priporoča in želi
srečno novo leto!

Srečno novo leto želi
Fran Kolšek
trgovina s specerijskim, kolonijalnim in
materijalnim blagom in del. pridelki
Ljubljana, Dunajska cesta 47

Srečno novo leto želi
Ivan Kregar, Ljubljana
pasar in zlatar, Zrinjskega cesta 3

Veselo novo leto želi
Ivan Križnar, Ljubljana
krovski mojster, Hrenova ul. 9

Srečno novo leto želi
vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka
Fr. Kham, Ljubljana
Miklošičeva cesta

Srečno in veselo novo leto želi
Franc Bernik
izdelovalnica klobukov
Ljubljana-Šiška, Slovenska ulica

Srečno in veselo novo leto 1928
želi vsem cenjenim odjemalcem
tovarna testenin

1928 **Pekatele** 1928

Podp. društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ul. 12
se iskreno zahvaljuje vsem blagim darovalcem, ki
so se v preteklem letu spominjali tistih bednih
najbednejših, to je slepih, ter želi vsem
prav srečno in veselo novo leto 1928
in prosí nadaljnje naklonjenosti.
Za odbor: O. F. JURASEK, predsednik.

Svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem kliče
srečno novo leto!
Ivan Jančar, Ljubljana
trgovina z barvami, Miklošičeva cesta 4

Srečno novo leto 1928 želi
Blaž Jančar, Ljubljana
pleskar, Breg

Veselo in srečno novo leto želi
vsem cenjenim naročnikom in znancem
Josip Kastelic, Ljubljana
krojač, Vodnikov trg 4

Veselo in srečno novo leto želi
svojim cenjenim odjemalcem
Ferdo Ferenz, Ljubljana
stavbeni in galanterijski klepar, Mirje 2

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem in se priporoča
Mira Ferenz, Ljubljana
trgovina z meš. blagom, Poljanska cesta 73

J. Eržen
slastičarna in delikatesna trgovina
Ljubljana, Kongresni trg 19

Srečno novo leto želi
vsem svojim naročnikom, prijateljem in znancem
Fran Erjavec, Ljubljana
trgovina z usnjem, Stari trg 11a

Srečno in veselo novo leto želi
Deln. dr. pivovarne „Union“
lovarna špirita in kvasa
Ljubljana 1 Poštni predal 45

Veselo novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem
Jakob Fligl, Ljubljana
klepar, Turjaški trg 5

Srečno novo leto
Barbič & Radonič, veletrgovina vina
Ljubljana, Stara pot 9

Srečno novo leto želi svojim obiskovalcem
hotel in restavracija „Lloyd“
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7
Franc Bučar

Veselo novo leto želi
Ig. in Helena Banko, Ljubljana
gostilna — Kette-Murnova cesta št. 3

Morsko in klimatično kopališče
Baška (na otoku Krku)
želi svojim kopališčnim gostom
srečno novo leto! Uprava

Prospekti se na zahtevo dostavljajo franco

Srečno novo leto želi
F. M. Remic,
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana, Zgornja Šiška 10

Srečno in veselo
novo leto
1928

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in naročnikom

Josip Musar, Ljubljana
mesar, Šolski drevored

Srečno novo leto!
R. Willmann
strojno graubena delavnica
Ljubljana, Slomškova ulica 3

Srečno novo leto
bodi vsem cenjenim gostom

restavracije
Ljubljanski dvor

ter vsem prijateljem in znancem
Marija in Bogdan Pupovac

Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka
A. Verbaj, Ljubljana
Gospodarska cesta 13
ter se priporoča za nadaljnjo cenj. naklonjenost!

Veselo novo leto želi
Teodor Novotny
izdelovanje prozornih keksov, slaščic, medij,
bonbonov, desert, umelno izdel. nastavkov itd.
Ljubljana, Opekarska cesta 26

Veselo novo leto želi
Iv. in Ana Perme
mesar v Trnovem

Srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem
in znancem, ter se priporoča za obilen
obisk manufakturna trgovina
J. Tomšič, Ljubljana
Sv. Petra cesta 38

Vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
srečno in veselo novo leto
„Parfumerija Strmol“
Ljubljana, Pod Trančo 1

Srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem
Karl Prelog, Ljubljana
trgovina volne, bombaža, sukanca
in galanterije na drobno in debelo
Gospodarska ulica 3, Stari trg 12, Židovska ulica 4

Veselo in srečno novo leto 1928!
Peter Stepič
restavracija in veletrgovina
z vinom
Šiška, Tržna ulica št. 6

Srečno novo leto
vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem želi
Josip Winter
trgovina z mešanim blagom, vinom in žganjem
Ljubljana, Florjanska ulica 25

Srečno in veselo novo leto želi
A. Rojina & Ko., Ljubljana
stavbno in umetno mizarstvo
Tovarna
Slomškova 16, Kolodvorska 8

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem

Franc Slovša
trgovac s kurivom

Ljubljana
Razlagova ulica št. 20

Vsem cenjenim damam, prijateljem in znancem
srečno in veselo novo leto
Zdenka Rodič, Ljubljana
modni atelje, Miklošičeva 10

Srečno novo leto 1928
vsem cenjenim gostom!
Kosta Potočnik
Telefon 2531 Hotel „Soča“, Ljubljana

Srečno novo leto
želi tvrdka

Anton Krisper
Ljubljana
Mestni trg 10

Veselo novo leto želi
Andrej Belič
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana VII, Kavškova cesta 18
Podružnica: Janševa ulica št. 1

Hotel „Slon“

Kavarna
Kopališče
Restavracija

Ljubljana

Srečno in veselo
novo leto 1928

želi vsem svojim cenj. odjemalcem,
prijateljem in znancem tvrdka

M. Stele & I. Pielick
Ljubljana
trgovina sadja, Pogačarjev trg

Srečno in veselo
novo leto 1928

želi cenj. gostom, prijateljem
in znancem

Josip in Leopoldina
Mastnak
restavratel hotela „Slon“
v Ljubljani

Srečno novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem
Franc Slamič, Ljubljana
mesar, Gospodarska cesta 6

Srečno novo leto 1928!
želi vsem svojim cenj. gostom
prijateljem in znancem

Pavla in Jan Fiala
Kavarna in bar „Emona“
Ljubljana

Veselo in srečno novo leto 1928

želita vsem cenj. odjemalcem

Franc in Terezija Levec, mesar
Ljubljana, Šolski drevored**Srečno novo leto 1928**

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter prijateljem in znancem

Franc Dolinar, Ljubljana
parna pekarna in slaščičarna
Poljanska cesta 19 in Pred Škofijo 11**Srečno novo leto 1928**

želita svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

Ivan in Marija Marinšek
konjski mesar, Ljubljana, Prečna ulica 6
Prodaja vsakovrstnih klobas in salam
Kupujejo se tudi konji za klanje**Veselo novo leto!**Domenik Battelino, Ljubljana
izdelovatelj umetnih kamnov
Slomškova ulica št. 19**Veselo srečno novo leto**

želita

L. M. Ecker-sinova
Ljubljana, Slomškova ulica 4
kleparna in podjetje za izvrševanje vodovodnih del
Oddelek za centralne kurjave**Srečno in veselo novo leto 1928**

želi vsem cenjenim odjemalcem očetove kisline

Kemična tovarna Medvode
družba z om. z. Ljubljana Resljeva cesta 1
Brzovjake: Meraki, Ljubljana**Češkuti & Zajc, manufakturna trgovina**

„Pod velbom“, Ljubljana, Stari trg 3

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

srečno in veselo novo leto!

Srečno in veselo novo leto

želi

Josip Stanovnik, Moste-Selo
trgovca z mešanim blagom**Srečno novo leto želi vsem**

društvo za prodajo Singerjevih šiv. strojev

Bourne & Co., Newyork
Podružnica Ljubljana, Sv. Petra cesta 24**Modni salon**M. Sedej-Strnad
Prešernova ulica 3želi vsem svojim cenj. odjemalkam
srečno in veselo novo leto!**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO!**GRAND HOTEL UNION :: V LJUBLJANI
HOTEL, KAVARNA, RESTAVRACIJA, VINSKA KLET ITD.Srečno in veselo novo leto želi vsem dosedanjim in bodočim odjemalcem
priporočajoč se za mnogobrojni obisk
cvetličarna in semenarna KORSIKA Ljubljana Telefon št. 2541
Vrtnarija: Bleiweisova cesta Cvetličarna: Aleksandrova cesta
Import — francoskega in italijanskega svežega cvetja — Eksport**THE REX Co. Telef. 2268 IDEAL ERIKA**

Ljubljana, Gradišče št. 10

želi vsem cenj. odjemalcem

srečno in veselo novo leto 1928!**Srečno novo leto želi**Teodor Korn, Ljubljana
klepar, Poljanska cesta 8**Srečno in veselo novo leto 1928**

želi vsem cenjenim odjemalcem

Jakob Trček, parna pekarna
Ljubljana, Breg 4**Veselo, srečno
novo leto**

želi lekarna

Trnkóczy, Ljubljana

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim gostom

gostilna pri „Šestici“ Terezija Zalaznik

Veselo in srečno novo leto!Reicher & Turk, menjalnica
Ljubljana, Prešernova ulica**Srečno in veselo novo leto**

želi vsem cenjenim strankam

Carl Pollak d. d.

detajlna prodaja Ljubljana, Dunajska 23

Kavarna „EVROPA“ v Ljubljani in
svratište „Lovački rog“ v Zagrebu
Anton in Terezija Tonejc

cenjenim gostom in prijateljem

srečno novo leto!Veselo in srečno novo leto želi vsem cenj.
odjemalcem, prijateljem in znancem ter se
priporoča za nadaljno naklonjenostAnka Druškovič, Zelena jama
trgovina in brivnicaVsem svojim cenj. odjemalcem
želim mnogo sreče in veselja
ter se priporočam tudi
v novem letu!**„Doko“, Iv. Čarman**trgovina s ročnoizdelanimi čevlji
Prešernova ulica 9, dvorišče**Srečno novo leto**želi vsem svojim cenjenim odje-
malcem, prijateljem in znancemIgnac Žargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 3 in 11
ter se jim priporoča v nadalje**Srečno in veselo novo leto**

„Adrija“

Drogerija, fotomanufaktura, parfumerija
Ljubljana, Selenburgova ulica 5**Srečno novo leto želi**Ivan in Frančiška Javornik
mesarija in prekajevalnica
Ljubljana, Domobranska cesta 7**Srečno in veselo
novo leto 1928**želita vsem svojim cenj. gostom
in odjemalcem in se priporočata
za obilen obisk**Ivan in Elza Rahne**trgovina in gostilna
Selo 33 Moste pri Ljubljani**Srečno novo leto 1928**

želita svojim cenjenim odjemalcem

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ulica 13**Srečno in veselo novo leto**

želi vsem cenjenim odjemalcem

Marija in Fr. Zalar, Ljubljana
mesar in prekajevalec, Za Bežigradom**Veselo in srečno novo leto želi**pekarna Ivan Piskar
Ljubljana, Dunajska cesta 5**Veselo novo leto želi**lekarna dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska cesta**Veselo novo leto želi**Peter Škafar
vulkaniziranje gumij, mehanična delavnica,
popravila galoš
Ljubljana, Rimska cesta 11**Veselo in srečno
novo leto**želita vsem cenj. odjemalcem, pri-
jateljem in znancem, ter se pri-
poročata za nadaljno naklonjenostMatevž in Julija Krušič
mesar in gostilničar
Ljubljana, Zelena jama, Siška

Srečno in veselo novo leto 1928 žele naslednje mariborske trgovske:

Marko Cutič, kollar
Maribor, Slovenska ulica 18

Albert Vicel, trgov. mešanega blaga (steklene, porcelanaste, majolične in emajlove posode)
Maribor, Glavni trg 5

Ernest Gert, steklar
Maribor, Gosposka ulica 13

Franc Gert, svečarna in medicarna
Maribor, Gosposka ulica 13

Ivo Andraschitz, veletrgovina z železnino, špecerijo, karbidom in gradbenim blagom
Maribor, Vodnikov trg

Valburga Glumac, strojna pletarna
Maribor, Ulica 10. oktobra

Josip Povodnik, trgovina z dalmatinskim vinom
Maribor, Vojašniška ulica 4-6

Anton Macun, manufakt. in konj. trgovina na drobno in debelo
Maribor, Gosposka ulica 10

Anton Tkalec, trgovec
Maribor, Glavni trg

Janko Ferjan, prva slovenska mlekarica
Maribor, Jenkova ulica 6

Ivo Staudinger, pohištvo in stavbeno mizarstvo
Maribor, Loška ulica 5

Ivan Legat, prva spec. popravilnica in trgovina pisarniških strojev
Maribor, Vetrinjska 30, Telefon 434

Andrej Halbwidl, Hotel stara pivovarna
Maribor, Jarčičeva ulica 7

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13 in Slomškovec trg 6

Ignacij Jan, urar in draguljar
Maribor, Grajski trg 4

Andrej Macarol, pekarna
Maribor - Melje

Franc Ambrožič, sobo-, črkoslikar in pleskar
Maribor, Grajska ulica 2, Grad

D. Skerbec, specialna trgovina živil
Maribor, Gosposka ulica 5

Josip Skof, slikar in pleskar
Maribor, Tržaška cesta 8

Maks Ussar, kleparstvo in inštalacija
Maribor, Gregorčičeva ulica

Hinko Kostič, restavracija Vetrinjski dvor
Maribor, Vetrinjska ulica

Anton Breclj, trgovina z lesom in premogom
Maribor, Koroška cesta 49

A. I. Račič, restavracija Gambinus
Maribor, Gregorčičeva ulica 29

Rado Meznarič
Maribor, Glavni trg

F. Michelitsch
modna trgovina „pri Nevesti“
Maribor, Gosposka ulica 14. Telef. 128

Alojz in Antonija Lešnik, kavarna in restavracija „Promenada“
Maribor, Krčevina, Tomšičev drevored

Gabrenja, trgovina živalnih strojev in koles
Maribor, Dr. Verstovčikova ul. (pokojn. zavod)

Jos. Höter
trgovina z muzikalijami, godbenimi instrumenti, gramofoni in glasoviri
Maribor

R. Roglič, Maribor
izdelovalnica obutev vseh vrst
Koroška cesta 9, Telefon 157

Adolf in Julijana Anderle
gostilna
Maribor, Koroška cesta

Alojz Gniusek
manufaktura
Maribor, Glavni trg 6

Karol Robaus
luksus-pekarna
Maribor, Koroška cesta

Železnina Franz Frangesch nasl.
Rupert Jeglitsch
Maribor

Anton Požar, vrtinarstvo
Maribor, Vrtna ulica 17
Pobrežje, Cesta na Brezje

Kavarna „Jadran“
lastnik Josip Serec
Maribor, Aleksandrova cesta 36

B. Jagodič
tapetnistvo in zaloga pohištva
Maribor, Rotovški trg 3

Bogomir Divjak, trgovina dvo-koles, mehanična delavnica itd.
Prodajalna: Maribor, Glavni trg 17
Delavnica: Ključavničarska ulica 1

M. Vahtar, specialni strokovni zavod za izdelovanje okvirjev za slike
Maribor, Gosposka ulica 24 in 37

Franc Cverlin
krojašstvo in konfekcijska trgovina
Maribor, Gosposka ulica 32

Josip Sulič
trgovina s čevlji in usnjem
Maribor, Aleksandrova cesta 30

Ivan Tramšak
trgovina s kolonijalnim blagom
Maribor, Aleksandrova cesta 19

Zaloga pohištva
Karol Preis
Maribor, Gosposka ulica 20

Kavarna „Bristol“
Katica Kolnik
Maribor, Vetrinjska ulica

Manufakturna trgovina
Dolček in Marini
Maribor, Gosposka ulica 27

Pugl & Rossmann
veletrgovina z vinom
Maribor, Trg Svobode

Feliks Skrabi
manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 11

Trgovina z manufakturnim blagom
Franjo Lah
Maribor, Vetrinjska ulica 13

Pavel Heričko
lončar in pekar
Maribor, Tattenbachova ulica

Ivan Lorber
slikar
Maribor, Vetrinjska ulica 5

Parna pekarna
Josip Čebokli
Maribor, Glavni trg 9

Maks Durjava in drug
tovarna perila
Maribor

Ekart Ivan
čeljarski mojster
Maribor, Koroška cesta 34

Gostilna
Otmar in Ana Hummel
Maribor, Glavni trg 5

Alojz in Alojzija Käfer
Kavarna „Rotovž“
Maribor, Rotovški trg

Alojz Zoratti
delavnica za cerkveno umetnost
Maribor, Stolna ulica

Ernest Zelenka
zaloga pohištva
Maribor, Ulica X. oktobra

Franc Kopina
trafikan
Maribor, Kralja Petra trg

Veselo novo leto
želi cenjenim odjemalcem
Alojz Ploj, špecerijska trgovina
Maribor, Vodnikov trg 1

Franc Hohnjec
mesarija
Maribor, Dvorčakova ulica 4

Miloš Oset
veletrg. špecerijskega in kolonijalnega blaga ter monopolna velikoprodaja soli
Maribor, Glavni trg

Rudolf Kiffmann
mestni stavbenik
Maribor, Meljska cesta 25

Ferd. Kaufmann
glavna zaloga kvasa, trgovina s špecerijami in deželnimi pridelki
Maribor, Kralja Petra trg 1

I. Mariborska delavska pekarna
r. z. o. o. z.

Kristina Vollgruber
gostilna in kavarna
Maribor, Frankopanova ulica 17

Gustav Philipp
prvi specialni atelje za črkoslikarstvo
Maribor, Vetrinjska ulica 11

Srečno novo leto želiva vsem našim gostom
Henrik in Marija Senekovič
restavracija in kavarna
Maribor, Tattenbachova ulica 5

Rudolf Niefergal
trgovina mešanega blaga
Maribor, Koroška cesta 1

Justin Gustinčič
Maribor
Tattenbachova ulica 14

Franc Mastek
manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg 16

Kavarna Tement Julijana
Maribor
Glavni trg 3

Ivan in Alojzija Šafarič
želita vsem gostom srečno novo leto!
Maribor, Splavarska ulica 5

M. S. Radilovič
Hotel Kosovo
Maribor, Grajski trg 1

Josefine Friedl
Hotel Meran
Maribor

Tobačna trafika
Pavla Svetek
Maribor, Slovenska ulica 12

Vaclav Vošinek
trgovina z usnjem
Maribor, Koroška ulica 13

Ivan Trgo
prva dalmatinska gostilna
Maribor, Vetrinjska ul. 3

Adalbert Güsel, žganjarna in izdelovanje likerjev
Maribor, Koroška cesta 18

A. Sprager
elektrotehnično podjetje
Maribor, Kopitarjeva ulica 12

Josip Brandl

izdelovalnica orgelj in klavirjev
Maribor, Strossmayerjeva ulica

Gostilna „Mala Benetka“

Josipina Dabringer
Maribor, Pristan št. 13

Jakob Perhavec

tovarna za izdelovanje likerjev
in deserinih vin in sirupov
Maribor

Vidovič Stanko

krojaški atelje
Maribor, Gledališka ulica 10

Franc Kothbauer

slavbeni in umetni ključavničar
Maribor, Tattenbachova ulica 4

Rudolf Stiberc

krojaški modni salon
Maribor, Časova ulica 2

Franc Kormann

galanterija, pletenine, igrače in
drobnine na veliko in drobno
Maribor, Gosposka ulica 3

Stefan Koter

umetno mizarstvo podjetje
Maribor, Mlinska ulica 29

Ernest in Ana Birtič

restavracija pri Klavnic
Maribor

Anton Golež

prodaja srečk Drž. razr. loterije
Maribor, Aleksandrova cesta 42

Jakob Lah

Maribor
Glavni trg 2

Drago Rosina

zaloga galanterije, drobnarije, parfumerije,
pletenin, vrvar. izdelkov na drobno in debelo
Maribor, Vetrinjska ulica 26

Ivan Sojč

kipar in pozlatař
Maribor

Karol Kociančič

kamnosek
Maribor, Gregorčičeva ulica

L. Ornik

Maribor
Koroška cesta 9

Koštomaj

gostilna

Maribor, Mlinska 36

Ivan Trpin

manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg 17

Izdelovanje in razpošiljatev muzi-
kalnih instrumentov in gramofonov

Franc Perc
Maribor, Gosposka ulica 34

Franc Kager

izdelovalnica srebrnine in medenine
umetna livarna, kovinsko in kamno brušenje
Maribor, Vetrinjska ulica 30

Franc Sulzer

sodarstvo in prevzem v to stroko
spadajočih del
Maribor, Vojašniška ulica 7

Gustav Bernhard

trgovina s steklom in porcelanom
Maribor, Aleksandrova cesta 17

Lojze Strehar

kavarna Central
Maribor, Gosposka ulica

Grajski kino

Maribor

Franc Filipič

mesarija
Maribor, Jurčičeva ulica 8

Worsche & Preac

tovarniška zaloga manufakture

„Pri solncu“, Maribor
samo Gosposka ulica št. 8

PIVOVARNA
UNION

Ivan in Helena Kvas

modistovski salon
Maribor, Aleksandrova cesta 32

Franc Zemljič

restavracija pri „črnem orlu“

Maribor, Grajski trg

MARIBOR

Slavko Černetič

moda, galanterija, perilo
Maribor, Aleksandrova cesta 23

Anton Paš

modna trgovina
Maribor, Slovenska ulica 4

A. Spatzek

gostilna in kavarna

Maribor, Aleksandrova cesta

Manufaktura
Franjo Majer

Maribor, Glavni trg 9

Vin. Kühar

trgovina s železnino „Pri železnem možu“
Maribor, Aleksandrova cesta 1

Veletrgovina

H. J. Turad

Maribor

Jaš & Lesjak

špecialna trgovina za živila

Maribor, Ulica X. oktobra 2

Restavracija

Anton in Fani Emeršič
Maribor, Aleksandrova cesta 18

M. Feldin, manufakturna in špecialna
trgovina svilenih šerp in tul
Maribor

Grajski trg 1 in Vetrinjska ulica

Gostilna

Anton in Alojzija Pristavec
Maribor, Meljska cesta 18

Gjuro Valjak

veletrgovina z vinom in

Kino Union, Maribor

Ihl & Kühar

modna in manufakturna trgovina

Maribor, Aleksandrova cesta 9

Kavarna Evropa

Maribor
Aleksandrova cesta

Inž. arh. Jelenec & inž. Šlajmer

gradbeno podjetje in tehn. pisarna, d. z o. z.

Maribor, Vetrinjska ulica 30, Tel. 212

Pražarna kave Brata Požar
Maribor, Tattenbachova 14 in

trgovina s mešaním blagom
Anton Požar, Ruše

Srečno novo leto 1928

želja vsem dragim gostom, prijateljem in
znancem ter se priporočata za nadaljni obisk

Kolodvorska restavracija
v Mariboru

Tomo in Ivanka Majer

Eksportna hiša „LUNA“

lastnik A. Pristernik

Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

**Podružnica
„Slovenčeve“ uprave**

Koroška cesta št. 1

M. Seifriedtrgovina z drevi, lesom in premogom
Maribor, Gregoričeva ulica 1**Srečko Pihlar**, manufaktura

Maribor, Gosposka ulica 5

Marko Rosnermanufakturna trgovina na debelo
Maribor, Slovenska ulica št. 13
Telefon inter. 232**„Kino Ptuj“****Franc Nedog**

manufakturna trgovina, Ptuj

Hinko Kreft

trgovina z mešanim blagom, Ptuj

Vinko Pernat

mesar in prekajevalec, Ptuj

Pavle Dostal

manufakturna trgovina, Ptuj

Albin Ribisl

pekarija, Ptuj

Josip Ramšek

pekarija, Ptuj

Julij Žilavec

mesar in prekajevalec, Ptuj

Veselo in srečno novo leto

Maks Lipičnik, Čret pri Celju
izdelovanje cementnih izdelkov**Srečno in veselo novo leto**želi veletrgovina
Ludovik Kuharič,
Ormož.

Veselo novo leto!

I. Pinterič

trgovina šivalnih strojev in koles

Brežice ob Savi

Veselo in srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem
in se najtopleje priporoča
Alojz in Justiz Kitz
pekarija in trgovina
Zagorje ob Savi**Srečno in veselo
Novo leto**vsem svojim prijateljem in odje-
malcem želi**Anton Müller ml.**vinska trgovina in gostilna
v Stobu, Domžale.**Srečno in veselo novo leto**vsem cenj. odjemalcem, znancem
in prijateljem želi trgovina
Jos. Senica, Domžale**Srečno in veselo novo leto želi****Josip Adamič**
vrvarna Domžale, podružnica Kamnik

Veselo novo leto želi

Alojz Midorfer, krojačnica
Novo mesto

Vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem voščim

srečno in veselo novo leto

Andrej Kregar, tvornica pohištva
St. Vid nad Ljubljano

Cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, želi

srečno in veselo novo leto

Anton Kosta, krojač, Homec-Radomlje,
Družveni dom.Obenem se zahvaljuje za izkazano naklonjenost ter
se še nadalje priporoča.**Srečno in veselo novo leto žele sledeče kamniške tvrdke:****Valentin Balantič**

trafikant, Kamnik 34

Josip Jerincmodno krojaštvo
Kamnik**Ant. Janežič**čevljarški mojster in trgovec
v Kamniku**Anton Strgar**trgovina špecerijskega blaga
in deželnih pridelkov, vina,
cementa, opeke i. t. d.

Kamnik

Josip Kregar, StranjeSrečno novo leto želi vsem
svojim cenjenim odjemalcem**Franc Žmitek**
razpošiljalnica sira
Bohinjska Bistrica**Srečno in veselo novo leto**želim vsem svojim odjemalcem in
se nadalje priporočam**Anton Mohorič**, čevljarstvo
Ljubno-Podnart.

Veselo novo leto želi

Fran Juvan
valjčni mlin

St. Vid nad Ljubljano — Gameljne

Vsem cenjenim svojim odjemalcem

želim

najsrečnejše novo letoTem potom se tudi naj-
udaneje zahvaljujem za
naklonjenost, zagotavlja-
joč, da bom tudi v bo-
dočem letu nudil res
najboljše mlevske izdelke**Ivan Kuralt**
valjčni mlin, Domžale

Veselo novo leto!

F. in A. Leben, valjčni mlin in žaga, Škofljata

Veselo in srečno novo leto

želi

Lovro Marinšek, mesar
Kranj — Naklo

Srečno novo leto želi

Pavel Jemechotel „Un-on“, Novo mesto
ter se cenj. občinstvu ujudno priporoča**Franc Bremšak**trafika, galanterijska trgovina in
pletarstvo, Kamnik**A. & J. Sotelšek**

v Kamniku

Fr. Hočevnar

Mekinje 14 Kamnik 44

M. Kramar, trgovec

Kamnik, Glavni trg

Obenem se priporoča za
nakup raznega blaga**Makso Žargi**, Kamnik

Se priporoča tudi v bodočem letu

Veselo in srečno novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

Andrej Grčar, Rakek

in se še nadalje priporoča.

Veselo novo leto

želi trgovina s papirjem in pisalnimi
potrebščinami in devocionalijami**I. Gajšek nasl. A. Sfiligoj**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Prav srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj.
odjemalcem, ter se priporoča za nadaljno naklonjenost**Leo in Tončka Felber**, specer. in delik. trg.
Ljubljana 7, Podmilščakova 11

Srečno novo leto želi

Stanko Kelšin

frizer za gospode in dame

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1

Srečno novo leto želi

Josip Pok nasl. Mirko Bogataj

specijalna trgovina s klobuki

Ljubljana, Stari trg 14

Veselo in srečno novo leto želi cenjenim odjemalcem ter
se nadalje priporoča**Marija Schlamberger**, Zelena jama 170
trgovina s premogom in prevoznimi

Srečno novo leto želi

Fran Himmelreich, krojaški mojster

Ljubljana, Pred Škofljo 9

in se obenem prav toplo priporoča pre-
čistiti duhovščini in cenj. občinstvu za
nadaljnjo naklonjenost

Srečno novo leto želi

Angela Češnovar, Ljubljana

gostilna in trgovina, Kolodvorska 33

Veselo novo leto želi

Josip Breskvar, čevljarstvo

Ljubljana, Škofja ulica 10

Srečno novo leto želi trgovina

z mešanim blagom

Terezija Marinko, Ljubljana, Prisojna 7